

**STRATEGIA ROZWOJU
GMINY ZAKRZEWO
NA LATA 2024-2034**

G M I N A

ZAKRZEWO

Opracowanie:

Urząd Gminy w Zakrzewie

we współpracy z Wielkopolską Akademią Nauki i Rozwoju Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością, Spółka komandytowa oraz Krajowym Instytutem Jakości, przy wsparciu specjalistów:

- Irma Kuznetsova, Dyrektor Działu Strategii i Rozwoju Lokalnego,
- Iwona Nowacka, Zastępca Dyrektora Działu Strategii i Rozwoju Lokalnego,
- Tomasz Michałowicz, Ekspert ds. Strategii i rozwoju lokalnego – koordynator projektu,
- Natalia Szarzyńska, Młodsza Specjalistka ds. Strategii i rozwoju lokalnego.

Strategię Rozwoju Gminy Zakrzewo na lata 2024-2034 opracowano w oparciu o materiały źródłowe Urzędu Gminy oraz gminnych jednostek organizacyjnych.

Strategia Rozwoju Gminy Zakrzewo na lata 2024-2034 zawiera dane według stanu na 31 grudnia 2022 roku, o ile nie zaznaczono inaczej.

 Wielkopolska Akademia
Nauki i Rozwoju

SPIS TREŚCI

WPROWADZENIE	5
CZĘŚĆ I: STAN I WYZWANIA ROZWOJU GMINY ZAKRZEWO	7
1. Wnioski z diagnozy z sytuacji przestrzennej.....	7
2. Wnioski z diagnozy sytuacji gospodarczej	9
3. Wnioski z diagnozy sytuacji społecznej.....	11
4. Jakość życia w Gminie – wyniki badań ankietowych	14
4.1. Ocena sytuacji Gminy	14
4.2. Pożądane priorytety rozwojowe	16
5. Analiza SWOT z uwzględnieniem elementów partycypacji społecznej	17
CZĘŚĆ II: STRATEGICZNE KIERUNKI ROZWOJU GMINY ZAKRZEWO	20
1. Misja i wizja	20
2. Cele strategiczne rozwoju w wymiarze przestrzennym, gospodarczym i społecznym. Kierunki działań podejmowanych dla osiągnięcia celów strategicznych. Oczekiwane rezultaty planowanych działań oraz wskaźniki ich osiągnięcia.....	22
3. Model struktury funkcjonalno-przestrzennej Gminy Zakrzewo oraz ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w Gminie.....	38
4. Spójność kierunków rozwoju Gminy z kierunkami wynikającymi ze strategii rozwoju województwa. Obszary strategicznej interwencji określone w strategii rozwoju województwa wraz z zakresem planowanych działań.....	45
6. System realizacji strategii, w tym wytyczne do sporządzenia dokumentów wykonawczych.....	51
7. Ramy finansowe i źródła finansowania	54
ZAŁĄCZNIKI	57
Załącznik 1: Diagnoza sytuacji przestrzennej, gospodarczej i społecznej Gminy Zakrzewo	57

Załącznik 2: Wzór ankiety	109
Załącznik 3: Tabela ewaluacyjna	114

WPROWADZENIE

Strategia Rozwoju Gminy Zakrzewo na lata 2024-2034 jest podstawowym instrumentem długofalowego zarządzania Gminą. Określa ona strategiczne kierunki rozwoju Gminy w perspektywie do 2034 roku oraz pozwala na zapewnienie ciągłości i trwałości działania władz Gminy, niezależnie od zmieniających się uwarunkowań politycznych. Umożliwia ona również efektywne gospodarowanie własnymi zasobami, takimi jak: środowisko przyrodnicze i kulturowe, zasoby ludzkie, infrastrukturalne czy środki finansowe oraz stanowi formalną podstawę do przygotowania i oceny wniosków o finansowanie zadań ze źródeł zewnętrznych.

Strategia Rozwoju Gminy Zakrzewo na lata 2024-2034 jest dokumentem nadrzędnym względem innych dokumentów planistyczno-strategicznych obowiązujących w Gminie Zakrzewo, a także spójnym z dokumentami wyższego rzędu – Strategią rozwoju województwa wielkopolskiego do 2030 roku oraz Krajową Strategią Rozwoju Regionalnego 2030. Będzie ona wyznaczała również ramy dla planów i programów powstających w Gminie podczas jej obowiązywania.

Dokument został opracowany na podstawie aktualnych dokumentów planistycznych, sprawozdań oraz danych statystycznych. Podstawowym dokumentem prawnym wykorzystywanym podczas przygotowania Strategii była ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym. Diagnoza strategiczna została uzupełniona o analizę ankiet wypełnionych przez mieszkańców. Zgodnie z w/w ustawą Strategia zawiera wnioski z diagnozy sytuacji przestrzennej, gospodarczej i społecznej Gminy Zakrzewo. Pogłębiona Diagnoza Gminy Zakrzewo stanowi natomiast załącznik nr 1 do niniejszej Strategii.

Prace nad Strategią rozpoczęto w lipcu 2023 roku, kiedy Wójt Gminy Zakrzewo podjął decyzję o przystąpieniu do opracowywania dokumentu. Kolejnym krokiem było podjęcie uchwały nr LIX.410.2023 Rady Gminy Zakrzewo z dnia 10 sierpnia 2023 r. w sprawie określenia szczegółowego trybu i harmonogramu opracowania projektu Strategii Rozwoju Gminy Zakrzewo na lata 2024-2034, w tym trybu konsultacji.

Proces tworzenia Strategii poprzedzono analizą sytuacji społeczno-gospodarczej Gminy dokonaną podczas badania ankietowego przeprowadzonego wśród mieszkańców. Ponadto w celu szerszego włączenia mieszkańców i interesariuszy Gminy oraz pracowników Urzędu zorganizowano warsztaty strategiczne. Warsztaty przeprowadzone zostały metodą design thinking polegającą na spojrzeniu na problem z wielu perspektyw oraz wyjściu poza utarte schematy. Efektem tej metody jest wypracowanie niestandardowych rozwiązań i rozwój innowacji. Podczas warsztatów uczestnicy pracowali w grupach nad założeniami do misji i wizji Gminy Zakrzewo oraz kierunkami działań w określonych obszarach problemowych.

Powyższe działania miały na celu ewaluację trafności, przewidywanej skuteczności i efektywności realizacji Strategii. Dokument został sporządzony z uwzględnieniem zapisów ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju.

Poniżej przedstawiono poszczególne etapy procesu prac na Strategią.

CZĘŚĆ I: STAN I WYZWANIA ROZWOJU GMINY ZAKRZEWO

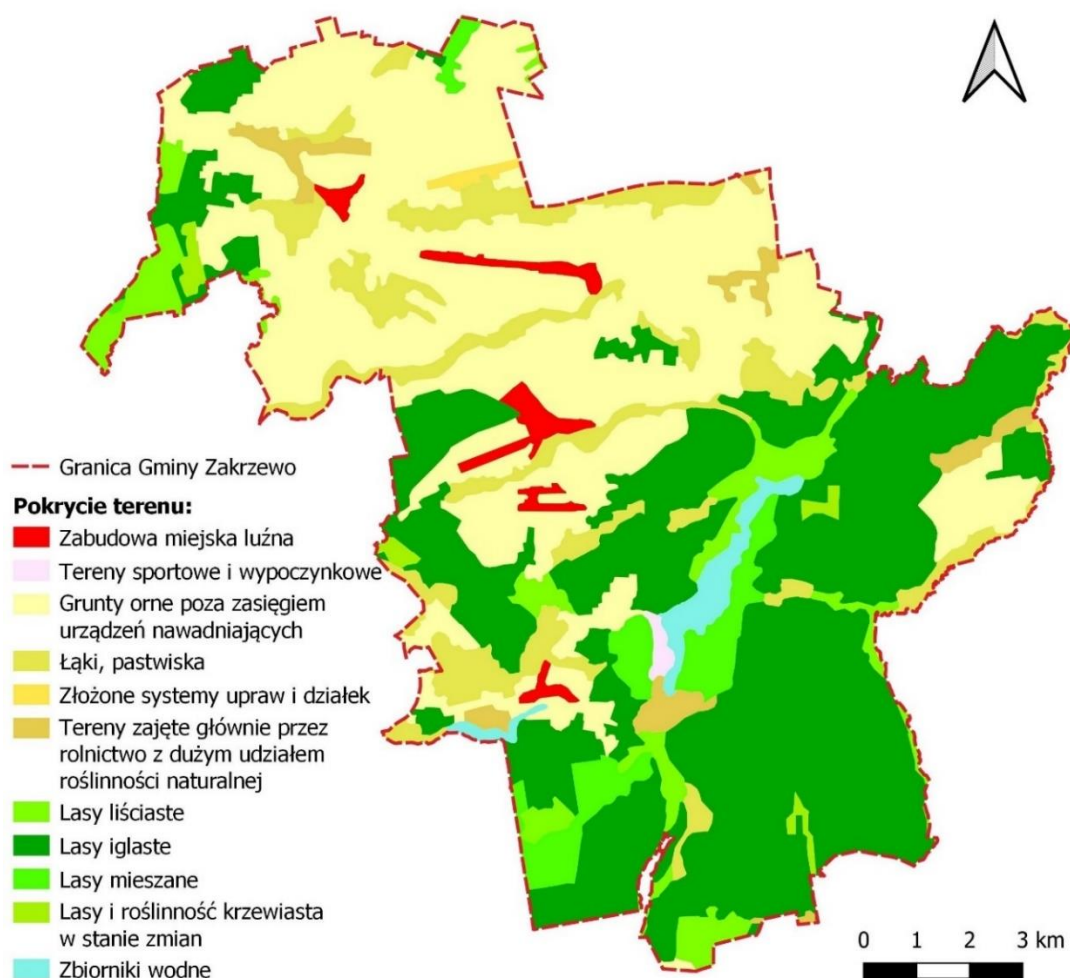
1. Wnioski z diagnozy z sytuacji przestrzennej

Gmina Zakrzewo jest gminą wiejską, zlokalizowaną we wschodniej części powiatu złotowskiego, który jest najbardziej wysuniętą jednostką na północ w województwie wielkopolskim. Siedzibą Gminy i lokalnym ośrodkiem usługowo-administracyjnym jest wieś Zakrzewo. Omawiany obszar graniczy bezpośrednio z dwiema gminami powiatu złotowskiego: Lipka, Złotów oraz gminą Więcbork z powiatu sępoleńskiego.

Położenie komunikacyjne Gminy nie jest korzystne, ze względu na sieć dróg zlokalizowaną w jej granicach, składającą się jedynie z dróg wojewódzkich, powiatowych oraz gminnych, co utrudnia transport do większych ośrodków osadniczych. Wpływa to na obniżenie potencjału gospodarczego.

Jedyną formą komunikacji zbiorowej występującą na terenie Gminy Zakrzewo jest linia kolejowa nr 203 realizująca połączenie Tczew-Kostrzyn. Dostrzega się potrzebę organizacji transportu autobusowego.

Ryc. 1 Pokrycie terenu Gminy Zakrzewo

Źródło: opracowanie własne na podstawie Corine Land Cover 2018

Charakterystyczną cechą Gminy Zakrzewo, determinującą jej rozwój jest bogactwo walorów przyrodniczo-krajobrazowych. Obszarowe formy ochrony przyrody obejmują 42% omawianej jednostki. Występujące na terenie Gminy Bory Kujańskie stanowią potencjał turystyczny, natomiast infrastruktura rekreacyjna i turystyczna wymaga rozbudowy. Lesistość Gminy na koniec 2022 roku wynosiła 46,1%. Użytki rolne stanowiły również około 46% powierzchni jednostki. Kolejnym atutem środowiskowym są jeziora. Nad brzegiem Jeziora Borówno w Kujankach znajduje się plaża z pomostami, strzeżone kąpielisko oraz wypożyczalnia sprzętu wodnego.

Uzupełnieniem atutów przyrodniczych jest dziedzictwo kulturowe, na które składa się bogata historia z okresu międzywojennego oraz występujące obiekty zabytkowe. Zakorzenione wartości i tradycje przekazywane są z pokolenia na pokolenie oraz kultywowane poprzez różnorodne wydarzenia historyczne i kulturowe.

Polityka przestrzenna oparta jest o zapisy Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Zakrzewo, uchwalone w 1998 roku oraz o wydawane decyzje o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu, ze względu na niskie pokrycie powierzchni Gminy miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego, wynoszące poniżej jednego procenta. Rzetelnie sporządzony plan ogólny, którego opracowanie wynika ze znowelizowanych przepisów w zakresie planowania i zagospodarowania przestrzennego, pomoże w racjonalnej polityce przestrzennej, zapobiegając niekontrolowanemu rozproszeniu zabudowy oraz wpływając pozytywnie na ochronę walorów przyrodniczych.

2. Wnioski z diagnozy sytuacji gospodarczej

W latach 2018-2022 Gmina Zakrzewo charakteryzowała się średnią dynamiką wzrostu liczby podmiotów gospodarczych zbliżoną do średniej dla powiatu zlotowskiego. Pomimo zróżnicowania branż, dominującą specjalizacją lokalnej gospodarki jest obróbka drewna, przemysł meblarski i stolarski.

Wysoki w stosunku do województwa udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym może świadczyć o niewystarczającej liczbie miejsc pracy na terenie Gminy oraz jej najbliższym sąsiedztwie. W 2022 roku w Gminie Zakrzewo wskaźnik wynosił 3,6%, natomiast w województwie było to 2,2%.

Niekorzystne położenie Gminy w stosunku do sieci dróg krajowych i międzynarodowych wpływa na jej rozwój gospodarczy. Wysoki udział powierzchni użytków rolnych wskazuje na znaczącą rolę rolnictwa w gospodarce Gminy. Dodatkowo, występowanie wielu obszarowych form ochrony przyrody i związane z nimi obostrzenia, wpływają na ograniczenie możliwości lokalizowania na terenie Gminy inwestycji o istotnym wpływie na środowisko. Atrakcyjne walory przyrodnicze i krajobrazowe, stwarzają warunki dla rozwoju turystyki. Aby je w pełni wykorzystać, niezbędne jest zapewnienie wysokiej jakości infrastruktury drogowej, okołodrogowej i turystycznej. Szczególnie należy rozbudować sieć ścieżek pieszo-rowerowych na terenie Gminy.

Rozwój jednostki samorządu terytorialnego jest nierozzerwalnie powiązany z dostępnością i jakością infrastruktury. Analizując dostęp do infrastruktury sieciowej, zauważa się zadowalający poziom dostępności do sieci wodociągowej, jednakże wyzwaniem w tym zakresie jest rozproszona zabudowa, utrudniająca możliwość doprowadzenia infrastruktury sieciowej do bardziej oddalonych budynków. Dodatkowo, dostrzega się potrzebę wymiany starej sieci wodociągowej z uwagi na występujące awarie.

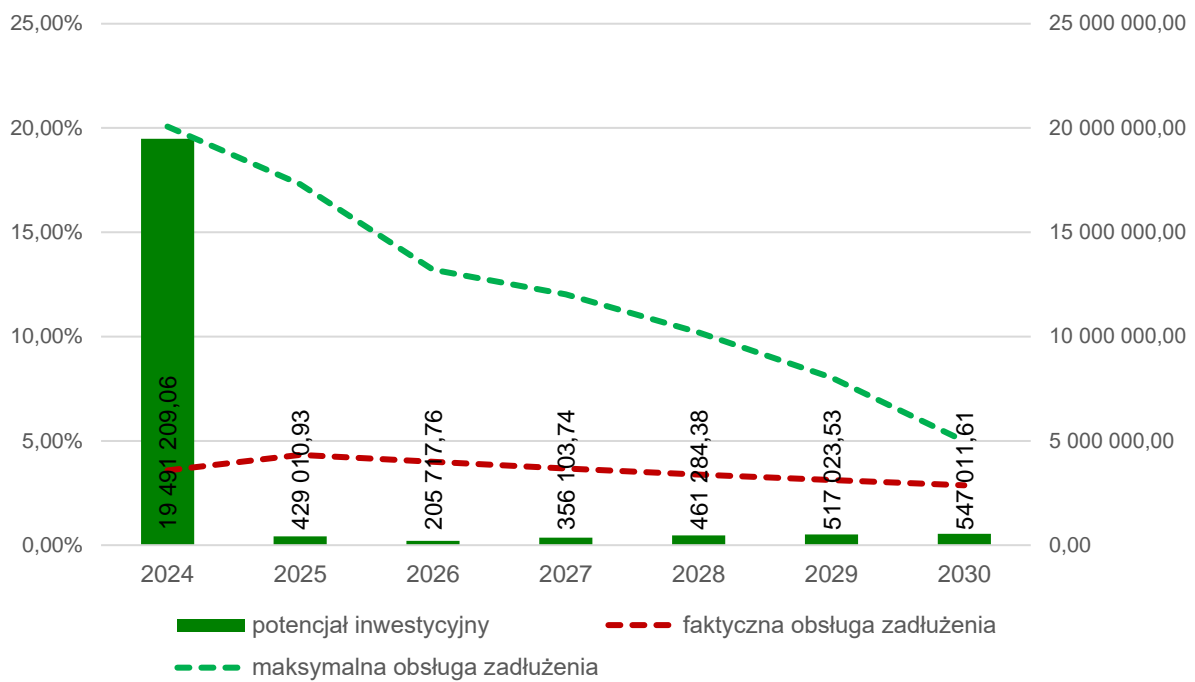
Dostęp do sieci kanalizacyjnej na terenie Gminy Zakrzewo jest ograniczony. Kluczowym działaniem strategicznym jest jej rozbudowa. Gmina udziela dofinansowania do budowy przydomowych oczyszczalni ścieków w przypadku braku możliwości przyłączenia do sieci kanalizacyjnej.

Podejmowane w Gminie działania mające służyć edukacji ekologicznej mieszkańców oraz zachęty do wybierania ekologicznych rozwiązań powinny być kontynuowane i rozwijane, w celu dalszego podnoszenia świadomości ekologicznej oraz promocji proekologicznych zachowań. W rezultacie przekłada się to na wysoki udział odpadów segregowanych czy też wyborze odnawialnych źródeł energii.

W analizowanym okresie dochody budżetu Gminy Zakrzewo systematycznie rosły, z wyraźnym wzrostem w 2022 roku, co wynikało z pozyskiwania funduszy zewnętrznych. Wydatki również stopniowo wzrastały, z wyjątkiem 2019 r. Gmina charakteryzowała się dużą aktywnością inwestycyjną, a w szczególności w 2022 roku, kiedy to udział wydatków inwestycyjnych stanowił 33% wydatków ogółem. Również w 2022 roku odnotowano dodatni wynik budżetu (przewagę dochodów ogółem nad wydatkami ogółem), wynoszący około 1,5 mln zł.

Analizując potencjał inwestycyjny, rozumiany jako suma środków finansowych pozostałych do dyspozycji, po pokryciu wszystkich bieżących kosztów funkcjonowania (wydatków bieżących) oraz spłacie obecnie zaplanowanych rat kapitałowych (rozchodów) w latach 2023-2030, dostrzega się, że jego suma w prognozowanym okresie wyniesie ponad 24,6 mln zł.

Ryc. 2. Kształtowanie się wskaźnika obsługi zadłużenia Gminy Zakrzewo na lata 2024-2030

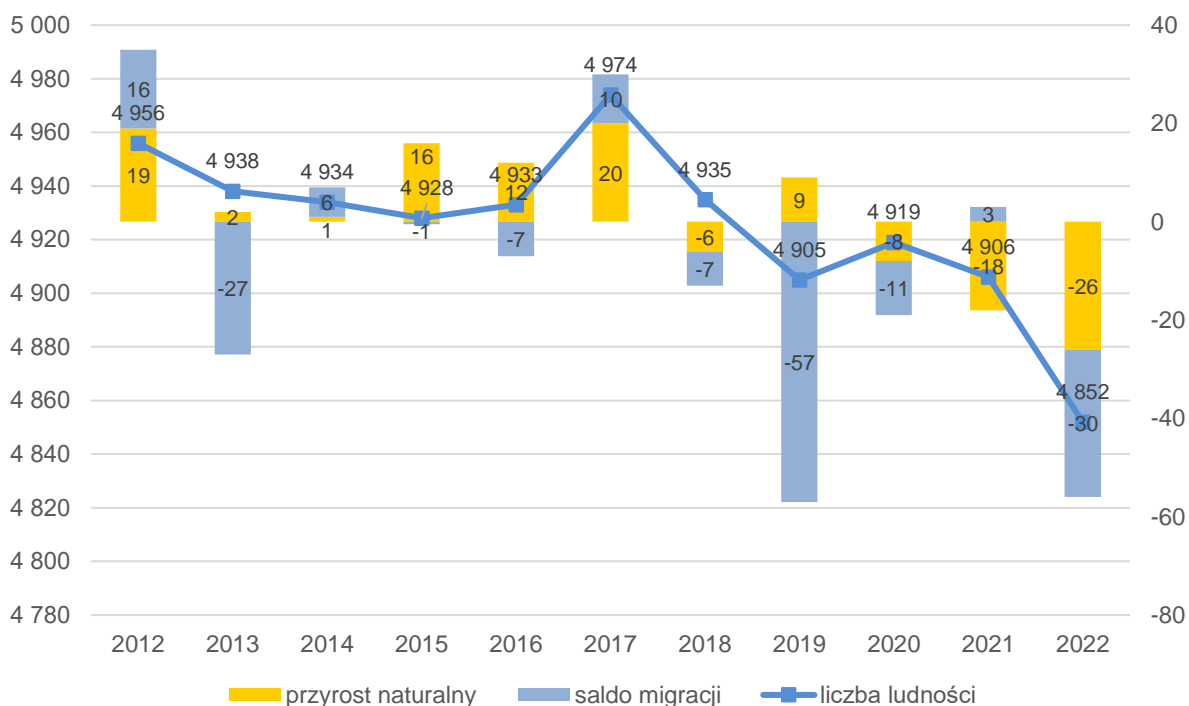
Źródło: opracowanie własne na podstawie Uchwały Nr LXIV.447.2024 Rady Gminy Zakrzewo z dnia 25 stycznia 2024 r. w sprawie zmiany Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Zakrzewo na lata 2024 - 2030.

3. Wnioski z diagnozy sytuacji społecznej

Największy potencjał rozwojowy jednostki samorządowej stanowią jej mieszkańcy i ich działania oraz podejmowane inicjatywy na rzecz wspólnego dobra i rozwoju Gminy. W granicach Gminy Zakrzewo, ale również na terenie całego powiatu Złotowskiego (z wyjątkiem gminy miejskiej Złotów) dostrzega się niekorzystne trendy demograficzne.

Gmina Zakrzewo odnotowała stosunkowo niewielki spadek liczby ludności, jednak perspektywa dziesięcioletnia wskazuje na występowanie negatywnego trendu. Odnotowano spadek o 122 osoby pomiędzy rokiem 2012 a 2022. Wskaźnik przyrostu naturalnego na 1000 mieszkańców dla analizowanej jednostki w 2022 roku wynosił -5,35, będąc jednym z najniższych w powiecie. Wskaźnik salda migracji był ujemny (-6,17), co wskazuje na większą liczbę osób opuszczających Gminę niż wprowadzających się. Obserwuje się stopniowy spadek liczby mieszkańców w wieku produkcyjnym, co może negatywnie wpływać na rozwój gospodarczy Gminy. Starzenie się społeczeństwa stanowi zagrożenie dla ekonomii lokalnej, wymaga również dostosowania usług i przestrzeni publicznych do potrzeb seniorów. Należy podjąć działania służące przyciągnięciu nowych mieszkańców i zatrzymaniu w Gminie młodzieży i młodych dorosłych. W celu poprawy jakości życia obecnych mieszkańców oraz zwiększenia atrakcyjności osiedleńczej omawianej jednostki samorządowej, należy zwrócić szczególną uwagę na rozwój infrastruktury i usług społecznych, które będą dodatkową zachętą do mieszkania na jej terenie.

Ryc. 3. Zmiany demograficzne w Gminie Zakrzewo w latach 2012-2022

Źródło: opracowanie własne.

Zapewnienie opieki nad dziećmi do lat 3, np. w formie żłobka, może stanowić istotny czynnik wpływający na atrakcyjność Gminy Zakrzewo jako miejsca zamieszkania. Na terenie analizowanej jednostki istnieje 1 placówka prywatna oraz planowane jest utworzenie

żłobka publicznego w 2025 roku, dzięki pozyskanym funduszom zewnętrznym. Tego typu inwestycja wpłynie również na zwiększenie możliwości powrotu na rynek pracy dla młodych rodziców.

Opieka przedszkolna zapewniana jest przez oddziały znajdujące się przy szkołach podstawowych. Po 2020 roku obserwowano stopniowy wzrost upowszechnienia opieki przedszkolnej. W 2022 roku wynosił on 65%. Opieka przedszkolna stwarza warunki do rozwoju społecznego, emocjonalnego, fizycznego i intelektualnego dziecka. Dzieci w wieku przedszkolnym uczą się przez zabawę i interakcję z rówieśnikami oraz nauczycielami, co wpływa pozytywnie na ich umiejętności poznawcze i komunikacyjne. Ponadto dostęp do opieki przedszkolnej sprawia, że opiekunowie mogą powrócić na rynek pracy i rozwijać swoją ścieżkę zawodową. Dlatego niezwykle ważne jest dążenie do poprawy dostępności do miejsc opieki przedszkolnej.

Gmina Zakrzewo jest organem prowadzącym dla 2 szkół podstawowych: Publicznej Szkoły Podstawowej im. ks. dra B. Domańskiego w Zakrzewie (323 uczniów, 16 oddziałów) oraz Publicznej Szkoły Podstawowej im. Obrońców Polskości w Starej Wiśniewce (56 uczniów, 8 oddziałów).

Wyniki egzaminów ósmoklasistów w 2021 oraz 2022 roku kształtowały się na bardzo dobrym poziomie na tle województwa i powiatu. Natomiast w 2023 roku średnie wyniki kształtowały się poniżej średniej uczniów z województwa wielkopolskiego oraz powiatu złotowskiego (z wyjątkiem języka polskiego). Dostępna infrastruktura i wyposażenie placówek oświatowych, zapewnienie wysokiej jakości pomocy naukowych oraz rozwój umiejętności kadry pedagogicznej, mogą wpłynąć na efekty nauczania, które przejawiają się m.in. w wynikach egzaminów państwowych.

Stopniowe zmniejszanie się pokrycia wydatków w dziale oświata i wychowanie przez subwencję oświatową, wpływa na konieczność coraz większych dopłat do tego działu z budżetu gminy. Niepokojącym zjawiskiem w obszarze edukacji jest wysoki procent dzieci (23,4%) uczęszczających do szkół poza terenem Gminy.

Działalność kulturalna oparta jest na funkcjonowaniu Domu Polskiego – Centrum Idei Rodła, który jest głównym organizatorem wydarzeń kulturalnych, zaspokaja potrzeby kulturalne mieszkańców oraz wpływa istotnie na kształtowanie tożsamości lokalnej. Ponadto instytucja jest odpowiedzialna za upowszechnianie czytelnictwa poprzez działania biblioteki, która jest elementem jego struktury.

Gmina aktywnie współpracuje z różnorodnymi klubami, zespołami i grupami artystycznymi, działającymi przy Domu Polskim – Centrum Idei Rodła, takimi jak Młodzieżowy Zespół Pieśni i Tańca „Rodlanie”, Chór Seniorów „Wrzos” czy klub małego czytelnika. Ta współpraca umożliwia lokalnym talentom prezentację swoich umiejętności oraz rozwijanie się w dziedzinie sztuki i kultury.

Na terenie Gminy Zakrzewo organizowane jest wiele cyklicznych wydarzeń, które ją wyróżniają, są to np.: Blues Express Festiwal, Ogólnopolski Festiwal Folklorystyczny "Z Przytupem", Ogólnopolski Zlot Samochodów Pożarniczych i Zabytkowych oraz Dni Kwitnących Wiśni. Imprezy te przyciągają uczestników z różnych regionów Polski.

Samorząd aktywnie współpracuje z organizacjami pozarządowymi, zwłaszcza poprzez powierzenie im realizacji zadań związanych z upowszechnianiem kultury fizycznej i sportu, ale także współpracując w zakresie integracji międzypokoleniowej oraz rozwoju społeczności lokalnej.

Gmina Zakrzewo jest członkiem kilku stowarzyszeń i związków międzygminnych – partnerstwa wspierają rozwój jednostki dzięki możliwości wspólnego organizowania działań i inicjatyw oraz dzielenia się doświadczeniami.

Nad bezpieczeństwem mieszkańców czuwają funkcjonariusze z Posterunku Policji w Zakrzewie oraz Komendy Powiatowej Policji w Złotowie. Dodatkowo w granicach jednostki zlokalizowane są punkty monitoringu. Natomiast ochroną przeciwpożarową i przeciwpowodziową zajmuje się 5 jednostek Ochotniczej Straży Pożarnej.

Opieka zdrowotna realizowana jest w oparciu o jedną placówkę świadczącą usługi medyczne – Centrum Medyczne Familia. Dostrzega się konieczność zwiększenia dostępu do opieki medycznej, w szczególności specjalistycznej i podejmowania działań służących poprawie zdrowia mieszkańców m.in. poprzez realizację programów profilaktyki zdrowotnej.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Zakrzewie realizuje zadania z zakresu pomocy społecznej oraz podejmuje działania mające na celu usamodzielnienie osób i rodzin, a także ich integrację ze środowiskiem. W jego strukturach funkcjonuje Klub Senior+, który stanowi ważne wsparcie dla lokalnych seniorów i ich rodzin oraz przyczynia się do integracji społecznej. Oferuje różnorodne zajęcia tematyczne, takie jak florystyka, spotkania z dietetykiem czy też rehabilitacja. Klub sprzyja aktywności fizycznej poprzez organizację spacerów, wycieczek rowerowych i nordic walking na świeżym powietrzu. Jest to centralne miejsce, gdzie seniorzy mogą rozwijać swoje zainteresowania, utrzymywać zdrowie i czerpać radość z życia.

Polityka mieszkaniowa na terenie jednostki oparta jest m.in. o zapisy Wieloletniego programu gospodarowania mieszkaniowym zasobem Gminy Zakrzewo na lata 2023-2027. Sprzedaż mieszkań w tych latach nie powinna przekroczyć 30% ogólnej powierzchni zasobów, a jej cel to prywatyzacja zasobu mieszkaniowego oraz racjonalne gospodarowanie mieszkaniowym zasobem Gminy. Według danych z 2022 roku liczba mieszkań komunalnych wynosiła 57, dodatkowo w zasobie gminnym było jedno mieszkanie socjalne oraz dwa mieszkania chronione.

4. Jakość życia w Gminie – wyniki badań ankietowych

Na potrzeby diagnozy stanu społeczno-gospodarczego Gminy Zakrzewo przeprowadzone zostały badania ankietowe wśród mieszkańców w formie kwestionariusza on-line (wzór ankiety dla mieszkańców stanowi załącznik 2 do opracowania). Ich celem było poznanie opinii dotyczącej jakości życia w Gminie, potrzeb mieszkańców oraz określenia priorytetów rozwojowych na najbliższe lata. Respondenci składali odpowiedzi od 26 października do 11 grudnia 2023 roku.

Ankietowani odpowiadali na pytania z zakresu społeczeństwa, gospodarki, przestrzeni i środowiska, infrastruktury technicznej, turystyki i rekreacji, edukacji i kultury. Łącznie pozyskano 100 odpowiedzi.

Większość respondentów stanowiły kobiety - 64%, natomiast mężczyźni stanowili 36% ankietowanych. Pod względem wieku mieszkańców, największy procent odpowiedzi pochodził od osób w przedziale wiekowym od 26 do 36 lat oraz od 36 do 45 lat. Liczba ankietowanych w tych grupach była taka sama i wyniosła 34 osoby, co stanowiło 34% wszystkich respondentów.

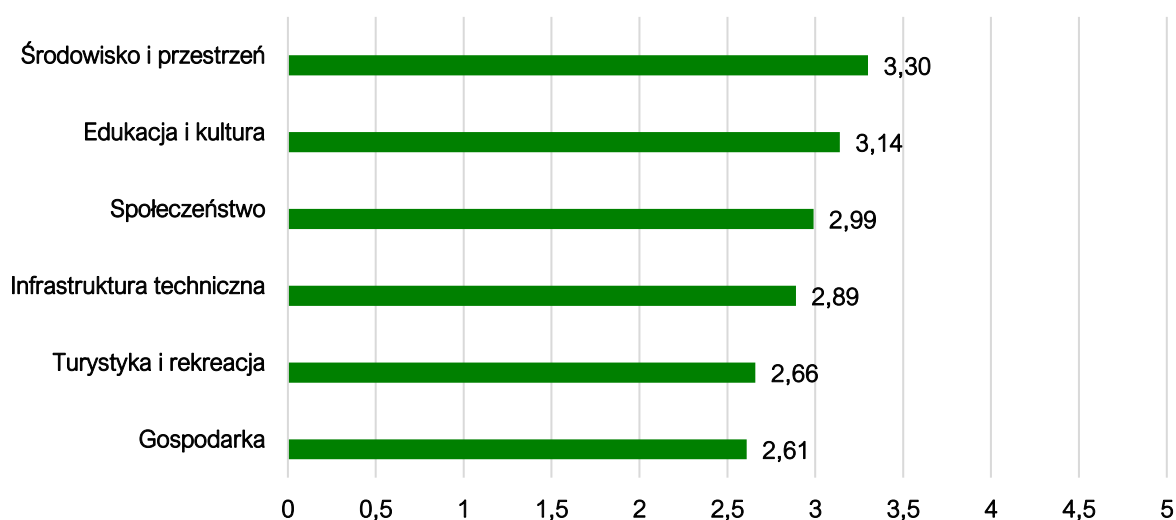
Analizując zatrudnienie odpowiadających, zauważa się, że większość (67%) stanowiły osoby pracujące, a następną grupą byli przedsiębiorcy, stanowiący 11% ankietowanych. Pozostali przedstawiciele poszczególnych środowisk to: rolnicy (7%), osoby bezrobotne (6%), emeryci/renciści (5%). Najmniejszą grupę stanowili uczniowie/studenci (4%).

4.1. Ocena sytuacji Gminy

W skali od 1 do 5, gdzie 1 to ocena bardzo zła, a 5 to ocena bardzo dobra, w obrębie Gminy Zakrzewo ankietowani **najlepiej** oceniają funkcjonowanie jednostki samorządowej w zakresie **środowiska i przestrzeni** (średnia ocen wynosiła 3,30) oraz **edukacji i kultury** (średnia ocena wynosiła 3,14), z kolei **najgorzej oceniono turystykę i rekreację** (średnia ocen wynosiła 2,66) oraz **gospodarkę** (średnia ocena wynosiła 2,61). Pozostałe obszary ocenione zostały w przedziale od 2,89 do 2,99. Średni wynik Gminy dla wszystkich badanych kategorii wyniósł 2,93.

Ryc. 4. Poziom rozwoju poszczególnych obszarów według ankietowanych

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników ankiet.

Tabela poniżej przedstawia najlepiej i najgorzej oceniane elementy na podstawie odpowiedzi ankietowanych, dotyczących poszczególnych obszarów funkcjonowania Gminy. **Najwyżej** spośród wszystkich podobszarów ocenione zostały walory środowiska przyrodniczego (średnia z ocen 4,18). Natomiast **najniższą** średnią ocenę otrzymał dostęp do specjalistycznej opieki medycznej (1,68).

Tabela 1. Najlepiej i najgorzej oceniane elementy w poszczególnych obszarach według ankietowanych

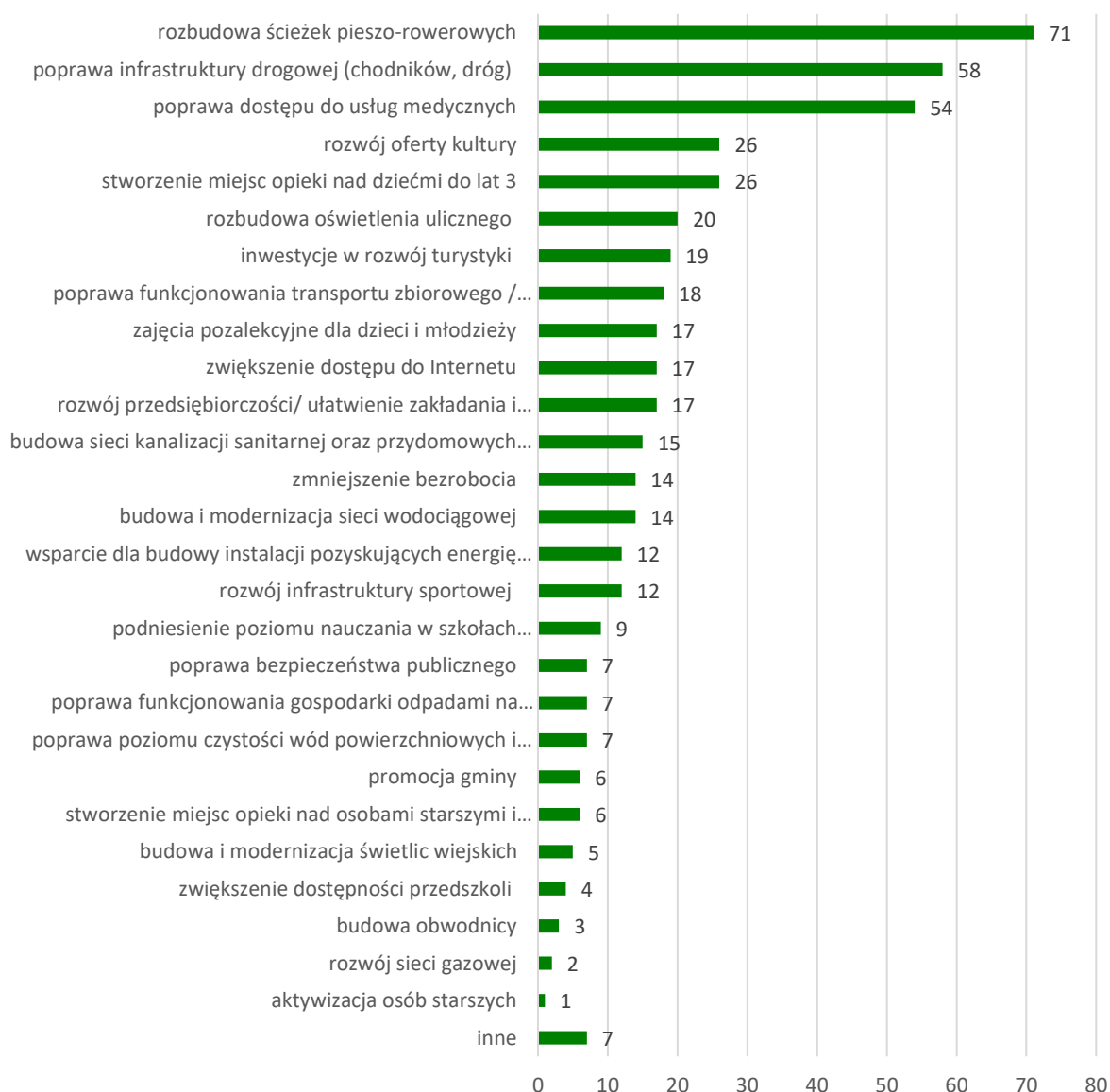
Obszar	Najlepiej oceniane:	Najgorzej oceniane:
Społeczeństwo	Zadowolenie z usług świadczonych przez Urząd Gminy (3,61) Funkcjonalność budynków administracji publicznej (3,61)	Dostęp do specjalistycznej opieki medycznej (1,68)
Gospodarka	Atrakcyjność inwestycyjna obszaru (3,15)	Funkcjonowanie transportu zbiorowego (1,86)
Środowisko i przestrzeń	Walory środowiska przyrodniczego (4,18)	Infrastruktura melioracji szczegółowej (rowy, sieć drenarska, przepusty itp.) (2,75)
Infrastruktura techniczna	Jakość sieci kanalizacyjnej (3,20)	Stan dróg w gminie (2,62)
Turystyka i rekreacja	Atrakcyjność turystyczna gminy (3,57)	Poziom bazy gastronomicznej (1,74)
Edukacja i kultura	Dostęp do edukacji w szkołach podstawowych (3,98)	Wsparcie dla uczniów z trudnościami w nauce w szkołach na terenie gminy (2,53)

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników ankiet.

4.2. Pożądane priorytety rozwojowe

W ankiecie należało również wskazać główne priorytety rozwojowe Gminy Zakrzewo. Ankietowani zostali poproszeni o wskazanie 5 elementów, które według nich powinny zostać poprawione w pierwszej kolejności. Zdecydowanie najczęściej wskazywaną odpowiedzią była **rozbudowa ścieżek pieszo-rowerowych**, którą wskazało 71 respondentów. Następnym priorytetem, który wskazano 58 razy była **poprawa infrastruktury drogowej (chodników, dróg)**. Równie dużo ankietowanych – 54, wskazało na **poprawę dostępu do usług medycznych**. Wśród 5 najczęściej wskazywanych odpowiedzi znalazły się również: **rozwój oferty kultury** oraz **stworzenie miejsc opieki nad dziećmi do lat 3**. Oba działania zostały wskazane przez 26 osób. Na poniższej rycinie zamieszczony został szczegółowy wykres przedstawiający poruszone wyżej aspekty, a także inne elementy, o których ocenę poproszeni zostali ankietowani.

Ryc. 5. Główne priorytety rozwoju Gminy Zakrzewo według ankietowanych

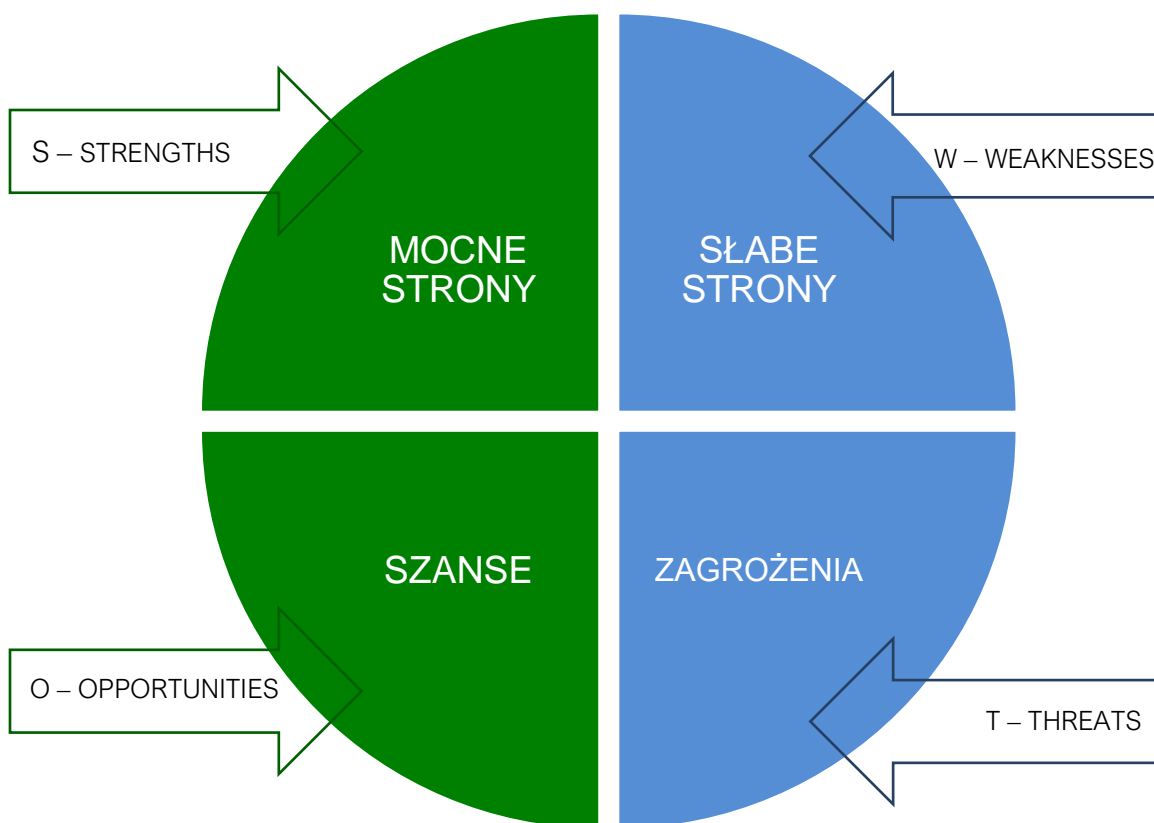
Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników ankiet.

Ostatnie pytanie ankietowe dotyczyło przedstawienia, co według uczestników badania mogłoby stać się **wizytówką Gminy Zakrzewo**, a tym samym elementem promującym ją i wyróżniającym w regionie. Pytanie to miało formę otwartą. Wśród najczęściej pojawiających się odpowiedzi wyróżnić można: czyste środowisko, walory przyrodnicze oraz turystykę.

5. Analiza SWOT z uwzględnieniem elementów partycypacji społecznej

Analiza SWOT jest powszechnie wykorzystywana w jednostkach administracji publicznej jako narzędzie diagnozy strategicznej. Pozwala ono porównać silne i słabe strony jednostki wynikające z otoczenia wewnętrznego, z szansami i zagrożeniami dla rozwoju płynącymi z otoczenia zewnętrznego, a także określić ich wzajemne oddziaływanie. Analizy dokonano w oparciu o:

- 1) wnioski z diagnozy strategicznej Gminy Zakrzewo;
- 2) dane liczbowe, opisowe i przestrzenne pozyskane z Gminy Zakrzewo oraz ze źródeł zewnętrznych;
- 3) wyniki badań ankietowych przeprowadzonych w dniach od 26 października do 11 grudnia 2023 roku;
- 4) informacje uzyskane podczas wywiadu pogłębionego z przedstawicielami Gminy Zakrzewo.

Silne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • Walory środowiska przyrodniczego (jeziora, lasy), które zachęcając do aktywności na świeżym powietrzu i relaksu w otoczeniu przyrody. • Obecność malowniczych Bórow Kujawskich stanowi atrakcyjny cel dla turystów, wspierając rozwój turystyki w regionie. • Bogata historia i dziedzictwo kulturowe, budujące tożsamość lokalną Gminy. • Dostęp do edukacji w szkołach podstawowych na terenie Gminy, w tym system dojazdów. • Wysoki stopień zwodociągowania, co wpływa na komfort życia mieszkańców i przyciąga nowych mieszkańców. • Przebieg linii kolejowej. • Aktywne pozyskiwanie środków zewnętrznych, której wspierają inwestycje i rozwój jednostki. • Rosnąca aktywność społeczna mieszkańców objawiająca się coraz większą liczbą funkcjonujących organizacji pozarządowych i realizowanych inicjatyw oddolnych. • Odbywające się cykliczne wydarzenia kulturalne i sportowe integrujące mieszkańców. • Podejmowanie działań w zakresie rewitalizacji obszarów zdegradowanych na terenie Gminy. • Aktywnie działające organizacje pozarządowe i grupy mieszkańców. Stanowią one silny fundament społeczny, który może wspomagać rozwój lokalny i inicjatywy społeczne. 	<ul style="list-style-type: none"> • Ograniczona dostępność komunikacyjna – niedostatecznie rozwinięty transport zbiorowy i dróg ponadlokalnych wewnątrz Gminy oraz zły stan techniczny istniejących dróg. • Niepełne uzbrojenie terenów stanowiące zagrożenie dla rozwoju mieszkalnictwa, gospodarki oraz środowiska. • Niewystarczający dostęp do opieki nad dziećmi do lat 3, funkcjonuje jedynie jedna placówka prywatna. • Niewystarczający dostęp do specjalistycznej opieki medycznej. • Brak spójnego systemu ścieżek i dróg rowerowych na terenie Gminy. • Niewystarczająco rozwinięta baza gastronomiczna. • Niski stopień pokrycia obszaru gminy miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego, co skutkuje rozproszoną zabudową. • Ograniczenia przestrzenne w lokalizacji poszczególnych inwestycji, wynikające z występowania obszarowych form ochrony przyrody. • Brak wystarczająco rozwiniętej oferty kulturalnej skierowanej do różnorodnych grup odbiorców, w tym różnych grup wiekowych.
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • Zmieniające się przepisy prawne w zakresie planowania przestrzennego; przygotowanie Planu ogólnego może pomóc w uregulowaniu przestrzeni i zapobiegać chaotycznemu rozproszeniu zabudowy. • Zwiększająca się świadomość w zakresie ochrony środowiska i prawidłowej gospodarki odpadami. • Napływ kapitału ludzkiego i gospodarczego z Gminy Złotów, ze względu na rozwój sąsiednich jednostek. 	<ul style="list-style-type: none"> • Pogłębiające się zmiany klimatyczne wpływające na każdą dziedzinę życia mieszkańców, w tym przede wszystkim zdrowie i rolnictwo. • Niekorzystne trendy demograficzne – ujemny przyrost naturalny oraz saldo migracji, zmniejszająca się liczba młodych dorosłych oraz rosnąca liczba seniorów. • Niepewność społeczna i gospodarcza związana z sytuacją geopolityczną oraz wojną w Ukrainie. • Zmniejszenie się stopnia pokrycia wydatków na oświatę subwencją oświatową,

- Zyskanie przez Złotów statusu uzdrowiska, dzięki czemu Gmina Zakrzewo będzie mogło również skorzystać z wzrostu ruchu turystycznego, oferując różnorodne usługi i atrakcje w regionie.
- Zewnętrzny kapitał inwestycyjny.
- Współpraca z Gminami partnerskimi.
- Wzrost zainteresowania turystyką lokalną wśród społeczeństwa. Jest to trend, który sprzyja wzrostowi ruchu turystycznego, co stanowi pozytywny czynnik dla Gminy, umożliwiając rozwój sektorów: turystycznego, gastronomicznego, hotelarskiego i handlowego.

zmuszająca Gminę do przeznaczenia większych środków własnych w dziale edukacji, skutkująca mniejszymi możliwościami finansowania w innych obszarach.

- Położenie Gminy w oddaleniu od dużych aglomeracji miejskich (utrudniony dostęp do szkół wyższych, zakładów pracy, usług, kultury, itp.).
- Dalsze wyludnianie regionu – postępujący odpływ mieszkańców z terenu powiatu.

CZĘŚĆ II: STRATEGICZNE KIERUNKI ROZWOJU GMINY ZAKRZEWO

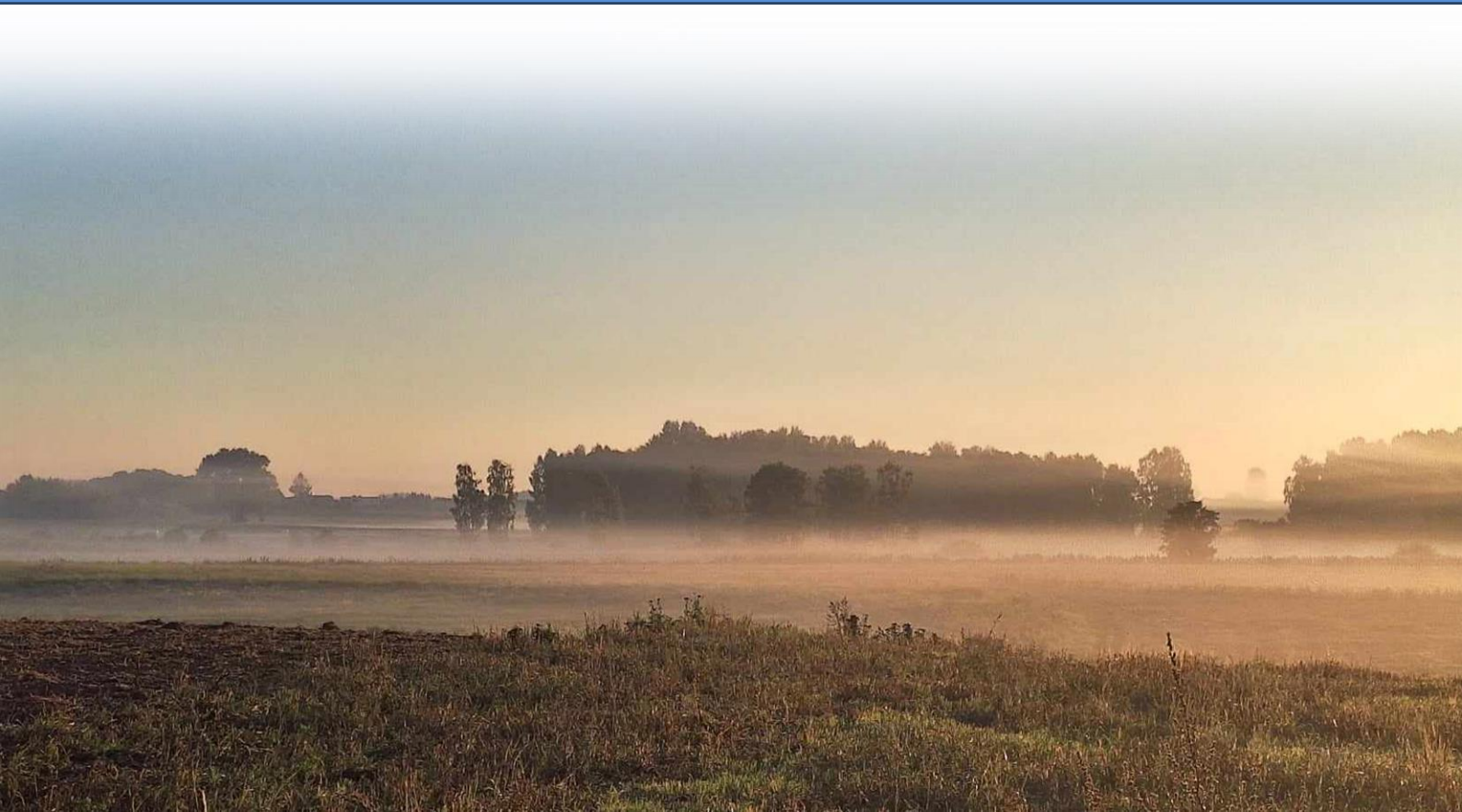
1. Misja i wizja

Strategia Rozwoju Gminy Zakrzewo na lata 2024-2034 jest kompleksowym dokumentem, w którym zdiagnozowano aktualną sytuację Gminy. Uwzględniono zarówno mocne strony, stanowiące fundament do rozwoju Gminy jak i obszary problemowe, które wymagają skupienia szczególnej uwagi i rozwiązania. W procesie strategicznym, obejmującym warsztaty z interesariuszami, stworzono misję Gminy Zakrzewo. Stanowi ona drogowskaz dla wyznaczania celów strategicznych oraz kierunków działań, przez których realizację jednostka będzie zmierzać do przedstawionego w wizji obrazu Gminy Zakrzewo w 2034.

Misja jest to element strategii, który ukazuje najważniejsze kierunki rozwoju Gminy. Koncentruje się ona na podstawowych wartościach, które przyświecają władzom Gminy i jej mieszkańcom w procesach rozwojowych. Wskazuje także na czynniki uzasadniające przyjęcie określonych wartości jako nadrzędnych. Zawiera w sobie odpowiedź na pytanie co jest naszym priorytetem.

Uwzględniając przyjęte założenia **misja Gminy Zakrzewo** brzmi następująco:

Gmina Zakrzewo zapewnia warunki do rozwoju społeczno-gospodarczego, sprzyja rozwojowi przedsiębiorczości, rolnictwa i turystyki. Samorząd dzięki podejmowanym działaniom dba o środowisko przyrodnicze, dziedzictwo kulturowe i historyczne oraz o dobrostan mieszkańców, troszcząc się o ich edukację, a także zapewniając możliwość integracji.

W procesie powstawania dokumentu istotne jest również stworzenie **wizji**, czyli obrazu Gminy, który będzie efektem realizacji podejmowanej strategii. Wizja ukazuje Gminę Zakrzewo w perspektywie strategicznej, zmienionej poprzez realizację przyjętych działań i osiągnięcie zamierzonych przez władze celów.

Wizja przedstawia stan docelowy Gminy Zakrzewo w 2034 roku, ukazuje aspiracje władz i mieszkańców oraz jednoczy społeczność lokalną wokół określonej idei.

Wizja Gminy Zakrzewo brzmi następująco:

Gmina Zakrzewo w 2034 roku to przestrzeń o unikalnych walorach przyrodniczych, historycznych i kulturowych, bezpieczna dla mieszkańców i gości. Cechuje się zrównoważonym rozwojem, przez co stwarza dobre warunki do życia, pracy i inwestowania, przy jednoczesnej ochronie środowiska i zachowaniu jej najważniejszych walorów.

2. Cele strategiczne rozwoju w wymiarze przestrzennym, gospodarczym i społecznym. Kierunki działań podejmowanych dla osiągnięcia celów strategicznych. Oczekiwane rezultaty planowanych działań oraz wskaźniki ich osiągnięcia

Na podstawie diagnozy aktualnego stanu Gminy Zakrzewo, jej sytuacji gospodarczej, społecznej i przestrzennej, uwzględniając uwarunkowania wewnętrzne i zewnętrzne, a także dążąc do osiągnięcia stanu Gminy opisanego w wizji rozwoju określono 3 cele strategiczne, które osiągnięte zostaną poprzez realizację celów operacyjnych. Są one zależne od siebie i wzajemnie się przenikają.

Poniższa tabela prezentuje cele strategiczne wraz z odpowiadającymi im celami operacyjnymi. Realizacja założonych celów będzie kluczowym elementem dla osiągnięcia zakładanych rezultatów rozwoju Gminy Zakrzewo.

CELE STRATEGICZNE:		
CEL I: Zakrzewo Gminą o zrównoważonym rozwoju, zachowującą wysokie walory przyrodnicze i zapewniającą bezpieczeństwo	CEL II: Przedsiębiorcza Gmina Zakrzewo – wykorzystująca swój potencjał i rozwijająca się turystycznie	CEL III: Kompleksowe wsparcie mieszkańców Gminy Zakrzewo na wszystkich płaszczyznach życia
CELE OPERACYJNE:		
I.I. Planowanie przestrzenne na rzecz zrównoważonego rozwoju I.II. Infrastruktura bezpieczna i przyjazna dla otoczenia I.III. Ochrona środowiska i adaptacja do zmian klimatu	II.I. Dynamiczny rozwój gospodarczy z poszanowaniem środowiska II.II. Rozwój turystyki oparty o bogactwo przyrodnicze – Odkrywanie Borów Kujawskich II.III. Rozwój marki Gminy Zakrzewo i jej promocja	III.I. Wysoka jakość usług społecznych, dbałość o zdrowie i bezpieczeństwo mieszkańców III.II. Inspirujące środowisko edukacyjne III.III. Wspieranie rozwoju społeczności lokalnej poprzez stworzenie nowych centrów aktywności, rozwój infrastruktury kulturalno-sportowej oraz promowanie integracji społecznej

PRZESTRZEŃ

Cel strategiczny **Zakrzewo Gminą o zrównoważonym rozwoju, zachowującą wysokie walory przyrodnicze i zapewniającą bezpieczeństwo** zakłada działania w obszarze szeroko rozumianej przestrzeni, infrastruktury i środowiska.

Pierwszy cel operacyjny – **planowanie przestrzenne na rzecz zrównoważonego rozwoju**, zwraca uwagę na działania dążące do zrównoważonego rozwoju poprzez planowanie przestrzenne. Zakłada to kompleksowe podejście do kształtowania obszaru, uwzględniając aspekty społeczne, ekonomiczne i środowiskowe. Prowadzenie racjonalnej polityki przestrzennej wymaga opracowania odpowiednich dokumentów planistycznych. Plan ogólny oraz miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego po uprzedniej identyfikacji obszarów, wyznaczą kierunki rozwoju terenów mieszkalnych, przemysłowych czy zielonych. Poprzez precyzyjne określenie obszarów przeznaczonych pod zabudowę, planowanie przestrzenne pozwala na zrównoważony rozwój społeczności, zachowując jednocześnie wysokie walory przyrodnicze. Planuje się wprowadzenie większej ilości terenów inwestycyjnych oraz przeznaczonych pod budownictwo mieszkaniowe jednorodzinne oraz wielorodzinne. Regulacja stosunków prawnych gruntów, zwłaszcza tych o wysokim potencjale turystycznym, ma na celu skierowanie rozwoju Gminy w kierunku atrakcyjnych miejsc wypoczynkowych. Docelowym planem jest stworzenie inteligentnej, funkcjonalnej i estetycznej przestrzeni, która wspiera rozwój społeczności, turystyki, chroni przyrodę oraz stwarza wyjątkowe otoczenie do życia i pracy.

Drugi cel – **infrastruktura bezpieczna i przyjazna dla otoczenia**, skoncentrowany jest na poprawie dostępności oraz jakości infrastruktury technicznej Gminy Zakrzewo, co ma na celu zwiększenie jakości życia mieszkańców oraz podniesienie atrakcyjności inwestycyjnej obszarów na jej terenie. Priorytetem jest stworzenie rozbudowanej sieci ścieżek pieszo-rowerowych, tworząc infrastrukturę sprzyjającą zdrowemu trybowi życia oraz alternatywnym środkom transportu, co pozytywnie wpłynie na środowisko oraz pobudzi aktywną turystykę. Inwestycje w rozbudowę i modernizację dróg gminnych to kluczowy element, mający na celu nie tylko poprawę infrastruktury drogowej, ale również zminimalizowanie niebezpieczeństwa w ruchu. Inwestycje w infrastrukturę sieciową wpłyną na poprawę jakości życia mieszkańców. Dodatkowo działania w zakresie sieci kanalizacyjnej będą miały pozytywny wpływ na środowisko.

Ostatni cel – **ochrona środowiska i adaptacja do zmian klimatu** skupia się na wysokich walorach przyrodniczych Gminy Zakrzewo i ich ochronie. Dostosowanie do zmieniających się warunków klimatycznych oraz utrzymanie wysokiej jakości środowiska i jego różnorodnych elementów, w tym powietrza, wód i gleb to jeden z głównych celów podejmowanych działań. Promując proekologiczne zachowania wśród mieszkańców oraz wykorzystując odnawialne źródła energii, Gmina przyczyni się do poprawy jakości powietrza. Roz-

wój niebieskiej i zielonej infrastruktury umożliwi retencjonowanie wód. Podnoszenie świadomości ekologicznej mieszkańców oraz zapewnienie wsparcia finansowego ma usprawnić proces wprowadzania pozytywnych zmian.

Szczegółowy opis celów operacyjnych, kierunków działań oraz rezultatów i ich wskaźników, znajduje się w tabelach na kolejnych stronach.

CEL STRATEGICZNY I: PLANOWANIE PRZESTRZENNE NA RZECZ ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU

CEL OPERACYJNY	KIERUNKI DZIAŁAŃ	OCZEKIWANE REZULTATY PLANOWANYCH DZIAŁAŃ	WSKAŹNIKI OSIĄGNIĘCIA REZULTATÓW
<p>I.1. Planowanie przestrzenne na rzecz zrównoważonego rozwoju</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Opracowanie Planu ogólnego odpowiadającego wyzwaniom rozwojowym Gminy. • Regulacja polityki przestrzennej poprzez opracowanie nowych oraz zaktualizowanie istniejących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. • Wyznaczenie terenów zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej i jednorodzinnej. • Racjonalizacja wykorzystania przestrzeni osadniczej i produkcyjnej poprzez wyznaczenie stref funkcjonalnych w dokumentach planistycznych. • Regulacja stosunków prawnych gruntów na terenie Gminy, w szczególności tych o wysokim potencjale turystycznym. • Wprowadzenie w istniejących terenach zieleni funkcji wypoczynkowych i rekreacyjnych, przy jednoczesnym zachowaniu istniejącej zieleni (m.in. w lasku przy ul. Osmańczyka w Zakrzewie). • Podejmowanie działań w zakresie rewitalizacji obszarów zdegradowanych na terenie Gminy. 	<p>Efektywne zagospodarowanie przestrzeni, zrównoważony rozwój oraz poprawa jakości życia mieszkańców.</p> <p>Ukształtowana polityka przestrzenna poszczególnych obszarów, uwzględniająca różne aspekty, takie jak strefy produkcyjne, osiedleńcze i rekreacyjne.</p> <p>Zwiększenie powierzchni obszarów przeznaczonych pod budownictwo mieszkaniowe jednorodzinne oraz wielorodzinne.</p> <p>Przestrzeń służąca lokalnej społeczności, w tym integracji.</p> <p>Wyprowadzenie obszarów zdegradowanych ze stanu kryzysowego.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Postępy prac nad Planem ogólnym (forma opisowa). • Pokrycie obszaru Gminy miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego (%). • Powierzchnia terenów wyznaczonych pod zabudowę mieszkaniową oraz inwestycje (ha). • Powierzchnia nieruchomości, dla których podjęto działania w sprawie regulacji stosunków prawnych (ha). • Powierzchnia urządzonych terenów zieleni w Gminie (ha). • Powierzchnia obszaru rewitalizacji (ha). • Liczba zrealizowanych przedsięwzięć rewitalizacyjnych (szt.).

I.II. Infrastruktura bezpieczna i przyjazna dla otoczenia

- Budowa spójnego systemu ścieżek pieszo-rowerowych, tworzącego sieć pomiędzy wszystkimi miejscowościami Gminy Zakrzewo oraz sąsiednimi jednostkami wraz z infrastrukturą towarzyszącą.
- Rozbudowa i modernizacja istniejącej infrastruktury drogowej.
- Współpraca z Powiatowym i Wojewódzkim Zarządem Dróg w zakresie budowy, modernizacji i remontów dróg.
- Utrzymanie połączeń komunikacji zbiorowej oraz zwiększenie dostępności transportu zbiorowego ułatwiającego przemieszczanie się wewnątrz Gminy i poza jej granice.
- Uzbrojenie terenów pod budownictwo jedno- i wielorodzinne.
- Budowa sieci kanalizacyjnej m.in. w miejscowościach: Głomsk, Nowy Głomsk, Czernice, Osiedle Śmiardowo Złotowskie.
- Rozbudowa gminnych oczyszczalni ścieków.
- Rozbudowa i modernizacja sieci wodociągowej wraz z budową stacji podwyższonego ciśnienia (m. in. Śmiardowo Złotowskie, Drożyska Średnie).
- Rozbudowa i modernizacja stacji uzdatniania wody (m.in. poprzez budowę zbiorników, wykonanie odwiertów studni, modernizację budynków).

Poprawa bezpieczeństwa drogowego i komfortu przemieszczania się wewnątrz i na zewnątrz Gminy dzięki wysokiej jakości infrastrukturze drogowej i przydrożnej oraz komunikacji publicznej.

Poprawa funkcjonowania gospodarki wodociągowej i ściekowej na terenie Gminy oraz zmniejszenie zanieczyszczenia środowiska gruntowo-wodnego.

Poprawa dostępności do budynków użyteczności publicznej dla osób z niepełnosprawnościami oraz szczególnymi potrzebami.

Służby ratownicze posiadające możliwości i narzędzia służące ochronie bezpieczeństwa mieszkańców i środowiska.

Zwiększenie bezpieczeństwa na terenie Gminy Zakrzewo.

- Długość wybudowanych ścieżek rowerowych (km).
- Długość zmodernizowanych/ wybudowanych dróg gminnych (km).
- Długość zmodernizowanych/ wybudowanych dróg powiatowych (km).
- Długość zmodernizowanych/ wybudowanych dróg wojewódzkich (km).
- Długość wybudowanej sieci kanalizacyjnej (km).
- Udział mieszkańców posiadających dostęp do sieci kanalizacyjnej (%).
- Przepustowość oczyszczalni ścieków (m³/d).
- Długość zmodernizowanej sieci wodociągowej (km).
- Udział mieszkańców mających dostęp do sieci wodociągowej (%).
- Liczba miejscowości, których mieszkańcy mają dostęp do Internetu szerokopasmowego (szt.).
- Środki przeznaczone na wyposażenie jednostek OSP (zł).
- Liczba budynków bez barier architektonicznych (szt.).
- Liczba punktów monitoringu na terenie Gminy (szt.).

	<ul style="list-style-type: none"> • Dążenie do rozwoju sieci Internetu szerokopasmowego poprzez współpracę z operatorami. • Usunięcie barier architektonicznych, dostosowanie przestrzeni publicznych dla osób z szczególnymi potrzebami. • Rozbudowa infrastruktury i wyposażenie jednostek Ochotniczych Straży Pożarnych na terenie Gminy. • Rozbudowa monitoringu i nowych systemów bezpieczeństwa. • Współpraca z operatorami sieci elektrycznych przy budowie Głównych Punktów Zasilających na terenie Gminy. 		
<p>I.III. Ochrona środowiska i adaptacja do zmian klimatu</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Zapewnienie terenów pod lokalizację odnawialnych źródeł energii w lokalnych dokumentach planistycznych. • Działania na rzecz ograniczenia niskiej emisji poprzez wykorzystywanie odnawialnych źródeł energii w obiektach gminnych oraz sektorze mieszkalnym, w tym wsparcie mieszkańców w zakresie wymiany źródeł ciepła. • Prowadzenie działań na rzecz podnoszenia świadomości ekologicznej społeczności lokalnej, w szczególności w zakresie zmian klimatu (pikniki, szkolenia, akcje informacyjne). • Zachowanie obszarów chronionych oraz miejsc posiadających szczególne walory środowiskowe. 	<p>Poprawa jakości powietrza poprzez obniżenie zużycia paliw konwencjonalnych oraz ograniczenie emisji zanieczyszczeń powietrza odpowiedzialnych za powstawanie zjawiska tzw. niskiej emisji.</p> <p>Zwiększenie świadomości ekologicznej mieszkańców, a w konsekwencji prowadzenie przez społeczność bardziej zrównoważonego stylu życia.</p> <p>Wysoka efektywność energetyczna i zwiększenie samowystarczalności energetycznej Gminy dzięki pozyskiwaniu energii z odnawialnych źródeł.</p> <p>Zachowanie unikalnych ekosystemów naturalnych.</p> <p>Prowadzenie racjonalnej gospodarki wodnej i zachowanie odpowiednich stosunków wodnych.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Powierzchnia terenów przeznaczonych pod budowę OZE (ha). • Liczba zainstalowanych urządzeń OZE w sektorze publicznym (szt.). • Liczba wymienionych źródeł ciepła przy wsparciu Gminy (szt.). • Liczba gospodarstw domowych wykorzystujących ekologiczne źródła ciepła (szt.). • Liczba przeprowadzonych akcji z zakresu edukacji ekologicznej (szt.). • Udział pokrycia terenu formami ochrony przyrody w całkowitej powierzchni Gminy (%), • Liczba powstałych obiektów małej retencji wodnej (szt.).

	<ul style="list-style-type: none"> • Retencjonowanie wód opadowych poprzez rozwój błękitno-zielonej infrastruktury oraz promowanie i wspieranie takich rozwiązań wśród mieszkańców. • Kontynuacja prowadzenia programu wsparcia w zakresie budowy przydomowych oczyszczalni ścieków oraz studni wierconych. • Zapobieganie skażeniom wód gruntowych będących efektem działalności rolniczej. • Rozbudowa sieci kanalizacji deszczowej. • Rozwój systemu segregacji odpadów, w tym zwiększenie dostępu do punktów selektywnej zbiórki odpadów komunalnych. 	<p>Zwiększenie powierzchni zielonej i niebieskiej infrastruktury, a także poziomu zagospodarowania wód opadowych i roztopowych również na terenach prywatnych.</p> <p>Zwiększenie dostępności do punktów selektywnej zbiórki odpadów.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba budynków oraz elementów małej architektury z zastosowaniem rozwiązań zielonej i niebieskiej infrastruktury (szt.).
--	--	---	---

GOSPODARKA

Cel strategiczny **Przedsiębiorcza Gmina Zakrzewo – wykorzystująca swój potencjał i rozwijająca się turystycznie**, zakłada działania w obszarze gospodarki.

Pierwszy cel operacyjny – **dynamiczny rozwój gospodarczy z poszanowaniem środowiska**, skupia się na stworzeniu odpowiednich warunków do rozwoju przedsiębiorczości na terenie Gminy Zakrzewo. Należy jednak pamiętać, że priorytetem wszystkich podejmowanych działań powinno być zachowanie walorów przyrodniczych w nienaruszonym stanie. Gmina ma na celu zachęcenie inwestorów do rozwoju na jej terenie poprzez wprowadzenie ulg podatkowych dla przedsiębiorców, uzbrojenie terenów inwestycyjnych, dostosowanie kierunków kształcenia do potrzeb rynku pracy czy też stosując partnerstwo publiczno-prywatne. Równocześnie, cel ten zakłada wsparcie dla innowacji i rozwoju rolnictwa ekologicznego oraz zakładania agroturystyki. Prowadzenie szkoleń dla rolników oraz wspieranie rolników indywidualnych w pozyskiwaniu zewnętrznych środków, dąży do zwiększenia produktywności rolnictwa oraz powstania nowych miejsc pracy.

Misją drugiego celu - **rozwój turystyki oparty o bogactwo przyrodnicze – Odkrywanie Borów Kujawskich**, jest kompleksowy rozwój turystyki rekreacyjnej, wykorzystując uroki Borów Kujawskich i dziedzictwo kulturowe Gminy. Rozwój zaplecza turystycznego, szczególnie sektora usług hotelarskich i gastronomicznych oraz stworzenie atrakcyjnych ścieżek i szlaków pozwoli przyciągnąć różnorodne grupy turystów. Wykreowanie marki turystycznej oraz opracowanie strategii rozwoju turystycznego Gminy są kluczowe dla określenia dalszego rozwoju w tym kierunku. Współpraca z Wielkopolską Organizacją Turystyczną oraz WZLOT („Wielkopolskie Zdroje” Lokalna Organizacja Turystyczna) ma na celu wzmocnienie regionalnych powiązań i promocję Gminy w szerszym kontekście. Podejmowane działania mają w rezultacie stworzyć nie tylko atrakcyjne środowisko dla odwiedzających, lecz również dla jej mieszkańców.

Cel – **rozwój marki Gminy Zakrzewo i jej promocja**, zakłada kompleksowe działania mające na celu promocję i rozwój Gminy Zakrzewo jako atrakcyjnego miejsca do życia, pracy i wypoczynku. Poprzez różnorodne inicjatywy należy podkreślać unikalne cechy Gminy, co ma zachęcać do jej odwiedzenia przez turystów oraz potencjalnych mieszkańców i inwestorów. Skrupulatne prowadzenie kanałów komunikacyjnych ma utrzymać stały przepływ informacji o wydarzeniach, inicjatywach kulturalnych oraz rozwoju Gminy.

Powyższe cele operacyjne stanowią będą podstawę do realizacji kierunków działań, które zamieszczono w poniższej tabeli.

CEL STRATEGICZNY II: PRZEDSIĘBIORCZA GMINA ZAKRZEWO – WYKORZYSTUJĄCA SWÓJ POTENCJAŁ I ROZWIJAJĄCA SIĘ TURYSTYCZNIE

CEL OPERACYJNY	KIERUNKI DZIAŁAŃ	OCZEKIWANE REZULTATY PLANOWANYCH DZIAŁAŃ	WSKAŹNIKI OSIĄGNIĘCIA DZIAŁAŃ
<p>II.1. Dynamiczny rozwój gospodarczy z poszanowaniem środowiska</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Uzbrojenie terenów inwestycyjnych (kanalizacja deszczowa, sieć wodno-kanalizacyjna, energia, światłowód). • Wprowadzenie systemu ulg podatkowych dla przedsiębiorców. • Dążenie do przyciągania inwestorów propagujących działania proekologiczne m.in. poprzez uczestnictwo w konferencjach biznesowych oraz ich organizację. • Realizowanie współpracy z inwestorami na zasadzie Partnerstwa Publiczno-Prywatnego. • Współpraca z placówkami edukacyjnymi w celu dostosowania kierunków kształcenia do potrzeb lokalnego rynku pracy. • Kreowanie przedsiębiorczych postaw wśród uczniów. • Utworzenie w Gminie podmiotu ułatwiającego współpracę oraz wymianę doświadczeń pomiędzy przedsiębiorcami. • Rozwój i wsparcie innowacji oraz rolnictwa ekologicznego poprzez prowadzenie szkoleń dla rolników. • Wsparcie dla rolników indywidualnych w zakresie pozyskiwania środków zewnętrznych. • Wsparcie inicjatyw tworzenia i rozwoju agroturystyki. Promocja produktów lokalnych wśród turystów 	<p>Podniesienie atrakcyjności inwestycyjnej Gminy, przyciągającej nowych przedsiębiorców.</p> <p>Wzrost gospodarczy w wyniku zwiększającej się liczby przedsiębiorstw działających w różnych dziedzinach.</p> <p>Wzrost poziomu przedsiębiorczości na terenie Gminy.</p> <p>Wykwalifikowana młodzież, która znajduje miejsca pracy na terenie Gminę Zakrzewo, dzięki czemu ograniczane są migracje zarobkowe poza Gminę.</p> <p>Współpraca pomiędzy przedsiębiorcami z różnych dziedzin.</p> <p>Rozwój agroturystyki na terenie Gminy.</p> <p>Produkcja wysokiej jakości bezpiecznej żywności.</p> <p>Zmniejszenie zanieczyszczenia środowiska ze źródeł rolniczych dzięki nowoczesnemu rolnictwu oraz uprawom ekologicznym.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Powierzchnia przygotowanych terenów inwestycyjnych (ha). • Liczba nowych podmiotów gospodarczych na terenie Gminy (szt.). • Liczba zorganizowanych wydarzeń biznesowych (szt.). • Udział osób bezrobotnych wśród mieszkańców w wieku produkcyjnym (%). • Liczba godzin lekcyjnych zorganizowanych zajęć służących rozwojowi przedsiębiorczości (h). • Liczba członków podmiotu skupiającego przedsiębiorców (os.). • Liczba szkoleń zorganizowanych dla rolników (szt.). • Liczba powstałych gospodarstw ekologicznych (szt.). • Liczba nowopowstałych gospodarstw agroturystycznych (szt.).

<p>II.II. Rozwój turystyki oparty o bogactwo przyrodnicze – Odkrywanie Borów Kujawskich</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Opracowanie strategii rozwoju turystycznego Gminy Zakrzewo. • Rozwój zaplecza turystycznego, w szczególności sektora usług hotelarskich i gastronomicznych. • Rozwój infrastruktury turystycznej m.in. stworzenie wypożyczalni rowerów oraz sprzętu wodnego, budowa pomostów, skateparku, strefy street workout. • Stworzenie ścieżek i szlaków turystycznych pieszych oraz rowerowych oraz ich odpowiednie oznakowanie, z wykorzystaniem np. kodów QR. • Stworzenie szlaku usług turystycznych oraz harmonogramu towarzyszących wydarzeń. • Uatrakcyjnienie kąpielisk, zagospodarowanie linii brzegowej zbiorników, wprowadzenie niezbędnej infrastruktury (m.in. budowa plaży nad rzeką Łużanka i jeziorem Śmiardówka oraz modernizacja kąpieliska gminnego w Kujankach). • Poszerzenie współpracy z Wielkopolską Organizacją Turystyczną oraz z WZLOT. • Opracowanie ogólnodostępnej gry terenowej z nagrodami wraz z wersją online (np. w formie aplikacji). 	<p>Rozwój oferty turystyczno-rekreacyjnej na terenie Gminy, w oparciu o nowoczesną infrastrukturę rekreacyjną, sportową i wypoczynkową, spełniającą oczekiwania mieszkańców oraz osób odwiedzających Gminę.</p> <p>Zagospodarowanie linii brzegowej zbiorników wodnych oraz stworzenie strzeżonych kąpielisk.</p> <p>Stworzenie szlaku skupiającego największe atrakcje Gminy.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba miejsc noclegowych na terenie Gminy (szt.). • Liczba obiektów gastronomicznych na terenie Gminy (szt.). • Liczba turystów korzystająca z bazy noclegowej (os.). • Długość utworzonych ścieżek i szlaków turystycznych na terenie Gminy (km). • Liczba wydanych nagród za ukończenie gry terenowej (szt.).
<p>II.III. Rozwój marki Gminy Zakrzewo i jej promocja</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Stworzenie folderów promocyjnych w formie tradycyjnej i online – kształtowanie pozytywnego wizerunku Gminy jako miejsca, w którym warto żyć, prowadzić działalność gospodarczą oraz wypoczywać. 	<p>Zachęcenie do zainwestowania przez nowych przedsiębiorców oraz deweloperów.</p> <p>Wzrost rozpoznawalności Gminy dzięki wykorzystaniu jej zasobów przyrodniczych, kulturowych i dziedzictwa lokalnego.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba udostępnionych materiałów promocyjnych (szt.). • Liczba odsłon strony internetowej (szt.).

- Nagranie i rozpropagowanie filmów promocyjnych.
- Skrupulatne prowadzenie kanałów komunikacyjnych i mediów społecznościowych.
- Utworzenie marki turystycznej „Bory Kujańskie” i jej promocja m.in. poprzez uczestnictwo w targach turystycznych.
- Stworzenie spójnego harmonogramu imprez oraz organizowanych wydarzeń w całej Gminie.
- Poszerzenie współpracy międzygminnych i międzynarodowych oraz nawiązywanie nowych.
- Promocja lokalnych artystów oraz produktów lokalnych.
- Stworzenie konkursu na danie regionalne oraz promocja zwycięskich propozycji.
- Kontynuacja i poszerzenie oferty wydarzeń kulturowych i sportowych wyróżniających Gminę Zakrzewo.

Podnoszenie świadomości mieszkańców w zakresie lokalnych tradycji i historii Gminy.

Spójny harmonogram imprez opracowany przy współpracy różnych jednostek organizacyjnych Gminy.

- Liczba przeprowadzonych kampanii promocyjnych Gminy (szt.).
- Liczba produktów lokalnych (szt.).
- Liczba zorganizowanych wydarzeń kulturowych i sportowych na terenie Gminy (szt.).

SPOŁECZNOŚĆ

Cel strategiczny **Kompleksowe wsparcie mieszkańców Gminy Zakrzewo na wszystkich płaszczyznach życia** zakłada działania w obszarze społeczność.

Pierwszy cel operacyjny – **wysoka jakość usług społecznych, dbałość o zdrowie i bezpieczeństwo mieszkańców**, skupia się na dostępie do oferowanych usług medycznych oraz społecznych na terenie Gminy Zakrzewo. Dostęp do specjalistycznej opieki oraz możliwość uzyskania pomocy w różnych dziedzinach życia, wpływa na komfort mieszkańców oraz poczucie bezpieczeństwa. Na terenie całego kraju, obserwuje się zjawisko starzenia się społeczeństwa. Dlatego niezwykle istotna jest poprawa jakości usług społecznych uwzględniająca potrzeby osób starszych, chorych i z niepełnosprawnością. Priorytetem jest również stworzenie miejsc opieki nad najmłodszymi dziećmi, co pozwoli na ich rozwój oraz powrót ich opiekunów do pracy.

Kolejny punkt – **inspirujące środowisko edukacyjne**, zakłada działania w zakresie poprawy jakości oświaty i opieki nad dziećmi. Podstawą rozwoju jednostek samorządowych jest wysoki poziom edukacji. Odpowiednio wyposażone placówki, mają większe możliwości do prowadzenia różnorodnych zajęć edukacyjnych oraz pozwalają na rozwój pasji od najmłodszych lat. Doświadczona i wykształcona kadra stanowi jeden z głównych filarów odpowiadających za wyniki w nauce.

Działania w ramach ostatniego celu – **wspieranie rozwoju społeczności lokalnej poprzez stworzenie nowych centrów aktywności, rozwój infrastruktury kulturalno-sportowej oraz promowanie integracji społecznej** opierają się o wzmocnienie kapitału społecznego oraz zwiększenia inicjatyw oddolnych realizowanych przez mieszkańców dla lokalnej społeczności. Niezwykle istotne jest w tym zakresie wspieranie i rozwój współpracy samorządu z organizacjami pozarządowymi, ale również zapewnienie infrastruktury i przestrzeni do rozwoju oferty rekreacyjnej, kulturalnej czy sportowej.

Powyższe cele operacyjne stanowią będą podstawę do realizacji kierunków działań, które zamieszczono w poniższej tabeli.

CEL STRATEGICZNY III: KOMPLEKSOWE WSPIERCIE MIESZKAŃCÓW GMINY ZAKRZEWO NA WSZYSTKICH PŁASZCZYZNACH ŻYCIA

CEL OPERACYJNY	KIERUNKI DZIAŁAŃ	OCZEKIWANE REZULTATY PLANOWANYCH DZIAŁAŃ	WSKAŹNIKI OSIĄGNIĘCIA DZIAŁAŃ
<p>III.I. Wysoka jakość usług społecznych, dbałość o zdrowie i bezpieczeństwo mieszkańców</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Zwiększenie dostępu i zakresu usług opiekuńczych w szczególności dla osób starszych i niepełnosprawnych. • Utworzenie domu pomocy społecznej. • Rozwój gminnej polityki senioralnej uwzględniającej potrzeby aktywnych osób starszych. • Rozwój systemu świadczenia bezpłatnych usług prawnych i rozwiązywania problemów społecznych (walka z ubóstwem, alkoholizmem, narkomanią i przemocą). • Dążenie do integracji społecznej i zapobieganie wykluczeniu społecznemu osób z niepełnosprawnościami i osób starszych. • Utworzenie miejsc opieki nad dziećmi do lat 3. • Zorganizowanie systemu szkoleń pierwszej pomocy, edukacja dla bezpieczeństwa. • Rozwój ratownictwa wodnego w granicach Gminy. • Zakup sprzętu medycznego (aparat tlenowy, defibrylator AED). • Tworzenie programów profilaktyki zdrowotnej. • Tworzenie warunków do zwiększenia dostępu i poszerzenie oferty usług medycznych, psychologicznych i spe- 	<p>Zwiększenie ilości miejsc oraz lepsze warunki obsługi osób potrzebujących wsparcia socjalnego.</p> <p>Aktywizacja mieszkańców i poprawa warunków życia na obszarach wiejskich.</p> <p>Redukcja problemów związanych z uzależnieniami oraz wzrost świadomości zdrowotnej społeczności lokalnej.</p> <p>Zapobieganie wykluczeniu społecznemu osób starszych i niesamodzielných.</p> <p>Zwiększenie możliwości powrotu na rynek pracy dla opiekunów dzieci do lat 3.</p> <p>Zapewnienie równego dostępu do opieki zdrowotnej.</p> <p>Poszerzenie oferty specjalistycznych konsultacji i badań diagnostycznych.</p> <p>Ułatwiony dostęp do specjalistów psychiatrycznych i psychologów.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba osób korzystających z usług opiekuńczych (os.). • Liczba placówek świadczących usługi wsparcia rodziny (szt.). • Liczba nowych miejsc w placówkach opiekuńczych i socjalnych (szt.). • Liczba przeprowadzonych kampanii edukacyjnych dotyczących zdrowia i uzależnień (szt.). • Liczba realizowanych projektów aktywizacyjnych i integrujących mieszkańców (szt.). • Liczba dostępnych miejsc w placówkach opieki nad dziećmi do lat 3. • Liczba przeprowadzonych szkoleń z pierwszej pomocy (szt.). • Liczba realizowanych programów profilaktycznych (szt.). • Liczba specjalizacji dostępnych w placówkach medycznych (szt.). • Liczba wyremontowanych i nowych mieszkań komunalnych i socjalnych (szt.).

	<p>cjalistycznych m.in. poprzez utworzenie programu wynajmu lokali pod gabinety lekarskie.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Rozwój mieszkalnictwa komunalnego i socjalnego. 		
<p>III. II. Inspirujące środowisko edukacyjne</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Współpraca na płaszczyźnie biznes- edukacja, umożliwiająca dzieciom od najmłodszych lat poznawanie różnorodnych zawodów i kształtowanie postaw przedsiębiorczych. • Rozwój infrastruktury szkolnej, w tym utworzenie siłowni oraz stołówki oferującej zdrowe posiłki dla uczniów. • Podnoszenie kompetencji kadry kierowniczej, nauczycieli m.in. poprzez szkolenia i wymianę doświadczeń z nauczycielami z miast partnerskich. • Rozwój bazy dydaktycznej, wyposażenie w pomoce dydaktyczne (klasy przedmiotowe, specjalistyczne i pracownie językowe). • Zapewnienie efektywnego nauczania języków obcych. • Wymiana międzynarodowa dzieci i młodzieży z gminami partnerskimi. • Prowadzenie zajęć rozwijających i promujących aktywność fizyczną. • Systematyczna, obustronna współpraca z instytucjami kultury w zakresie edukacji i budowania tożsamości lokalnej wśród najmłodszych. • Zwiększenie dostępności do usług medycznych na terenie placówek oświatowych. 	<p>Poprawa jakości bazy oświatowej, metod nauczania oraz rozwój kompetencji nauczycieli umożliwiających edukację na wysokim poziomie.</p> <p>Zapewnienie wysokiej jakości kształcenia oraz kondycji fizycznej dzieci i młodzieży dzięki wyposażeniu placówek oświatowych w nowoczesną i bezpieczną bazę dydaktyczną i sportową.</p> <p>Zapewnienie nauczycielom i pedagogom nowych narzędzi do wychowywania oraz nauczania oraz podnoszenie ich kompetencji.</p> <p>Zapewnienie szerokiej oferty zajęć pozalekcyjnych dostosowanej do zainteresowań dzieci i młodzieży, umożliwiającej dodatkowy rozwój.</p> <p>Zadbanie o zdrowie psychiczne i fizyczne dzieci i młodzieży.</p> <p>Wyrównanie szans edukacyjnych uczniów z problemami w nauce.</p> <p>Poprawa warunków technicznych budynków oświatowych.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba przeprowadzonych działań edukacyjnych we współpracy z lokalnymi przedsiębiorcami (szt.). • Liczba placówek oświatowych poddanych modernizacji (szt.). • Liczba wyposażonych placówek oświatowych (szt.). • Liczba nauczycieli/opiekunów biorących udział w szkoleniach (os.). • Wyniki egzaminów ósmoklasisty (%). • Liczba zorganizowanych wymian międzynarodowych dla dzieci i młodzieży z gminami partnerskimi (szt.). • Liczba usług medycznych na terenie szkół (szt.). • Liczba odbywających się zajęć pozalekcyjnych dla dzieci i młodzieży oraz zajęć dla uczniów z trudnościami w nauce (szt.). • Liczba budynków poddanych termomodernizacji (szt.).

	<ul style="list-style-type: none"> • Zbudowanie bogatej oferty zajęć pozalekcyjnych, rozwijających kompetencje społeczne i umiejętności praktyczne. • Wsparcie dla uczniów mierzących się z trudnościami w nauce. • Wprowadzenie systemu różnokolorowych pasków na świadectwach, mającego na celu docenienie różnorodnych kompetencji i zainteresowań uczniów. • Termomodernizacja budynków szkolnych. 		
<p>III.III. Wspieranie rozwoju społeczności lokalnej poprzez stworzenie nowych centrów aktywności, rozwój infrastruktury kulturalno-sportowej oraz promowanie integracji społecznej</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Wsparcie działalności świetlic wiejskich w tym opracowanie oferty kulturalnej dla różnych grup wiekowych na zasadzie lokalnych centrów aktywności. • Wsparcie działalności organizacji pozarządowych (m.in. organizacyjne, finansowe, zlecenie zadań publicznych). • Rozwój oraz modernizacja infrastruktury kulturalnej, sportowej i rekreacyjnej. • Zacieśnienie współpracy i wymiana informacji pomiędzy wszystkimi instytucjami gminnymi przy organizacji wydarzeń kulturalnych, rozrywkowych, sportowych itp. • Promocja wolontariatu na rzecz kształtowania postaw obywatelskich. • Organizacja zajęć kulturalno-sportowych m.in. stworzenie grup tanecznych. 	<p>Zwiększenie integracji społeczności lokalnej.</p> <p>Poszerzenie oferty kulturalnej i sportowej na terenie Gminy.</p> <p>Wzrost zainteresowania mieszkańców odbywającymi się na terenie Gminy wydarzeniami w oparciu o rozwiniętą infrastrukturę i szeroką ofertę.</p> <p>Zaangażowania mieszkańców w życie i rozwój Gminy.</p> <p>Zwiększenie stopnia świadomości mieszkańców w zakresie dbałości o zdrowie fizyczne oraz walka z chorobami cywilizacyjnymi poprzez aktywność fizyczną.</p> <p>Współpraca jednostek organizacyjnych Gminy Zakrzewo.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba oferowanych zajęć kulturalnych (szt.). • Liczba uczestników organizowanych zajęć kulturalnych (os.). • Liczba zajęć sportowych dostępnych na terenie Gminy (szt.). • Liczba uczestników zajęć sportowych (szt.). • Liczba działań wolontariatu (szt.) • Liczba nowych woluminów w gminnej bibliotece (szt.).

- Uatrakcyjnienie gminnej bazy bibliotecznej.

3. Model struktury funkcjonalno-przestrzennej Gminy Zakrzewo oraz ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w Gminie

Gmina Zakrzewo jest gminą wiejską położoną we wschodniej części powiatu złotowskiego, w północnej części województwa wielkopolskiego. Graniczy z 3 gminami: od północy z Gminą Lipka (powiat złotowski), od południa z Gminą Złotów (powiat złotowski) oraz od wschodu z Gminą Więcbork (powiat sępoleński). Powierzchnia Gminy Zakrzewo wynosi 162 km². Cały obszar podzielony jest na 14 sołectw. Siedzibą Gminy jest wieś Zakrzewo. Do najbardziej rozwiniętych terenów pod względem liczby mieszkańców należą: Zakrzewo, Stara Wiśniewka oraz Głomsk. Dominujący udział w zagospodarowaniu przestrzennym Gminy mają użytki rolne, które zajmują ponad 46% powierzchni, w większości stanowiące grunty klas bonitacyjnych IVa i IVb, a jedynie niewielkie powierzchnie zajmują grunty najwyższych klas, podlegających ochronie. Lasy również zajmują 46% terenu Gminy. Potencjał do rozwoju gospodarczego dostrzega się w bogatych walorach przyrodniczych. Obszarowe formy ochrony przyrody zajmują około 42% powierzchni Gminy Zakrzewo. Najbardziej rozwinięta baza infrastruktury turystycznej znajduje się w Kujankach, nad brzegiem jeziora Borówno. Dużym ograniczeniem rozwojowym jest niekorzystne położenie komunikacyjne. Przez Gminę Zakrzewo nie przebiega żadna droga krajowa ani trasa szybkiego ruchu. Przebiega natomiast linia kolejowa nr 203, umożliwiająca dojazd do takich miejscowości jak Chojnice i Krzyż, który stanowi ważny węzeł przesiadkowy.

Na terenie Gminy Zakrzewo polityka przestrzenna opiera się na zapisach zawartych w Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Zakrzewo, uchwalonego dnia 27.02.1998 roku Uchwałą Rady Gminy Zakrzewo Nr XXXI/193/98. Treść dokumentu wskazuje na politykę przestrzenną skierowaną na zapewnienie zrównoważonego rozwoju Gminy poprzez:

- eliminację zagrożeń dla środowiska przyrodniczego,
- zabezpieczenie terenów mieszkaniowych dla potrzeb wspólnoty samorządowej,
- stworzenie warunków, w tym zabezpieczenie terenów dla działalności gospodarczej,
- przekształcenie lokalnego centrum obsługi ludności we wsi Zakrzewo w ośrodek gwarantujący integrację wspólnoty samorządowej oraz obsługę ruchu turystycznego.

Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego są aktami prawa miejscowego, mającymi istotny wpływ na jakość przestrzeni w Gminie. Na podstawie informacji z końca 2022 roku na obszarze Gminy obowiązywało 15 planów miejscowych, obejmujących zaledwie 0,76% jej powierzchni. Plany miejscowe obowiązują we fragmentach miejscowości takich jak: Zakrzewo, Kujan, Drożyska Wielkie, Drożyska Małe, Śmiardowo Złotowskie.

Struktura funkcjonalno-przestrzenna Gminy musi uwzględniać występujące na obszarze Gminy obszary zagrożenia powodzią, w tym obszary szczególnego zagrożenia powodzią.

Gmina Zakrzewo (na podstawie map zagrożenia powodziowego sporządzanych przez Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie) **nie znajduje się**:

- na obszarze szczególnego zagrożenia powodzią, w rozumieniu art. 16 pkt 34 lit. a Prawa wodnego, tj. obszarze, na którym prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi $p=1\%$,

- na obszarze szczególnego zagrożenia powodzią, w rozumieniu art. 16 pkt 34 lit. b Prawa wodnego, tj. obszarze, na którym prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi $p=10\%$,

- na obszarze szczególnego zagrożenia powodzią, w rozumieniu art. 16 pkt 34 lit. b Prawa wodnego, tj. obszarze między linią brzegu a wałem przeciwpowodziowym lub naturalnym wysokim brzegiem, w który wbudowano wał przeciwpowodziowy, a także wyspy i przymuliska, o których mowa w art. 224, stanowiące działki ewidencyjne,

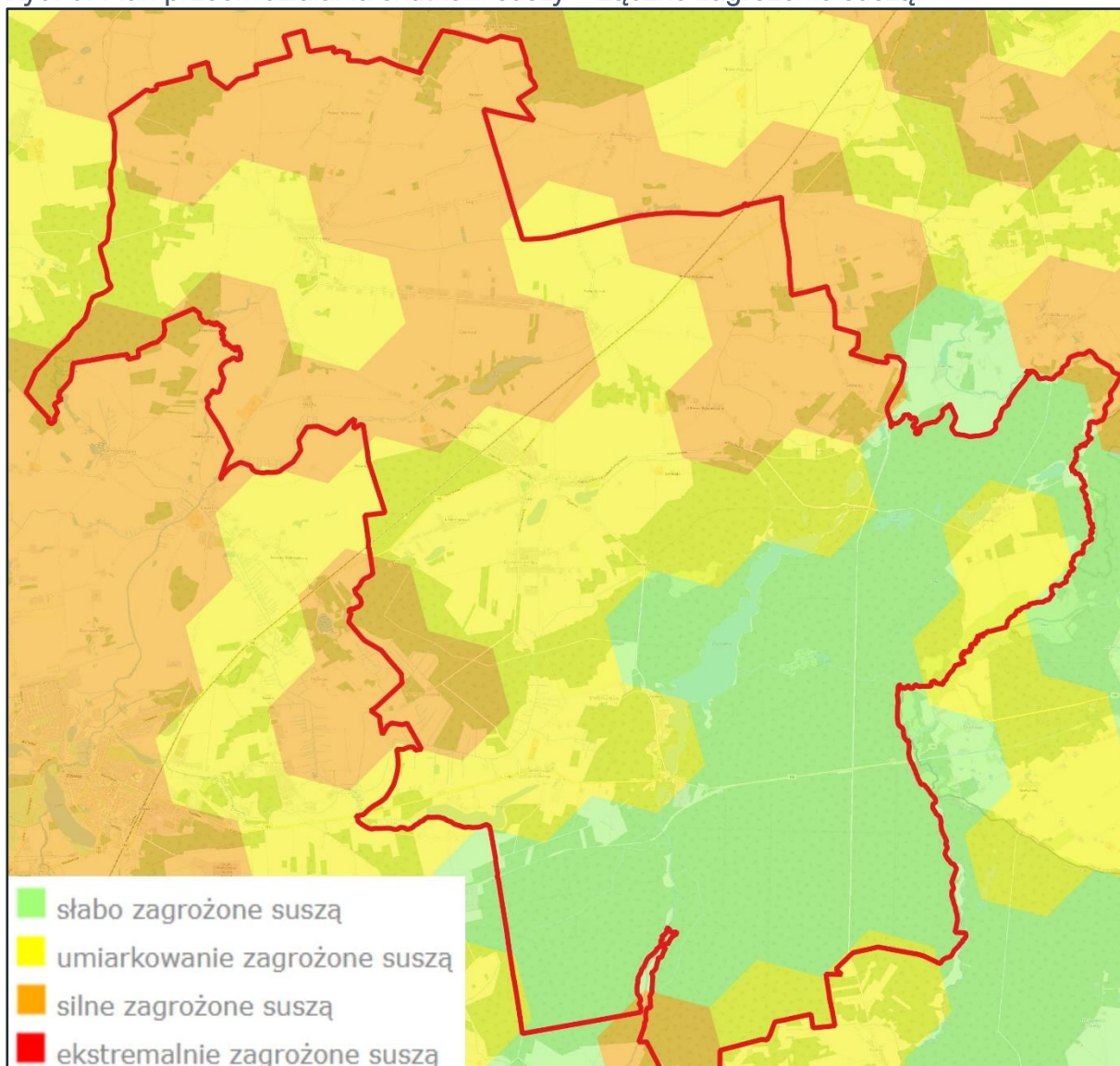
- na obszarze, na którym prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest niskie i wynosi $p=0,2\%$.

Gmina Zakrzewo położona jest:

- w obszarze, gdzie występują różnorodne tereny pod względem występowania suszy rolniczej. Częściowo Gmina jest ekstremalnie zagrożona występowaniem suszy rolniczej, w innej części silnie zagrożona występowaniem suszy rolniczej, a jej północno-wschodnie tereny leżą w obszarze słabo zagrożonym występowaniem suszy rolniczej,
- w całości na terenie umiarkowanie zagrożonym występowaniem suszy hydrologicznej,
- w całości na terenie słabo zagrożonym występowaniem suszy hydrogeologicznej.

W łącznym zestawieniu w granicach Gminy Zakrzewo występują trzy typy obszarów zagrożenia suszą (słabo zagrożone suszą, umiarkowanie zagrożone suszą oraz silnie zagrożony suszą). Ich rozmieszczenie przedstawiono na poniższej mapie.

Ryc. 6. Plan przeciwdziałania skutkom suszy – Łączne zagrożenie suszą

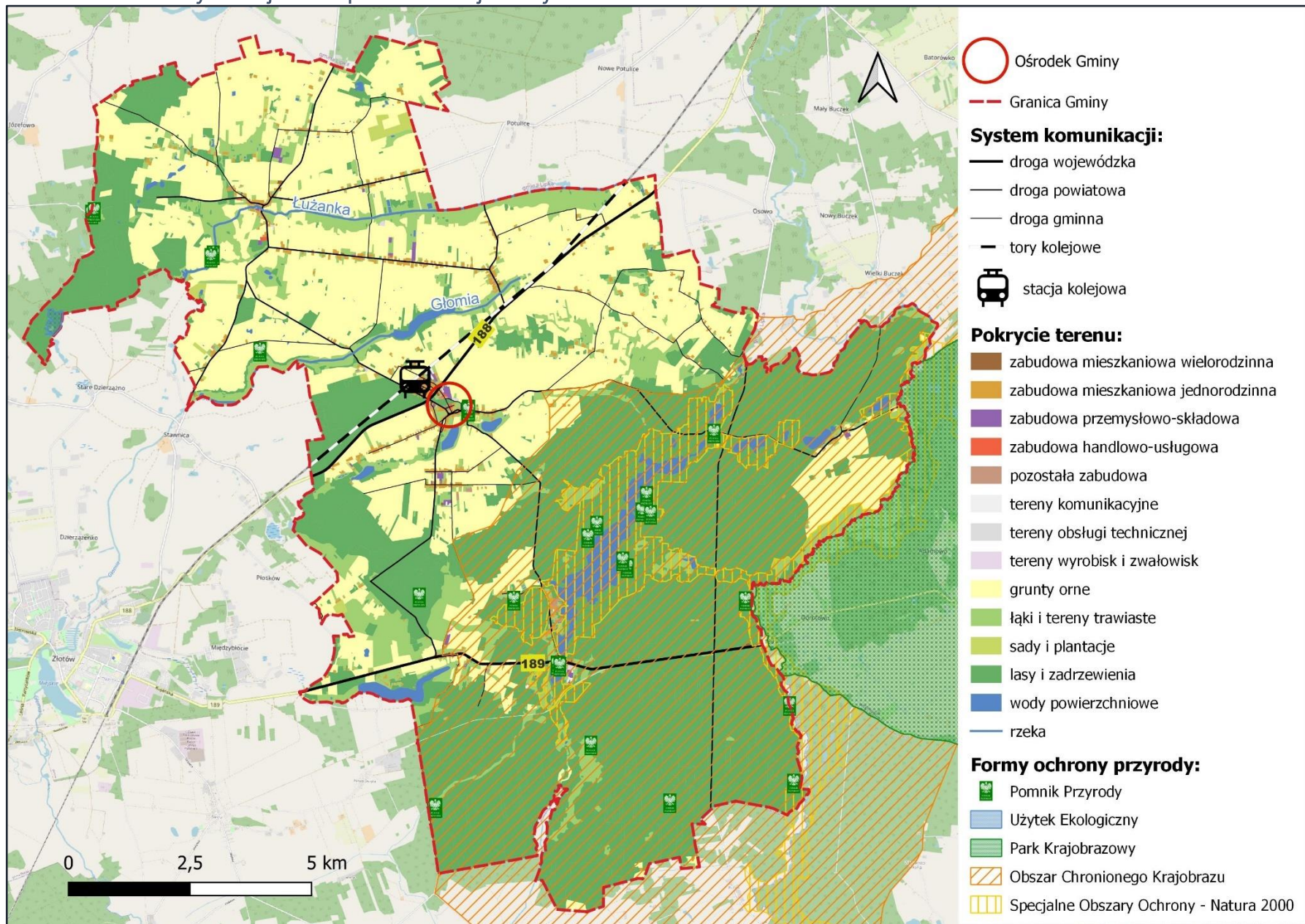

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych <https://wody.isok.gov.pl>.

Wszelkie działania należy realizować z uwzględnieniem zapisów Planu zarządzania ryzykiem powodziowym dla obszaru dorzecza Odry (Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 26 października 2022 r. w sprawie przyjęcia Planu zarządzania ryzykiem powodziowym dla obszaru dorzecza Odry, Dz.U.2022.2714) i Planu przeciwdziałania skutkom suszy (Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 15 lipca 2021 r. w sprawie przyjęcia Planu przeciwdziałania skutkom suszy, Dz.U.2021.1615) .

Mapa przedstawiająca strukturę funkcjonalno-przestrzenną Gminy Zakrzewo znajduje się na kolejnej stronie

Ryc. 7. Model struktury funkcjonalno-przestrzennej Gminy Zakrzewo

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDOT10.

Ustalenia Strategii Rozwoju Gminy Zakrzewo na lata 2024-2034 obowiązują na terenie całej jednostki samorządu terytorialnego. Poszczególne cele operacyjne i kierunki działań będą realizowane zgodnie z aktualnymi potrzebami i uwarunkowaniami w poszczególnych miejscowościach. Część kierunków działań będzie realizowana ze szczególnym natężeniem w konkretnych obszarach Gminy np. w granicach ośrodka gminnego, który stanowi wieś Zakrzewo, czy też w obrębie terenów o wysokim potencjale turystycznym np. wieś Kujan.

Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej dla:

- **obszaru z przewagą funkcji mieszkalnej:**
 - zachowanie racjonalizmu zagospodarowania terenów poprzez ograniczenie rozpraszania zabudowy,
 - dążenie do poprawy dostępności infrastruktury społecznej (przedszkola, szkoły, place zabaw, skwery) i możliwie pełnej dostępności infrastruktury technicznej,
 - tworzenia warunków zmierzających do poprawy jakości życia wszystkich mieszkańców Gminy,
 - zapewnienie bezpieczeństwa publicznego, ochrony zdrowia i życia ludzi, ochrony mienia,
 - zapewnienie dobrej dostępności komunikacyjnej (układ drogowy, komunikacja zbiorowa, infrastruktura piesza i rowerowa),
 - zwiększenie atrakcyjności inwestycyjnej Gminy dla budownictwa mieszkaniowego jednorodzinnego i wielorodzinnego,
 - tworzenie przestrzeni i warunków dla rozwoju małych i średnich przedsiębiorstw.
- **obszaru z planowanym rozwojem funkcji turystyczno-rekreacyjnych:**
 - zagwarantowanie terenów dla rozwoju rekreacji i wypoczynku,
 - ochrona tradycji i kultury regionu,
 - wykorzystanie potencjału przyrodniczego do stworzenia atrakcyjnej oferty aktywnego spędzania czasu wolnego (sport, rekreacja, wypoczynek, turystyka),
 - podnoszenie walorów użytkowych oraz komercjalizacja funkcji turystycznej,
 - działania na rzecz rozwoju turystyki,
 - wspieranie lokalnych producentów i rzemieślników, tworzenie atrakcji turystycznych związanych z lokalną kulturą, tradycją oraz walorami przyrodniczymi,
 - wspieranie rozwoju turystyki,
 - inwestowanie w infrastrukturę turystyczną,
 - aktywna promocja regionu poprzez kampanie marketingowe, strony internetowe, media społecznościowe.
- **obszaru z przewagą funkcji rolniczej i przyrodniczej:**
 - zachowanie i ochrona systemu przyrodniczego oraz krajobrazu,

- kontynuacja rolniczego sposobu użytkowania terenów, szczególnie w obrębie zwartych kompleksów gleb o wysokiej jakości i przydatności rolniczej,
- zachowanie, ochrona przed zainwestowaniem i wykorzystanie zasobów w postaci gleb wysokiej jakości i przydatności rolniczej,
- wdrażanie programów wsparcia dla lokalnych rolników, takich jak dotacje, szkolenia,
- promowanie praktyk rolniczych zrównoważonych pod względem ekologicznym, np. rolnictwa ekologicznego.

Kształtowanie i prowadzenie polityki przestrzennej w Gminie powinno odbywać się w oparciu o szczegółowe wytyczne dokumentów planistycznych nie tylko na poziomie Gminy (m.in. miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego oraz Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego), ale także wyższych szczebli.

Zgodnie z regionalizacją Planu zagospodarowania przestrzennego województwa wielkopolskiego Gmina Zakrzewo należy do: wiejskiego obszaru funkcjonalnego, północno-zachodniego obszaru funkcjonalnego, wiejskich obszarów wymagających wsparcia procesów rozwojowych, obszarów ochrony gleb dla celów produkcji rolnej, obszarów cennych przyrodniczo, obszarów ochrony krajobrazów kulturowych, obszarów ochrony i kształtowania zasobów wodnych, obszarów o najniższej dostępności transportowej do ośrodków wojewódzkich, obszarów o najniższej dostępności do usług warunkujących możliwości rozwojowe.

Kluczowym celem rozwoju przestrzennego **wiejskiego obszaru funkcjonalnego** jest kształtowanie struktury funkcjonalno-przestrzennej, ukierunkowanej na podnoszenie jakości życia mieszkańców, poprawę dostępności do usług oraz osiągnięcie wysokiego poziomu konkurencyjności i dostępności obszaru poprzez realizację zdefiniowanych 6 celów polityki przestrzennej:

- Cel 1. Poprawa jakości przestrzeni osadniczej miast i wsi,
- Cel 2. Ochrona rolniczej przestrzeni produkcyjnej,
- Cel 3. Ochrona dziedzictwa kulturowego,
- Cel 4. Wzmacnianie potencjału społeczno-gospodarczego,
- Cel 5. Poprawa dostępności komunikacyjnej,
- Cel 6. Rozbudowa systemów infrastruktury technicznej.

Kluczowym celem rozwoju przestrzennego **północno-zachodniego obszaru funkcjonalnego** jest wykorzystanie potencjału dla rozwoju funkcji gospodarczych, w tym turystycznych, przy jednoczesnej ochronie wyjątkowych cech ekosystemu, pełniących strategiczną rolę w kształtowaniu równowagi środowiska przyrodniczego w skali regionu i kraju poprzez realizację zdefiniowanych 3 celów polityki przestrzennej:

Cel 1. Ochrona obszarów o wysokich walorach przyrodniczych, kulturowych i krajobrazowych,

Cel 2. Stymulowanie rozwoju gospodarczego z wykorzystaniem koncepcji „zielonego wzrostu”,

Cel 3. Poprawa dostępności i spójności komunikacyjne.

4. Spójność kierunków rozwoju Gminy z kierunkami wynikającymi ze strategii rozwoju województwa. Obszary strategicznej interwencji określone w strategii rozwoju województwa wraz z zakresem planowanych działań.

Cele strategiczne oraz cele operacyjne ujęte w niniejszej Strategii odnoszą się do zidentyfikowanych problemów mieszkańców Gminy Zakrzewo. Jednocześnie, są spójne z dokumentami strategicznymi wyższego rzędu o randze krajowej i wojewódzkiej. Wobec tego komplementarność celów wyznaczonych w Strategii z innymi działaniami oraz priorytetami wpływa na skuteczność i efektywność realizacji dokumentu.

Strategia rozwoju województwa wielkopolskiego do 2030 jest elementem systemu programowania przygotowywanego na różnych poziomach. Jej treść uwzględnia ustalenia dokumentów wyższego rzędu, w szczególności zapisy projektów dokumentów wspólnotowych dotyczących polityki spójności po 2020 roku, strategii krajowych, takich jak: Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.) oraz Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030.

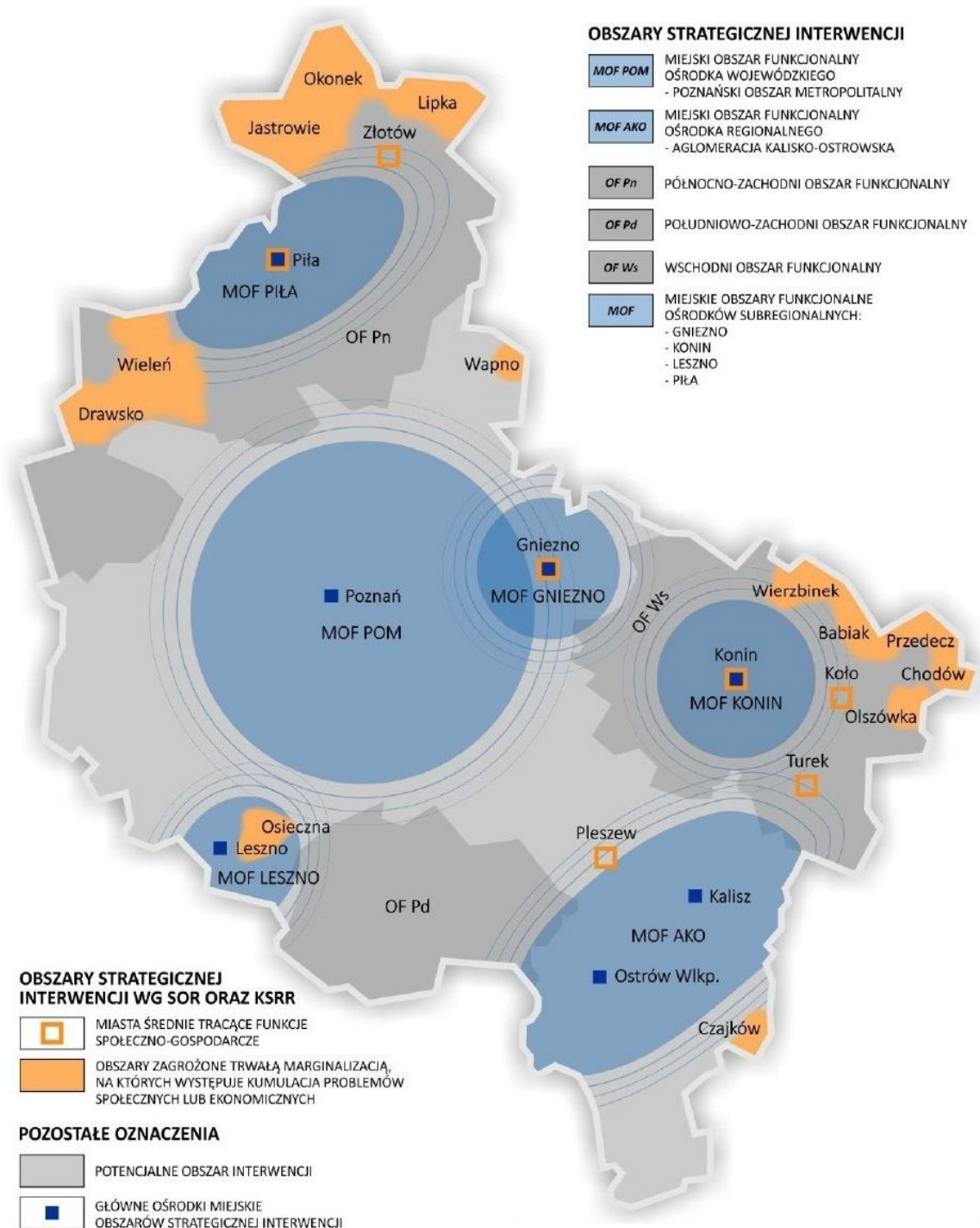
W Strategii rozwoju województwa wielkopolskiego do 2030 roku wyznaczono następujące cele strategiczne:

1. Wzrost gospodarczy Wielkopolski bazujący na wiedzy swoich mieszkańców,
2. Rozwój społeczny Wielkopolski oparty na zasobach materialnych i niematerialnych regionu,
3. Rozwój infrastruktury z poszanowaniem środowiska przyrodniczego Wielkopolski,
4. Wzrost skuteczności wielkopolskich instytucji i sprawności zarządzania regionem.

W Strategii rozwoju województwa wielkopolskiego do 2030 roku wskazano również obszary strategicznej interwencji (OSI), które są podstawą terytorialnego ukierunkowania celów interwencji. Projektowanie interwencji przebiegać będzie zgodnie z zasadami wielopoziomowego zarządzania, subsydiarności, partycypacji społecznej, w dialogu z partnerami społeczno-gospodarczymi.

Gmina Zakrzewo zakwalifikowana została do Północno-zachodniego Obszaru Funkcjonalnego (PnZOF). Jest to obszar wyróżniający się wysokim udziałem terenów cennych przyrodniczo na tle województwa. W jego granicach wyodrębnia się rejony o dużych zwartych kompleksach leśnych. Zasoby i walory środowiska odgrywają istotną rolę w kształtowaniu równowagi ekosystemu przyrodniczego nie tylko Wielkopolski, ale i całego kraju. Ze względu na duże walory przyrodnicze i środowiskowe zaleca się, aby rolnictwo na terenie PnZOF miało charakter ekologiczny.

Ryc. 8. Obszary strategicznej interwencji w Wielkopolsce o indykatywnym zasięgu

Źródło: Strategia rozwoju województwa wielkopolskiego do 2030 roku.

Poniższa tabela przedstawia spójność celów strategicznych i operacyjnych zawierających się w Strategii Rozwoju Gminy Zakrzewo na lata 2024-2034 ze Strategią rozwoju województwa wielkopolskiego do 2030 roku oraz z kluczowymi kierunkami działań wyznaczonymi dla Północno-zachodniego Obszaru Funkcjonalnego w Strategii rozwoju województwa wielkopolskiego do 2030 roku.

Tabela 2. Spójność Strategii Rozwoju Gminy Zakrzewo na lata 2024-2034 ze Strategią Rozwoju województwa wielkopolskiego do 2030 roku

STRATEGIA ROZWOJU WOJEWÓDZTWA WIELKOPOLSKIEGO DO 2030 ROKU	KLUCZOWE KIERUNKI DZIAŁAŃ DLA PÓŁNOCNO-ZACHODNIEGO OBSZARU FUNKCJO-NALNEGO	STRATEGIA ROZWOJU GMINY ZAKRZEWO NA LATA 2024-2034
<p>Cel strategiczny 1. Wzrost gospodarczy Wielkopolski bazujący na wiedzy swoich mieszkańców</p> <p>1.1. Zwiększenie innowacyjności i konkurencyjności gospodarki regionu</p> <p>1.2. Wzrost aktywności zawodowej i utrzymanie wysokiej jakości zatrudnienia</p> <p>1.3. Wzrost i poprawa wykorzystania kapitału ludzkiego na rynku pracy</p>	<ul style="list-style-type: none"> • budowanie wizerunku i marki PnZOF jako terenu atrakcyjnego inwestycyjnie, • pozyskiwanie nowych inwestorów • rozwój rolnictwa i przemysłu rolno-spożywczego, rozwój specjalizacji rolniczych w szczególności rolnictwa ekologicznego i certyfikowanego, nowoczesnego sadownictwa • stymulowanie rozwoju gospodarczego opartego na koncepcji „zielonego wzrostu”, w tym ekoinnowacyjności • rozwój MŚP i zwiększenie konkurencyjności przedsiębiorstw • aktywizowanie osób bezrobotnych, zagrożonych i wykluczonych społecznie • podniesienie jakości kształcenia i dopasowanie oferty edukacyjnej szkół do lokalnego rynku pracy, wsparcie rozwoju infrastruktury edukacyjnej wysokiej jakości, upowszechnienie kształcenia ustawicznego i możliwości przekwalifikowania • przygotowanie terenów inwestycyjnych wokół ośrodków miejskich jako wsparcie rozwoju przemysłu i przedsiębiorczości na terenie PnZOF 	<p><u>CEL II: Przedsiębiorcza Gmina Zakrzewo – wykorzystująca swój potencjał i rozwijająca się turystycznie</u></p> <p>II.I. Dynamiczny rozwój gospodarczy z poszanowaniem środowiska</p> <p>II.III. Rozwój marki Gminy Zakrzewo i jej promocja</p>
<p>Cel strategiczny 2: Rozwój społeczny Wielkopolski oparty na zasobach materialnych i niematerialnych regionu</p> <p>2.1. Rozwój Wielkopolski świadomy demograficznie</p> <p>2.2. Przeciwdziałanie marginalizacji i wkluczeniom</p>	<ul style="list-style-type: none"> • poprawa dostępu do specjalistycznej opieki medycznej, usług przeciwdziałających negatywnym skutkom procesów demograficznych (m.in. rozwój usług opiekuńczych, w tym opieki nad dziećmi) 	<p><u>CEL II: Przedsiębiorcza Gmina Zakrzewo – wykorzystująca swój potencjał i rozwijająca się turystycznie</u></p> <p>II.II. Rozwój turystyki oparty o bogactwo przyrodnicze – Odkrywanie Borów Kujawskich</p>

<p>2.3. Rozwój kapitału społecznego i kulturowego regionu</p>	<ul style="list-style-type: none"> • rozwój usług zwiększających atrakcyjność osiedleńczą • rozwój kapitału społecznego przez wsparcie działalności kulturalnej i sportowo–rekreacyjnej • wsparcie potencjału turystycznego obszaru, ze szczególnym uwzględnieniem Wielkiej Pętli Wielkopolski, modernizacji infrastruktury turystycznej szlaku wodnego Doliny Noteci • projektowanie nowych szlaków turystycznych, tworzenie sieci tras turystyki krajobrazowej i kwalifikowanej oraz zaplecza obsługi ruchu turystycznego z uwzględnieniem walorów zabytkowych zespołów urbanistycznych i ruralistycznych PnZOF, wspieranie rozwoju bazy wypoczynkowej na terenach wiejskich, w szczególności agroturystyki • wykorzystanie walorów przyrodniczych dla poprawy jakości życia, rozwoju usług prozdrowotnych, leczniczych i rehabilitacyjnych • wspieranie aktywności mieszkańców i rozwijanie społeczeństwa obywatelskiego m.in. przez tworzenie odpowiednich warunków do powstania nowych podmiotów ekonomii społecznej, w tym NGO oraz wykorzystanie już istniejących 	<p><u>CEL III: Kompleksowe wsparcie mieszkańców Gminy Zakrzewo na wszystkich płaszczyznach życia</u></p> <p>III.I. Wysoka jakość usług społecznych, dbałość o zdrowie i bezpieczeństwo mieszkańców</p> <p>III.II. Inspirujące środowisko edukacyjne</p> <p>III.III. Wspieranie rozwoju społeczności lokalnej poprzez stworzenie nowych centrów aktywności, rozwój infrastruktury kulturalno-sportowej oraz promowanie integracji społecznej</p>
<p>Cel strategiczny 3: Rozwój infrastruktury z poszanowaniem środowiska przyrodniczego Wielkopolski</p> <p>3.1. Poprawa dostępności i spójności komunikacyjnej województwa</p> <p>3.2. Poprawa stanu oraz ochrona środowiska przyrodniczego Wielkopolski</p> <p>3.3. Zwiększenie bezpieczeństwa i efektywności energetycznej</p>	<ul style="list-style-type: none"> • poprawa dostępności komunikacyjnej PnZOF i zwiększenie dostępu do stolicy regionu, m.in. poprzez budowę dróg S10 i S11 oraz rozbudowę i modernizację pozostałych dróg krajowych i wojewódzkich • wzmacnianie wewnętrznej spójności komunikacyjnej PnZOF przez rozwój lokalnej infrastruktury drogowej, transportu niskoemisyjnego, tworzenie sieci ścieżek rowerowych, rozwój sieci komunikacji autobusowej, integrację systemów transportu zbiorowego i budowę węzłów przesiadkowych 	<p><u>CEL I: Zakrzewo Gminą o zrównoważony rozwój, zachowującą wysokie walory przyrodnicze i zapewniającą bezpieczeństwo</u></p> <p>I.I. Planowanie przestrzenne na rzecz zrównoważonego rozwoju</p> <p>I.II. Infrastruktura bezpieczna i przyjazna dla otoczenia</p> <p>I.III. Ochrona środowiska i adaptacja do zmian klimatu</p>

	<ul style="list-style-type: none"> • rozwój infrastruktury kolejowej (budowa linii kolejowej nr 236 i 390 na trasie Wągrowiec-Rogoźno-Czarnków oraz odtworzenie linii kolejowej w kierunku Międzychodu) • wykorzystanie potencjału lotniska w Pile dla wzrostu gospodarczego przez wzmocnienie jego funkcji CARGO i wykorzystanie do użytku cywilnego, w tym turystyki biznesowej (budowa terminala do obsługi małego ruchu lotniczego) • ochrona różnorodności i krajobrazu, zapewnienie trwałości i ciągłości systemów leśnych, upowszechnienie edukacji ekologicznej wśród dzieci i młodzieży • zapobieganie skażeniom wód gruntowych będących efektem działalności rolniczej • kompleksowe wykorzystanie istniejących potencjałów umożliwiających zwiększenie dywersyfikacji źródeł energii, zastosowanie innowacyjnych technologii w energetyce • zmniejszenie emisji substancji szkodliwych do atmosfery • poprawa efektywności energetycznej, ze szczególnym uwzględnieniem budynków użyteczności publicznej 	
<p>Cel strategiczny D: 4. Wzrost skuteczności wielkopolskich instytucji i sprawności zarządzania regionem</p> <p>4.1. Rozwój zdolności zarządczych i świadczenia usług</p> <p>4.2. Wzmocnienie mechanizmów koordynacji i rozwoju</p>	<ul style="list-style-type: none"> • rewitalizacja obszarów zdegradowanych, nadanie nowych funkcji obszarom zmarginalizowanym położonym przy granicy województwa (skuteczne wykorzystanie krajowego instrumentu OSI) • prowadzenie racjonalnej polityki przestrzennej, zapobieganie zmianie sposobu użytkowania gruntów o wysokich walorach rolniczych za pomocą instrumentów programowych i skutecznego systemu ich wdrażania 	<p><u>CEL I: Zakrzewo Gminą o zrównoważony rozwój, zachowującą wysokie walory przyrodnicze i zapewniającą bezpieczeństwo</u></p> <p>I.I. Planowanie przestrzenne na rzecz zrównoważonego rozwoju</p> <p><u>CEL III: Kompleksowe wsparcie mieszkańców Gminy Zakrzewo na wszystkich płaszczyznach życia</u></p> <p>III.III. Wspieranie rozwoju społeczności lokalnej poprzez stworzenie nowych centrów aktywności, rozwój infrastruktury kulturalno-sportowej oraz promowanie integracji społecznej</p>

- rozwój współpracy samorządów lokalnych, partnerów samorządowych i społecznych podnoszącej efektywność i zasadność realizowanych inwestycji, doskonalenie i upowszechnienie metod partycypacji społecznej we współzrządzaniu (wykorzystanie w tym celu aktywnych lokalnych organizacji pozarządowych i podmiotów ekonomii społecznej)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Strategii rozwoju województwa wielkopolskiego do 2030 roku.

6. System realizacji strategii, w tym wytyczne do sporządzenia dokumentów wykonawczych

Prawidłowy przebieg procesu realizacji założeń Strategii Rozwoju Gminy Zakrzewo na lata 2024-2034 będzie kontrolowany poprzez odpowiednie jej wdrażanie, a następnie monitoring, ewaluację i w razie konieczności – aktualizację.

Wdrażanie Strategii

Strategia realizowana będzie w latach na jakie przyjęty został dokument, a więc w latach 2024-2034. Jednym z elementów wdrażania niniejszej Strategii jest obowiązek pracowników Urzędu oraz jednostek organizacyjnych do zapoznania się z dokumentem oraz wyznaczenie obszarów, za które każda jednostka lub pracownik będą odpowiedzialni. Podmiotami zaangażowanymi w proces realizacji Strategii będzie sektor publiczny (władze samorządowe, jednostki organizacyjne Gminy, inne jednostki samorządu terytorialnego), sektor prywatny (partnerzy prywatni i biznesowi, przedsiębiorcy, inwestorzy, organizacje otoczenia biznesu, zrzeszenia gospodarcze) oraz sektor społeczny (mieszkańcy, organizacje pozarządowe, liderzy społeczni, osoby publiczne). Z kolei za etap wdrażania, monitorowania, ewaluacji i aktualizacji Strategii odpowiedzialny będzie Wójt Gminy Zakrzewo, oraz Rada Gminy Zakrzewo, pracownicy Urzędu, jednostki organizacyjne i partnerzy Gminy.

Strategia Rozwoju Gminy Zakrzewo na lata 2024-2034 jest dokumentem określającym kierunki rozwoju w poszczególnych obszarach funkcjonowania samorządu. W celu zacho-

wania nadrzędności oraz spójności Strategii wobec innych planów, programów i dokumentów o charakterze strategicznym, opracowywanych w Gminie na potrzeby realizacji zadań, rekomenduje się ich aktualizację zgodnie z celami strategicznymi. Zagwarantowanie spójnego podejścia do polityki rozwoju wymagać będzie zatem uwzględnienia zapisów Strategii w zakresie konkretnych obszarów zarówno w dokumentach wieloletnich, jak i programach przyjmowanych corocznie. Pozwoli to wzmocnić efekt podejmowanych działań i jednocześnie uszczegółwić zapisy Strategii.

Wdrażając Strategię, samorząd Gminy Zakrzewo będzie dbał o dobrą współpracę z otoczeniem społeczno-gospodarczym, w tym z lokalnymi organizacjami pozarządowymi, ale również z innymi jednostkami samorządu terytorialnego oraz administracją rządową. Dodatkowo Gmina będzie aktywnie uczestniczyć w konsultacjach innych Strategii przyjmowanych przez okoliczne podmioty z jej otoczenia (w szczególności z terenu powiatu złotowskiego).

W celu zaangażowania organizacji pozarządowych we wspólne działania na rzecz rozwoju Gminy, projekty będą realizowane w partnerstwie z NGO. Dzięki temu przy realizacji przedsięwzięć uda się dotrzeć do coraz większej liczby odbiorców ze względu na aktywność stowarzyszeń i fundacji w poszczególnych sołectwach.

Monitoring i ewaluacja Strategii

W celu sprawdzenia efektywności prowadzonych działań zakłada się przeprowadzenie analizy stopnia realizacji zakładanych celów. Prowadzenie monitoringu pozwala na weryfikację i reakcję w przypadku występowania negatywnych zjawisk, a także wprowadzenie aktualizacji dokumentu, o ile zajdzie taka potrzeba.

System monitorowania pełni funkcje kontrolne oraz weryfikujące skuteczność wdrażanych przedsięwzięć. Efekty Strategii będą monitorowane i opisywane w corocznym Raporcie o stanie gminy, który jest obowiązkowym dokumentem zgodnie z art. 28aa ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym. Jednocześnie monitorowanie strategii umożliwi także rzetelne informowanie podmiotów zewnętrznych o uzyskanych wynikach, zrealizowanych działaniach, osiągniętych celach i planowanych strategicznych inwestycjach czy projektach.

Monitoring będzie odbywał się przy pomocy tabeli ewaluacyjnej, stanowiącej załącznik nr 3 do niniejszego dokumentu. Tabela będzie zawierała przykładowe wskaźniki stopnia realizacji poszczególnych zadań. Odpowiednie uzupełnienie tabeli pozwoli na sprawdzenie tego czy i w jakim stopniu zaplanowane działanie zostało zrealizowane. W ten sposób można będzie ocenić, w jakiej części wykonano założony cel operacyjny, a dalej strategiczny. Monitoring przeprowadzany będzie co 2 lata od roku przyjęcia Strategii i tym samym rozpoczęcia wdrażania jej założeń.

Po wdrożeniu Strategii zostanie przeprowadzona ewaluacja ex-post. Punktem bazowym, do oparcia wyników, będzie przeprowadzona w latach 2022-2023 ewaluacja ex-ante (Diagnoza sytuacji przestrzennej, gospodarczej i społecznej Gminy Zakrzewo). Celem ewaluacji ex-post będzie określenie długotrwałych efektów wdrażania Strategii, w tym wielkości zaangażowanych środków oraz skuteczności i efektywności podjętych działań. Wynikiem

oceny końcowej powinny być wskazania odnośnie do dalszej polityki rozwoju Gminy Zakrzewo oraz zdefiniowane czynniki, przyczyniające się do sukcesu lub niepowodzenia wdrażania Strategii.

Aktualizacja Strategii

Bieżące monitorowanie i ocena skuteczności działań Strategii Rozwoju Gminy Zakrzewo na lata 2024-2034 będzie przesłanką do zareagowania, a tym samym wprowadzenia zmian w dokumencie w przypadkach uzasadnionych.

W momencie, gdy Wójt zidentyfikuje konieczność modyfikacji Strategii Rozwoju Gminy, występuje do Rady Gminy z wnioskiem o jego zmianę.

Ewentualna aktualizacja Strategii Rozwoju Gminy Zakrzewo będzie następować w trybie przewidzianym w art. 10f ust. 5 ustawy o samorządzie gminnym, który stanowi, iż strategia rozwoju gminy podlega aktualizacji, jeżeli wymaga tego sytuacja społeczna, gospodarcza lub przestrzenna gminy albo gdy jest to konieczne dla zachowania jej spójności ze strategią rozwoju ponadlokalnego lub strategią rozwoju województwa. Do aktualizacji strategii rozwoju gminy stosuje się wtedy zapisy z art. 10f ust. 1-4 ustawy o samorządzie gminnym.

7. Ramy finansowe i źródła finansowania

Gmina Zakrzewo na bieżąco analizuje możliwości pozyskania zewnętrznych źródeł finansowania działalności, w tym kierunków działań przewidzianych w Strategii, zarówno stanowiących wydatki bieżące i majątkowe. Analizy te obejmują:

- fundusze unijne, m.in. w ramach **Funduszy Europejskich dla Wielkopolski 2021-2027**;
- Plan Strategiczny dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027 (**PS WPR 2023-2027**);
- ogólnopolskie programy operacyjne;
- programy rządowe, w tym m.in. Rządowy Fundusz Rozwoju Dróg, Maluch+, Senior+, Dostępność+, Fundusz Inwestycji Lokalnych oraz inne programy w obszarze ochrony środowiska, sportu, kultury, edukacji i innych;
- programy jednostek samorządu terytorialnego wyższych szczebli, w tym zwłaszcza programy finansowane ze środków Samorządu Województwa Wielkopolskiego;
- inne, nieunijne fundusze międzynarodowe, np. Fundusze Norweskie;
- inne zwrotne i bezzwrotne źródła finansowania, dystrybuowane przed podmioty publiczne i prywatne.

Program Regionalny: Fundusze Europejskie dla Wielkopolski 2021-2027 będzie głównym dokumentem określającym kierunki wsparcia finansowanego ze środków Unii Europejskiej w województwie wielkopolskim w okresie budżetowym 2021-2027.

W ramach nowej perspektywy finansowej 2021-2027 samorząd będzie miał możliwość korzystania z nowej puli dofinansowań. Polityka spójności na lata 2021-2027 docelowo obejmie fundusze takie jak:

- **EFRR** – Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego,
- **FS** – Fundusz Spójności,
- **EFS+** – Europejski Fundusz Społeczny+.

Do programów krajowych w nowej perspektywie finansowej 2021-2027 należą m.in.:

- **FEnIKS** – Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko,
- **FENG** – Fundusze Europejskie dla Nowoczesnej Gospodarki,
- **FERS** – Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021-2027,
- **FERC** – Fundusze Europejskie na Rozwój Cyfrowy,
- **PTFE** – Pomoc Techniczna dla Funduszy Europejskich,
- **FEPŻ** – Fundusze Europejskie Pomoc Żywnościowa,
- programy Europejskiej Współpracy Terytorialnej.

Powyższe instrumenty finansowe, jak i środki własne Gminy wskazują na potencjalne źródła finansowe, z których mogą być pozyskane środki na realizację Strategii Rozwoju Gminy Zakrzewo na lata 2024-2034. Głównymi źródłami finansowania celów rozwojowych

będą dochody własne Gminy, takie jak podatki i opłaty lokalne, udział w podatku dochodowym od osób fizycznych oraz pozostałe środki publiczne. Jednocześnie wiele zadań przewidzianych w strategii realizowanych będzie w ramach bieżącej działalności poszczególnych referatów Urzędu Gminy Zakrzewo oraz jednostek organizacyjnych Gminy Zakrzewo.

Realizacja części zadań przewidzianych w Strategii wymaga również i zakłada współpracę z gminami sąsiednimi, powiatem złotowskim oraz województwem wielkopolskim i ich jednostkami organizacyjnymi. Współpraca ta może obejmować również wymiar finansowy, w tym przekazanie dotacji na realizację zadania.

Podstawą do określenia ram finansowych działań strategicznych stanowić będzie budżet Gminy oraz wieloletnia prognoza finansowa. Gmina będzie utrzymywać nadwyżkę operacyjną w sposób nie zagrażający dyscyplinie finansów publicznych i umożliwiającą spłatę wcześniej zaciągniętych zobowiązań. Pozostałe środki, a także dochody majątkowe przeznaczone będą na realizację zaplanowanych inwestycji. Długookresowe cele strategiczne określone będą w wieloletniej prognozie finansowej. W celu oddania realności prognozy oraz rzetelności finansowego przedstawienia planowanych działań, wieloletnia prognoza finansowa oddawać będzie wszystkie wydarzenia, które mają lub mogą mieć wpływ na gospodarkę finansową Gminy, a przede wszystkim uzależnione będą od czynników makroekonomicznych, takich jak: PKB, inflacja, tempo wzrostu wynagrodzeń, czy planowane zmiany systemowe np. w podatkach dochodowych. Na tej podstawie wyznaczane będą możliwe do przeznaczenia limity wydatków w poszczególnych latach na wyznaczone przedsięwzięcia. W przypadku zaciągania zwrotnych źródeł finansowania, kształt wskaźnika obsługi zadłużenia określonego w art. 243 ustawy o finansach publicznych w każdym roku prognozy powinien uwzględniać obsługę dodatkowych zobowiązań Gminy.

Poniższa tabela przedstawia prognozę wysokości głównych kategorii budżetowych w latach 2024-2030 na podstawie Uchwały Nr LXIV.447.2024 Rady Gminy Zakrzewo z dnia 25 stycznia 2024 r. w sprawie zmiany Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Zakrzewo na lata 2024 - 2030. W analizowanych latach łączne dochody wyniosą ponad 201,4 mln zł, z czego dochody z tytułu udziału w podatku dochodowym od osób fizycznych niemal 28,3 mln zł i podatku od nieruchomości około 29,0 mln zł. Łączne wydatki wyniosą natomiast ponad 199,6 mln zł.

Tab. 1 Prognozowane środki budżetowe w okresie realizacji Strategii

	Dochody	w tym:		Wydatki	Rozchody
	ogółem	PIT	podatek od nieruchomości	ogółem	
2024	40 787 150,58	3 685 814,00	3 781 590,00	43 035 450,58	553 300,00
2025	25 115 279,85	3 811 131,68	3 910 164,06	24 432 779,85	682 500,00
2026	25 636 103,52	3 929 276,75	4 031 379,15	24 953 603,52	682 500,00
2027	26 405 186,64	4 047 155,07	4 152 320,52	25 722 686,64	682 500,00
2028	27 144 531,86	4 160 475,40	4 268 585,49	26 462 031,86	682 500,00
2029	27 850 289,69	4 268 647,76	4 379 568,72	27 167 789,69	682 500,00

2030	28 546 546,93	4 375 363,94	4 489 057,94	27 864 046,93	682 500,00
Ogółem	201 485 089,07	28 277 864,60	29 012 665,88	199 638 389,07	4 648 300,00

Źródło: opracowanie własne na podstawie uchwały Uchwały Nr LXIV.447.2024 Rady Gminy Zakrzewo z dnia 25 stycznia 2024 r. w sprawie zmiany Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Zakrzewo na lata 2024 – 2030.

Załącznik 1: Diagnoza sytuacji przestrzennej, gospodarczej i społecznej Gminy Zakrzewo

G M I N A
ZAKRZEWO

Diagnoza sytuacji przestrzennej, gospodarczej
i społecznej
Gminy Zakrzewo

Spis treści

CZĘŚĆ 1: DIAGNOZA SYTUACJI PRZESTRZENNEJ GMINY	59
1.1. Informacje ogólne	59
1.2. Transport i łączność	60
1.3. Planowanie i zagospodarowanie przestrzenne	63
1.4. Walory przyrodnicze i kulturowe	66
CZĘŚĆ 2: DIAGNOZA SYTUACJI GOSPODARCZEJ GMINY	71
2.1. Gospodarka lokalna i rynek pracy	71
2.2. Infrastruktura i środowisko	75
<i>Urządzenia sieciowe</i>	75
<i>Gospodarka odpadami</i>	76
<i>Ochrona środowiska</i>	77
2.3. Stan finansów samorządowych	78
<i>Wykonanie budżetu</i>	78
<i>Struktura dochodów i wydatków</i>	80
<i>Skuteczność pozyskiwania funduszy zewnętrznych</i>	83
<i>Program Inwestycji Strategicznych „Polski Ład”</i>	84
<i>Potencjał inwestycyjny</i>	85
CZĘŚĆ 3: DIAGNOZA SYTUACJI SPOŁECZNEJ GMINY.....	87
3.1. Demografia.....	87
3.2. Kapitał społeczny.....	93
<i>Przedszkola i żłobki</i>	93
<i>Szkoły podstawowe</i>	94
<i>Kultura i sport</i>	98
<i>Bezpieczeństwo publiczne</i>	101
<i>Otoczenie wewnętrzne Gminy</i>	102
<i>Otoczenie zewnętrzne Gminy</i>	104
3.3. Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	105

CZĘŚĆ 1: DIAGNOZA SYTUACJI PRZESTRZENNEJ GMINY

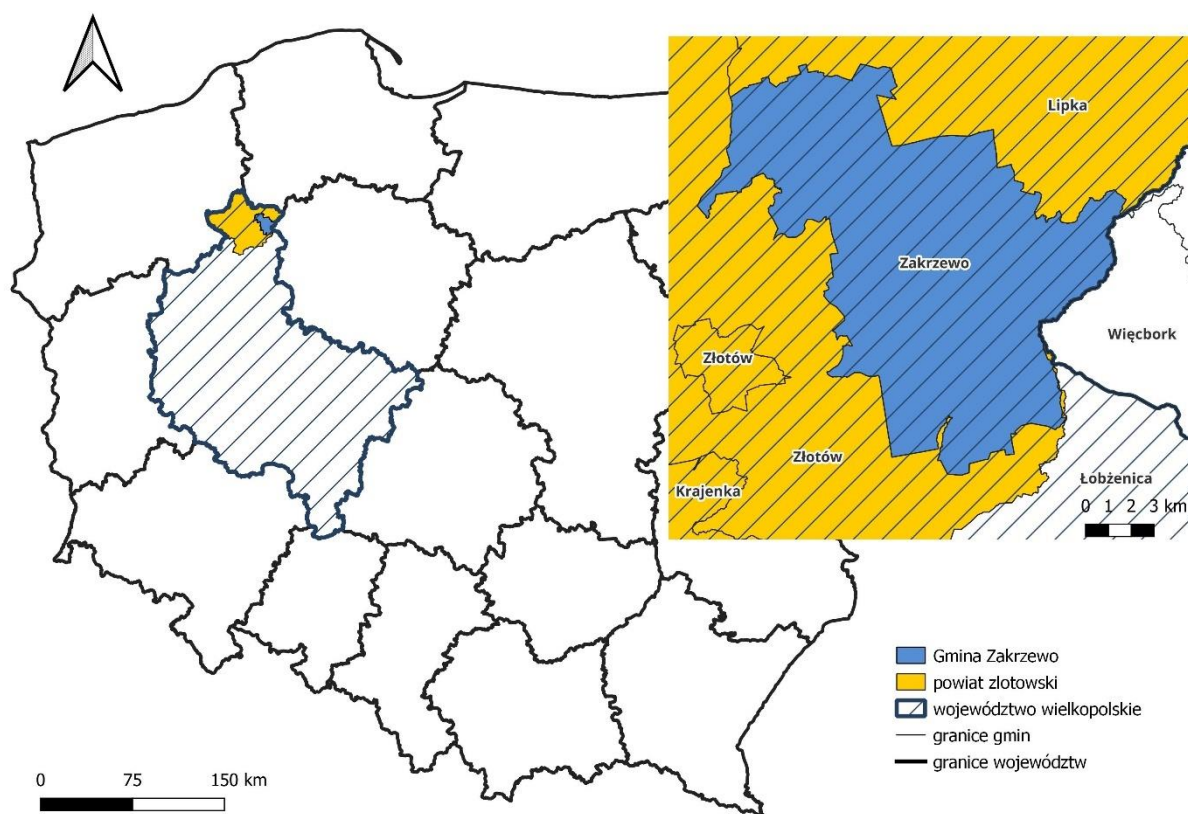
1.1. Informacje ogólne

Gmina Zakrzewo jest gminą wiejską, położoną we wschodniej części powiatu złotowskiego, w województwie wielkopolskim. Graniczy z gminami powiatu złotowskiego oraz sępoleńskiego. Powierzchnia Gminy wynosi 162 km², co stanowi 10% powiatu złotowskiego oraz 0,5% województwa wielkopolskiego. Dominującą formę pokrycia i użytkowania terenu stanowią użytki rolne oraz lasy. Według danych GUS na koniec 2022 roku, Gminę Zakrzewo zamieszkiwało 4 852 mieszkańców, co stanowiło 7% ludności powiatu złotowskiego. Gęstość zaludnienia na terenie analizowanej jednostki wynosiła 30 os./km².

Gmina Zakrzewo graniczy z trzema gminami:

- od północy z gminą Lipka (pow. złotowski),
- od południa z gminą Złotów (pow. złotowski),
- od wschodu z gminą Więcbork (pow. sępoleński).

Ryc. 9. Położenie Gminy Zakrzewo na tle gmin sąsiadujących

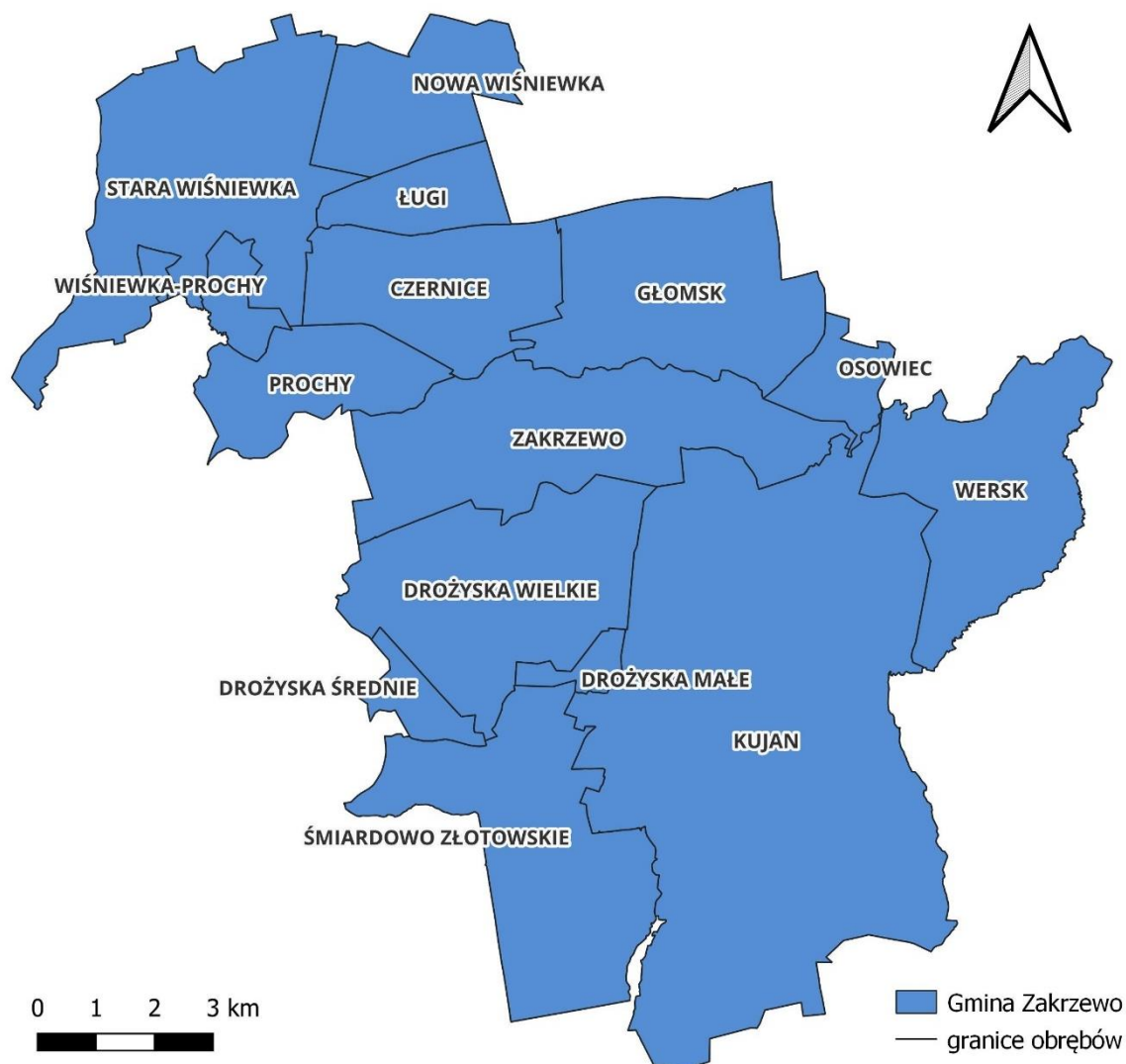

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii.

Na terenie Gminy znajduje się 14 sołectw: Czernice, Drożyska Małe, Drożyska Średnie, Drożyska Wielkie, Głomsk, Kujan, Ługi, Nowa Wiśniewka, Osowiec, Prochy, Stara Wiśniewka, Śmiardowo Złotowskie, Wersk, Zakrzewo. Do największych, pod względem

liczby mieszkańców należą: Zakrzewo (będące siedzibą samorządu gminnego), Stara Wiśniewka oraz Głomsk.

Ryc. 10. Obręb Gminy Zakrzewo

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii.

1.2. Transport i łączność

Infrastruktura transportowa i łączność są kluczowymi elementami rozwoju każdej jednostki samorządowej, mając istotny wpływ na jakość życia mieszkańców oraz potencjał gospodarczy i społeczny obszaru. W przypadku Gminy Zakrzewo na sieć dróg w jej granicach składa się:

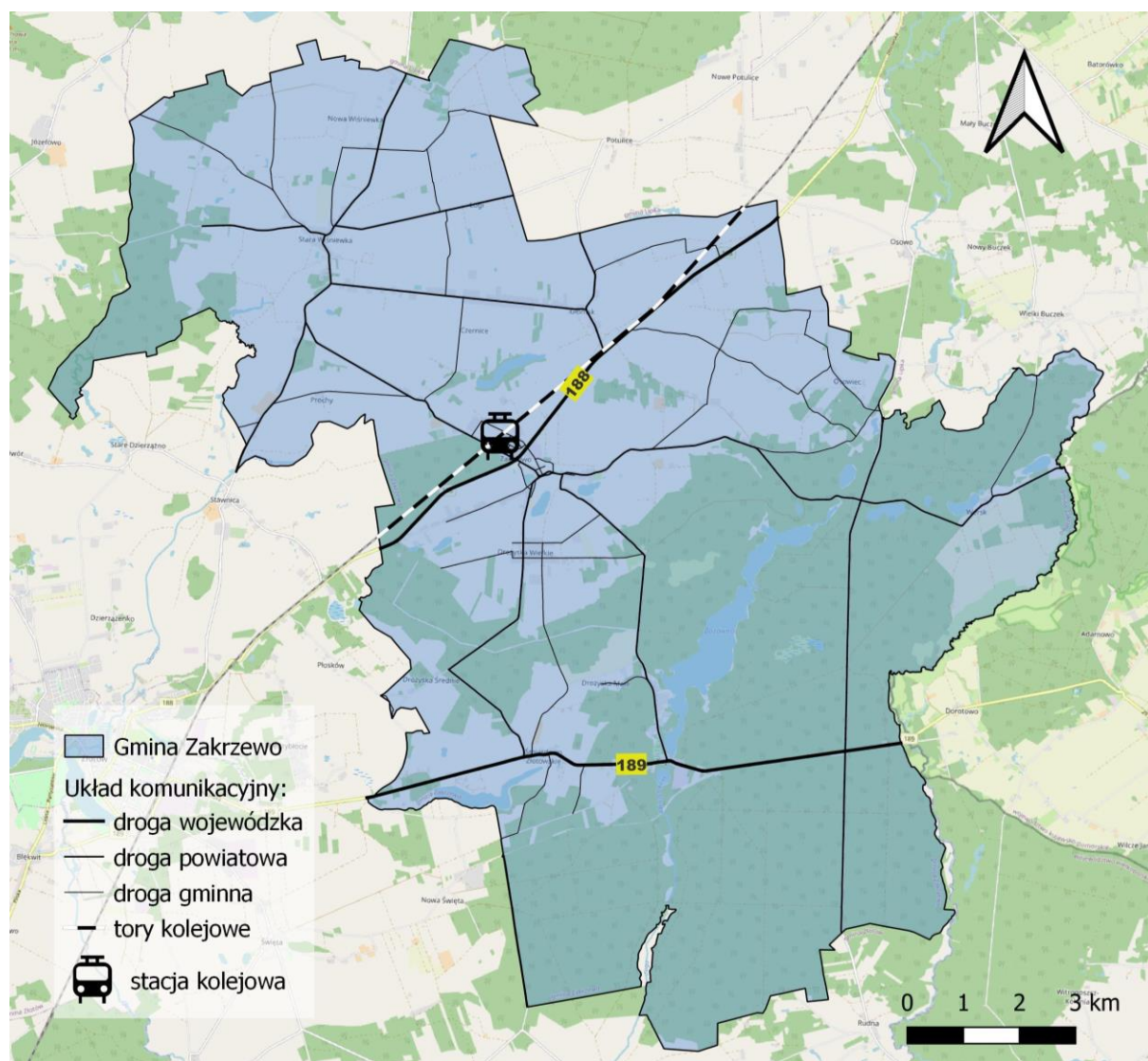
- 19,09 km dróg wojewódzkich:
 - DW 188 prowadząca z Piły przez Krajenkę i Złotów do Człuchowa, odcinek o długości 9,35 km,
 - DW 189 DW 189 przebiegająca z Jastrowia przez Złotów do Więcborka, odcinek o długości 9,74 km,
- 61,95 km dróg powiatowych,

- 65,60 km dróg gminnych.

Długość dróg publicznych nieutwardzonych w obrębie Gminy wynosi 23,02 km.

Biorąc powyższe pod uwagę należy stwierdzić, że Gmina Zakrzewo charakteryzuje się mało atrakcyjnym położeniem komunikacyjnym pod względem potencjału rozwoju gospodarczego, biorąc pod uwagę potrzeby dużych przedsiębiorstw. Głównym czynnikiem jest tutaj brak przebiegającej drogi szybkiego ruchu lub choćby drogi krajowej.

Ryc. 11. Układ komunikacyjny Gminy Zakrzewo

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii.

Co roku prowadzone są przeglądy stanu dróg, które umożliwiają zaplanowanie działań poprawiających bezpieczeństwo w ruchu drogowym. Ogólne wnioski wskazują na dość dobry stan dróg gminnych (przy czym zauważalne są braki i potrzeby remontowe również w tym zakresie), natomiast zdecydowanie większe potrzeby co do modernizacji infrastruktury transportowej dostrzega się w odniesieniu do dróg wyższego rzędu, w tym dróg powiatowych. Najważniejszymi inwestycjami w zakresie dróg i infrastruktury około drogowej na kolejne lata są:

- budowa parkingu we wsi Kujanki,

- budowa ścieżki rowerowej w Śmiardowie Złotowskim,
- budowa ścieżki rowerowej Głomsk-Zakrzewo,
- remont m.in. następujących ulic: ul. Spokojna, ul. Sportowa, ul. Stanisława Staszica, ul. Wojska Polskiego, ul. Kolejowa, ul. Sikorskiego, ul. Złotowska, ul. Akacja.

Dystans oraz czas dojazdu do najbliższych jednostek miejskich z miejscowości gminnej prezentuje się następująco:

- Złotów – 10 km, czas dojazdu 10 min,
- Więcbork – 25 km, czas dojazdu 26 min,
- Sępólno Krajeńskie – 33 km, czas dojazdu 34 min,
- Debrzno – 23 km, czas dojazdu 24 min,
- Piła – 46 km, czas dojazdu 48 min.

Przez teren analizowanej jednostki przebiega linia kolejowa nr 203 obsługująca połączenia Tczew-Kostrzyn. Jest to linia jednotorowa, niezelektryfikowana, kategorii pierwszorzędnej. W obrębie Gminy znajduje się jedna stacja kolejowa – Zakrzewo Złotowskie. Według danych na koniec 2023 roku ze stacji odjeżdża 10 pociągów dziennie do stacji Chojnice oraz Krzyż. Przejazd z Zakrzewa do Chojnic zajmuje niecałe 40 minut, natomiast do Krzyża około 1h 40 min.

Poza funkcjonującą linią kolejową, na terenie Gminy Zakrzewo nie funkcjonuje transport zbiorowy. Dostrzega się natomiast potrzebę jego organizacji.

W latach 2017-2022 wydatki z budżetu Gminy dotyczące działu transport i łączność były zróżnicowane. Kwoty mieściły się w przedziale od 0,7 do 6,7 mln zł. W 2022 roku wystąpiły najwyższe wydatki w zakresie transportu i łączności. Wynikało to m.in. z przebudowy drogi gminnej w Poborczu (5,7 mln zł). Analizując wydatki budżetowe na przestrzeni lat 2017-2022, wydatki w zakresie transportu i łączności były stosunkowo najniższe w 2017 roku (3,4% wydatków ogółem), a najwyższe w roku 2022 (17,7% wszystkich wydatków).

Tab. 2. Wydatki w dziale transport i łączność w latach 2017-2022 w Gminie Zakrzewo (tys. zł)

DZIAŁ	2017	2018	2019	2020	2021	2022
600 – Transport i łączność	657,61	1 906,39	819,73	2 185,05	1 651,72	6 725,44

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań budżetowych.

Dostęp do szerokopasmowego Internetu stanowi fundament współczesnego rozwoju. Stał się nieodłącznym elementem codziennego życia, wpływając na wiele jego aspektów, takich jak: komunikacja, praca, edukacja czy też rozrywka. Jedną z technologii umożliwiających szerokopasmowy dostęp do Internetu jest sieć światłowodowa. Na terenie Gminy Zakrzewo miejscowości: Śmiardowo Złotowskie, Kujan, Stara Wiśniewka, Zakrzewo, Drożyska Wielkie są w zasięgu tej sieci. W pozostałych miejscowościach dostęp do Internetu jest utrudniony. Do głównych operatorów Internetu w Gminie należą: Asta Net, T-mobile, Play.

1.3. Planowanie i zagospodarowanie przestrzenne

W Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Wielkopolskiego. Wielkopolska 2020+, przyjętym uchwałą nr V/70/19 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 25 marca 2019 r., na obszarze województwa wielkopolskiego w celu terytorializacji polityki rozwoju zostały wyróżnione następujące obszary funkcjonalne:

- Miejskie obszary funkcjonalne:
 - Ośrodka wojewódzkiego – Poznański Obszar Metropolitalny,
 - Ośrodków regionalnych – Aglomeracja Kalisko-Ostrowska,
 - Ośrodków subregionalnych – Gniezno, Konin, Leszno, Piła,
- Wiejski obszar funkcjonalny,
- Obszary funkcjonalne szczególnego zjawiska w skali regionalnej:
 - Południowo-Zachodni Obszar Funkcjonalny,
 - Północno-Zachodni Obszar Funkcjonalny,
 - Wschodni Obszar Funkcjonalny.

inwestycyjne ze względu na niski udział przestrzeni dostępnej do zagospodarowania i słabą dostępność wynikającą z odległości od stolicy regionu oraz niedostateczną infrastrukturę komunikacyjną. Wyzwaniem dla rozwoju społeczno-gospodarczego jest równoważenie celów inwestycyjnych z ochroną środowiska.

Zgodnie ze wskazanymi obszarami strategicznej interwencji w Strategii rozwoju województwa wielkopolskiego do 2030 roku przyjętej uchwałą nr XVI/287/20 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 27 stycznia 2020 r., Gmina Zakrzewo należy do Północno-Zachodniego Obszaru Funkcjonalnego. Na jego główne jednostki składają się: Piła, Chodzież, Międzychód, Trzcianka i Złotów.

Czynnikiem wpływającym na rozwój Gminy Zakrzewo, również w wymiarze przestrzennym, jest bogactwo walorów przyrodniczo-krajobrazowych. Duży potencjał turystyczny stwarzają Bory Kujańskie, znajdujące się na terenie Specjalnego Obszaru Ochrony Siedlisk – Natura 2000. Otaczają miejscowość Kujan oraz jezioro Borówno. Charakteryzują się leśno-jeziorno-łąkowym krajobrazem. Determinującym czynnikiem rozwojowym jest również pokrycie i użytkowanie terenu. Około 46% stanowią użytki rolne, taki sam procent powierzchni zajmują lasy. Grunty zabudowane i zurbanizowane obejmują zatem niewielki procent terenu.

Na obszarze Gminy Zakrzewo występują gleby charakteryzujące się dużą zmiennością. Największą ich część stanowią gleby pseudobielicowe i brunatno-wyługowane, a najmniejszą czarnoziemy. Gleby o klasach bonitacyjnych IVa i IVb stanowią około 44%, natomiast najmniejszy udział obejmuje gleby klas najwyższych, które zgodnie z ustawą o ochronie gruntów rolnych i leśnych objęte są ochroną przed zmianą przeznaczenia na cele nierolnicze.

Jak już wspomniano, lesistość Gminy Zakrzewo na koniec 2022 roku według danych GUS wynosiła 46,1%. Dominującą formę własności stanowią lasy publiczne, a zaledwie 5,3% leśne grunty prywatne. Lasy Gminy Zakrzewo leżą na obszarze Nadleśnictw Lipka oraz Złotów. Bór świeży mieszany zajmuje dominującą powierzchnię Nadleśnictwa Lipka, a w przypadku Nadleśnictwie Złotów jest to las mieszany świeży. Natomiast dominującym gatunkiem występującym w zakrzewskich lasach jest sosna zwyczajna.

Polityka przestrzenna na terenie Gminy Zakrzewo oparta jest o ustalenia Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Zakrzewo, uchwalonego dnia 27.02.1998 roku Uchwałą Rady Gminy Zakrzewo Nr XXXI/193/98. Na podstawie zapisów tego dokumentu, zrównoważony rozwój Gminy opiera się o następujące cele:

- eliminację zagrożeń dla środowiska przyrodniczego,
- zabezpieczenie terenów mieszkaniowych dla potrzeb wspólnoty samorządowej,
- stworzenie warunków, w tym zabezpieczenie terenów dla działalności gospodarczej,
- przekształcenie lokalnego centrum obsługi ludności we wsi Zakrzewo w ośrodek gwarantujący integrację wspólnoty samorządowej oraz obsługę ruchu turystycznego.

Aktami prawa miejscowego w zakresie planowania przestrzennego są miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego. Na terenie Gminy Zakrzewo na koniec 2022 roku obowiązywało 15 planów zagospodarowania przestrzennego. Ich zakres obejmuje jedynie 0,76% powierzchni Gminy.

Z uwagi na niewielkie pokrycie miejscowymi planami, polityka przestrzenna Gminy prowadzona jest głównie w oparciu o wydawane decyzje o warunkach zabudowy. W tabeli poniżej przedstawiono liczbę wydanych decyzji o warunkach zabudowy w latach 2018-2022 w Gminie Zakrzewo oraz w powiecie złotowskim.

Tab. 3. Liczba decyzji o warunkach zabudowy wydanych w latach 2018-2022

		2018	2019	2020	2021	2022
Decyzje o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu						
ogółem	Zakrzewo	49	56	43	74	45
	powiat	455	463	488	598	429
na 1 tys. mieszkańców	Zakrzewo	9,93	11,42	8,74	15,08	9,27
	powiat	6,54	6,67	7,14	8,80	6,35
Pozwolenia wydane na budowę i zgłoszenia budowy z projektem budowlanym						
ogółem	Zakrzewo	19	18	12	31	22
	powiat	254	290	242	369	275
na 1 tys. mieszkańców	Zakrzewo	3,85	3,67	2,44	6,32	4,53
	powiat	3,65	4,18	3,54	5,43	4,07

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z GUS.

Na podstawie zaprezentowanych danych zauważa się, że na przestrzeni analizowanych lat średnio około 11% decyzji wydawanych w powiecie dotyczyło Gminy Zakrzewo. W analizowanym okresie liczba wydawanych decyzji o warunkach zabudowy była zmienna. Największą liczbę wydanych decyzji odnotowano w 2021 roku, wynoszącą 74, a najmniejszą w 2020, równą 43. Przedstawienie wskaźnika obrazującego liczbę wydanych decyzji o warunkach zabudowy w przeliczeniu na 1 tys. mieszkańców umożliwia porównanie sytuacji Gminy Zakrzewo z danymi z całego powiatu. Dopiero jego zastosowanie ukazuje natężenie wydawania tzw. „WZ” w badanej jednostce. Wartość wskaźnika dla Gminy we wszystkich latach była wyższa niż wskaźnik dla powiatu. Na większą liczbę wydawanych decyzji przypadająca na 1 tys. mieszkańców w Gminie Zakrzewo niż w powiecie, z pewnością wpływa niski udział planów miejscowych w całkowitej powierzchni Gminy. Dla porównania, pokrycie planistyczne sąsiadującej gminy wiejskiej Złotów wynosi ponad 70%. Korzystanie z alternatywy w postaci decyzji o warunkach zabudowy, mogło utrudniać prowadzenie racjonalnej polityki przestrzennej Gminy oraz stwarzać niebezpieczeństwo chaotycznego rozproszenia i lokalizacji zabudowy.

Analizując liczbę wydanych pozwoleń na budowę i zgłoszeń budowy z projektem budowlanym, można zauważyć, że w badanym okresie na terenie Gminy Zakrzewo stanowiły one średnio 7% wszystkich pozwoleń i zgłoszeń w powiecie. W przeliczeniu ich na 1000 mieszkańców widać, że ruch budowlany w obrębie analizowanej jednostki był zmienny. Do 2020 roku wartość wskaźnika malała, następnie w 2021 roku wzrosła do 6,32, a w kolejnym roku ponownie zmalała.

1.4. Walory przyrodnicze i kulturowe

Zgodnie z regionalizacją fizyczno-geograficzną Polski J. Kondrackiego, Gmina Zakrzewo położona jest w zasięgu makroregionu Pojezierza Południowopomorskiego oraz mezoregionu Pojezierze Krajeńskie. Krajobraz zdominowany jest przez formy wysoczyzny morenowej pagórkowatej i falistej.

Z punktu widzenia hydrograficznego Gmina Zakrzewo należy do obszaru dorzecza Odry oraz regionu wodnego Noteci. Na obszarze Gminy występują następujące jednolite części

wód powierzchniowych: Łobżonka do Jelonki (RW600009188431), Debrzynka (RW6000091886529), Łobżonka od Jelonki do Orli (RW600010188479), Kocunia od jez. Sławianowskiego do ujścia (RW60001118868699), Głomia od Dopływu z jez. Zaleskiego do ujścia (RW6000111886899), Kocunia do jez. Sławianowskiego (RW60001818868679), Głomia do Dopływu z jez. Zaleskiego (RW6000091886819), Dopływ z Radawnicy (RW600009188651729). Główną rzeką na terenie Gminy Zakrzewo, najbardziej rozwiniętą pod względem sieci hydrograficznej jest Głomia. Pozostałymi rzekami na jej terenie są: Kamienna, Skicka Struga, Kanał Śmiardowski. W obrębie analizowanej jednostki występuje 14 jezior o powierzchni powyżej 1 ha. Największym z nich jest Jezioro Borówno. Charakteryzuje się ono wydłużonym kształtem i rozwiniętą linią brzegową, łącząc się z kilkoma mniejszymi zbiornikami wodnymi. W miejscowości Kujan – na odpływie, znajdują się budowle piętrzące. Jedna z nich posiada służbę piętrzącą z wylęgarnią ryb. Jest to jezioro zarybione o typie leszczowo-sielawowym. Przy jeziorach zlokalizowane są trzy ośrodki wypoczynkowe oraz działki rekreacyjne z domkami letniskowymi. Obserwuje się natomiast silnie zanieczyszczenie wód, szczególnie latem, kiedy to ma miejsce pogorszenie stanu bakteriologicznego jeziora.

Na terenie Gminy Zakrzewo, w jej południowej części zlokalizowane są udokumentowane złoża kredy jeziornej „Skic-Kujan” o powierzchni 55,8 ha. Na utworach kredy występują także złoża torfu. Również w północno-zachodniej części jednostki znajdują się złoża torfu na stanowisku o nazwie „Prochy”.

Obszarowe formy ochrony przyrody zajmują około 42% powierzchni Gminy Zakrzewo, a więc stosunkowo dużo. Na jej terenie zlokalizowane są następujące formy ochrony przyrody:

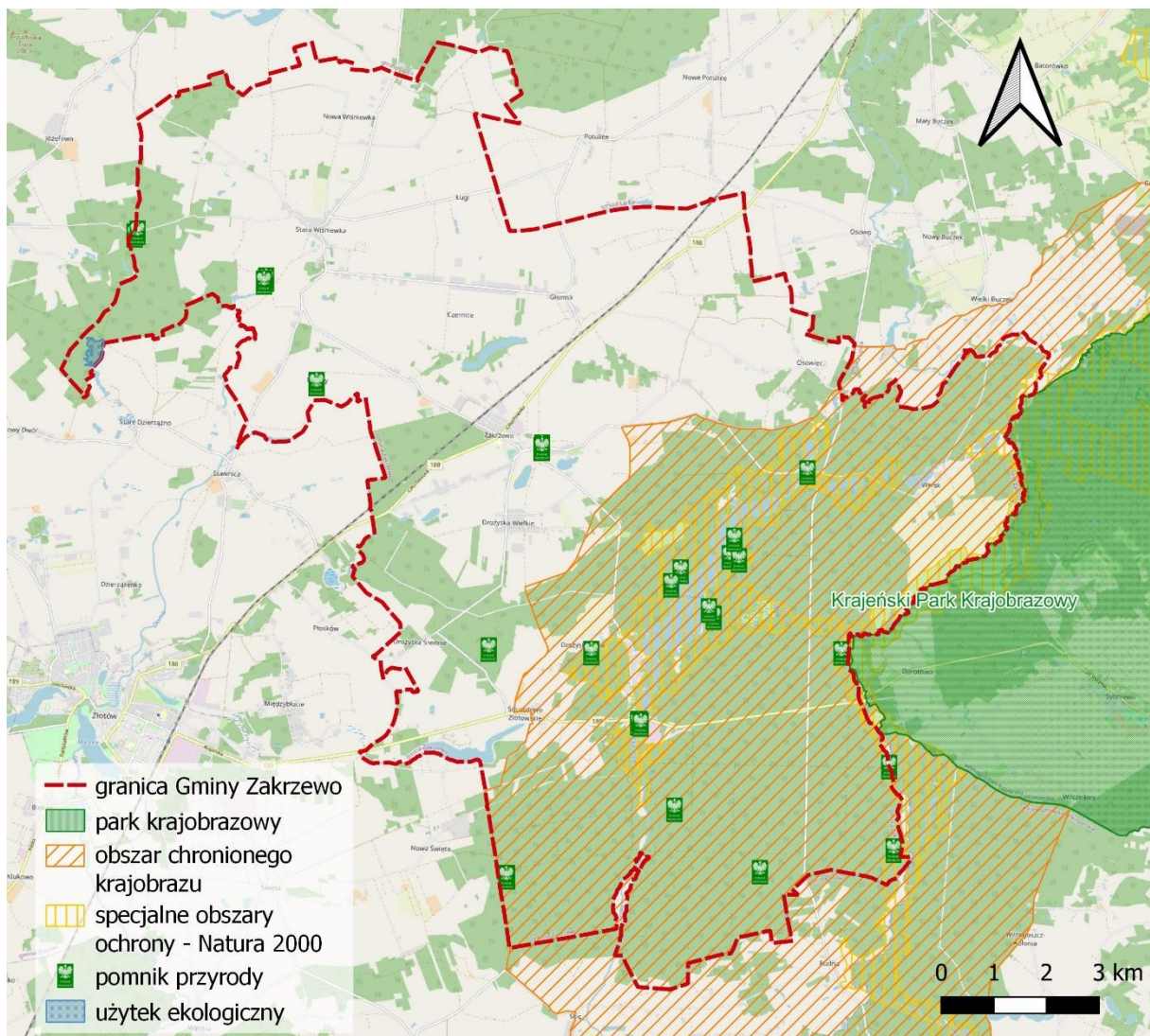
- Obszar chronionego krajobrazu – Dolina Łobżonki i Bory Kujańskie – jego obszar ochrony obejmuje rzekę Łobżonkę wraz z dopływami – Lubczą i Orlą, a także przyległe tereny, stanowiąc jeden z najcenniejszych obszarów przyrodniczych regionu. Centralną oś obszaru stanowi 60-kilometrowa dolina rzeki Łobżonki, ciągnąca się od okolic Białobłocia i Lutówka aż po dolinę rzeki Noteć. Wyróżniającą cechą tego obszaru jest obecność bogatych florystycznie, dobrze rozwiniętych łąk w odmianie krajeńskiej, a także znaczne powierzchnie ekstensywnie użytkowanych łąk. Charakteryzuje się on również różnorodnością siedlisk. Pełni również rolę korytarza ekologicznego o ponadregionalnym znaczeniu.
- Specjalny obszar ochrony siedlisk – Dolina Łobżonki (kod PLH300040) – jego celem ochrony jest rzeka Łobżonka wraz z dopływami: Lubczą i Orlą. Rzeki na tym obszarze charakteryzują się żwirowo-piaszczystym dnem oraz szybkim nurtem. Ostoja cechuje się bogactwem florystycznym, łąkami o odmianie krajeńskiej oraz użytkowanymi ekstensywnie łąkami o znacznej powierzchni.
- Specjalny obszar ochrony siedlisk – Uroczyska Kujańskie (kod PLH300052) – charakteryzuje się krajobrazem leśno-jeziorno-łąkowym, gdzie jeziora zajmują głębokie miejsca rynien subglacjalnych związanych ze zlodowaceniem bałtyckim. Występują tu kwaśne dąbrowy i grądy, zazwyczaj porastające obrzeża rynien subglacjalnych, oraz lasy i bory bagienne rozmieszczone na terasach przyjeziornych. Dodatkowo, obecne są jeziora ramienicowe. Uroczyska Kujańskie stanowią istotny obszar dla licznych gatunków roślin i zwierząt.
- Użytek ekologiczny – Starowiśniewski Mszar – w jego obrębie występuje torfowisko przejściowe z lasami bagiennymi. Utworzony został w celu ochrony różnorodnych

torfowisk w ramach naturalnego i półnaturalnego krajobrazu. To miejsce wyróżnia się bogactwem flory, fauny oraz rzadkimi fitocenoząmi.

- Pomniki przyrody – na obszarze Gminy Zakrzewo znajduje się 30 pomników przyrody, które stanowią głównie pojedyncze drzewa lub ich grupy.

Ponadto Gmina graniczy z Krajeńskim Parkiem Krajobrazowym o powierzchni niemal 75 tys. ha, będącego jednym z największych parków krajobrazowych w Polsce. Utworzony został w 1998 roku z inicjatywy lokalnej społeczności. Swą nazwę zaczerpnął od regionu w jakim się znajduje – Krajna. Głównym celem i zadaniem Parku jest zachowanie unikalnego środowiska przyrodniczego, charakterystycznego krajobrazu oraz wartości kulturowych i historycznych regionu dla przyszłych pokoleń. Ma on charakter rolniczy, obejmuje obszar, gdzie 66% stanowią grunty uprawiane rolniczo, poprzecławane pagórkami, zadrzewieniami i oczkami śródpolnymi. Niskie stopnie uprzemysłowienia sprawiają, że obszar KPK nie jest zanieczyszczony, a wręcz wyróżnia się jako najmniej zniekształcony fragment Pojezierza Krajeńskiego, zachowując wybitne i nietuzinkowe walory przyrodnicze.

Ryc. 13. Formy ochrony przyrody na terenie Gminy Zakrzewo

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii.

Przedstawione powyżej walory przyrodniczo-krajobrazowe są istotnym potencjałem Gminy Zakrzewo, co stanowi atrakcyjną ofertę dla miłośników przyrody i ekoturystyki. Malownicze lasy oraz jeziora sprzyjają aktywnemu wypoczynkowi. Należy jednak zauważyć, że potencjał ten nie jest w pełni wykorzystywany, m.in. z uwagi na niedostatek infrastruktury rekreacyjnej, turystycznej i komunikacyjnej na terenie Gminy.

Gmina Zakrzewo może również poszczycić się bogatą historią, zwłaszcza okresu międzywojennego. Mimo trudnych czasów, mieszkańcy wytrwali w utrzymaniu języka polskiego i wiary katolickiej. Ich wartości stanowią dziedzictwo przekazywane z pokolenia na pokolenie. Obecnie Gmina pielęgnuje te tradycje poprzez różnorodne wydarzenia kulturowe. Występuje zatem również potencjał turystyki historycznej związanej z dziedzictwem kulturowym i przekazywanymi tradycjami.

Infrastruktura wypoczynkowo-turystyczna jest najbardziej rozwinięta w Kujankach, gdzie nad brzegiem jeziora Borówno znajduje się plaża z pomostami, strzeżone kąpielisko oraz wypożyczalnia sprzętu wodnego (rowery wodne, kajaki, łodzie wędkarskie i spacerowe). Bogactwo fauny i flory przyciąga wędkarzy, żeglarzy oraz osoby oczekujące spokojnego wypoczynku. W okolicy wytyczone są również trasy rowerowe, jednak ich jakość nie zawsze odpowiada na oczekiwania współczesnego turysty.

Promenada w Zakrzewie stanowi centrum wypoczynkowe i rekreacyjne miejscowości gminnej, dzięki infrastrukturze, w jaką jest wyposażona: plac zabaw, strefa street workout, skate-park, ławeczka krajeńska, ścieżka ekologiczna, wiata grillowa. Zlokalizowane jest tu również niestrzeżone kąpielisko z leżakami. Promenada stanowi część szlaku Pięciu Prawd Polaków. Na trasie rozmieszczono są głazy z inskrypcjami, odwołujące się do najważniejszych dla Polaków wartości: narodu, wiary, braterstwa, służby, ojczyzny. Na zakrzewskiej promenadzie odbywają się liczne wydarzenia. Planuje się dalsze inwestycje w tym miejscu, m.in. budowę punktu widokowego oraz boiska do koszykówki 3x3 (streetball).

O tradycji i historii lokalnej stanowią m.in. obiekty zabytkowe. Gminna Ewidencja Zabytków Nieruchomych Gminy Zakrzewo z 2013 roku obejmuje 169 zabytków. Szczególne znaczenie mają zabytki wpisane do rejestru zabytków. W wykazie zabytków nieruchomości wpisanych do rejestru zabytków na dzień 30 września 2023 r. (www.nid.pl) znajduje się 7 pozycji.

Tab. 4. Zabytki Gminy Zakrzewo wpisane do rejestru zabytków

Zabytek	Lokalizacja	Numer oraz data wpisania do rejestru
Kościół ewangelicki oraz cmentarz kościelny	Drożyńska Wielkie	nr rej. 176/Wlkp/A z dnia 02.06.2004 r.
Kościół filialny pw. św. Michała Archanioła	Głomsk	nr rej. A-757, ob. 632/Wlkp/A z dnia 20.06.1994 r.
Park dworski	Kujan	nr rej. A-519 z dnia 29.03.1985 r.
Kościół p.w. św. Marcina wraz z dzwonnica i starodrzewiem na cmentarzu	Stara Wiśniewka	nr rej. A-55/187, ob. 636/WLKP/A z dnia 02.04.1956 r.
Dom Polski	Zakrzewo	nr rej. A-773, ob. 635/Wlkp/A z dnia 18.12.1995 r.
Kościół p.w. św. Marii Magdaleny	Zakrzewo	rej. A-733, ob. 634/WLKP/A z dnia 12.11.1992 r.

Nieruchomość nr 22, ob. 28
(obiekt mieszkalny)

Stara Wiśniewka

nr rej. A-1/615, ob. 633/Wkp/A
z dnia 30.08.1966 r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych www.nid.pl.

CZĘŚĆ 2: DIAGNOZA SYTUACJI GOSPODARCZEJ GMINY

2.1. Gospodarka lokalna i rynek pracy

Jednym z elementów charakteryzujących lokalny rynek pracy oraz sytuację gospodarczą gminy jest liczba podmiotów gospodarczych działających na jej obszarze. Stanowi ona istotny wskaźnik poziomu przedsiębiorczości w granicach danej jednostki samorządowej. W poniższej tabeli przedstawiono kształtowanie się liczby zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w rejestrze REGON na obszarze powiatu złotowskiego w latach 2018-2022. Najniższą liczbę zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w 2022 roku odnotowano w gminie Tarnówka, wynosiła ona 243, co stanowiło 2,2% wszystkich przedsiębiorstw w powiecie. Natomiast najwięcej firm znajdowało się w Złotowie, będącym siedzibą powiatu, gdzie funkcjonowało 2 078 podmiotów, co stanowiło 33,7% ogółu przedsiębiorstw w powiecie. Na terenie analizowanej Gminy Zakrzewo liczba ta wynosiła 386, stanowiąc 6,3% podmiotów w powiecie. Dynamika zmian w latach 2018-2022 obrazuje, która gmina rozwijała się najszybciej, a która najwolniej pod względem liczby podmiotów gospodarczych. Średni wynik dla gmin powiatu złotowskiego wynosił 114,4%. Największe zmiany odnotowano w gminie Złotów, gdzie dynamika wynosiła 134,6%. Natomiast najwolniej zmiany następowały w gminie Okonek (dynamika 105,2%). Dynamika zmian w latach 2018-2022 dla Gminy Zakrzewo wynosiła 114,2%. Był to wynik bardzo zbliżony do zmian odnotowanych w powiecie.

Tab. 5. Zmiany liczby podmiotów gospodarczych w powiecie złotowskim w latach 2018-2022

JST	2018		2022		zmiana liczby zarejestrowanych podmiotów w okresie 2018-2022	dynamika zmian w okresie 2018-2022
	liczba zarejestrowanych podmiotów w REGON	odsetek w powiecie	liczba zarejestrowanych podmiotów w REGON	odsetek w powiecie		
powiat złotowski	5 388	100,0 %	6 165	100,0 %	777	114,4%
m. Złotów	1 966	36,5%	2 078	33,7%	112	105,7%
Jastrowie	892	16,6%	1 006	16,3%	114	112,8%
Krajenska	546	10,1%	667	10,8%	121	122,2%
Lipka	331	6,1%	431	7,0%	100	130,2%
Okonek	555	10,3%	584	9,5%	29	105,2%
Tarnówka	188	3,5%	243	3,9%	55	129,3%
Zakrzewo	338	6,3%	386	6,3%	48	114,2%
Złotów	572	10,6%	770	12,5%	198	134,6%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Według Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD 2007) wśród podmiotów prowadzących działalność gospodarczą na terenie Gminy Zakrzewo, najwięcej firm należało do sekcji F – Budownictwo. Według danych na koniec 2022 roku było ich 87, co stanowiło 23%

wszystkich przedsiębiorstwach na terenie Gminy. Następne w kolejności pod względem liczebności były firmy działające w sekcji: G – Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle – 74, co stanowiło 19%, C – Przetwórstwo przemysłowe – 70, co stanowiło 18%, S i T – Pozostała działalność usługowa – 34, co stanowiło 9%, Q – Opieka zdrowotna i pomoc społeczna – 25, co stanowiło 7%, M – działalność profesjonalna, naukowa i techniczna – 20, co stanowiło 5%.

Tab. 6. Podmioty działające na terenie Gminy Zakrzewo w 2022 roku

SEKCJE PKD 2007	Liczba podmiotów	Udział
SEKCJA F Budownictwo	87	23%
SEKCJA G Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	74	19%
SEKCJA C Przetwórstwo przemysłowe	70	18%
SEKCJA S i T Pozostała działalność usługowa	34	9%
SEKCJA Q Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	25	7%
SEKCJA M Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	20	5%
SEKCJA H Transport i gospodarka magazynowa	14	4%
SEKCJA P Edukacja	10	3%
SEKCJA A Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	8	2%
SEKCJA N Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	8	2%
SEKCJA I Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	7	2%
SEKCJA K Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	7	2%
SEKCJA O Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	7	2%
SEKCJA L Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	4	1%
SEKCJA R Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	4	1%
SEKCJA E Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	3	1%
SEKCJA J Informacja i komunikacja	2	1%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

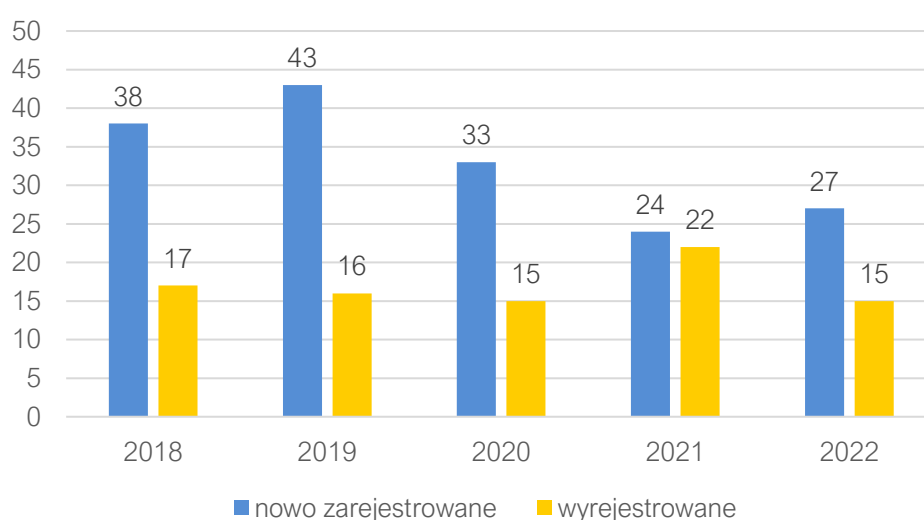
Największymi przedsiębiorstwami działającymi na terenie Gminy Zakrzewo są m.in.: TRANSVER Sp. z o.o. Zakrzewo (producent mebli tapicerowanych), Tivolo sp.j. (produkcja mebli ogrodowych), Stolpol Lange i Wspólnicy Spółka Jawna (producent schodów, drzwi i okien drewnianych), Plast-Stol Krzysztof Czarnotta (producent mebli metalowych), MEBLOBŁYSK Krzysztof Olejniczak (producent mebli), Mycela S.A. (kompost odpadów biodegradowalnych), SARPOL Sp. z o.o. (produkcja trumien), Zakład Drzewny "KUJAN" Sp. z o.o. (produkcji wyrobów drewnianych). Mimo, że najwięcej podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w Gminie należy do innych branż (co może wynikać z dużej ilości mikro i małych przedsiębiorstw), wśród największych firm zauważa się jednak dużą specjalizację lokalnej gospodarki w obszarze obróbki drewna, przemyśle meblarskim i stolarskim.

Wysoki udział powierzchni użytków rolnych w przestrzeni Gminy Zakrzewo wiąże się z funkcjonowaniem licznych gospodarstw rolnych. Według danych Powszechnego Spisu

Rolnego z 2020 roku było ich 328. Jedynie 4 gospodarstwa miało powierzchnię do 1 ha, następnie 92 mieściło się w przedziale 1-5 ha, kolejno: 48 w przedziale 5-10 ha, 34 w przedziale 10-15 ha, a powierzchnia 150 gospodarstw rolnych wynosiła powyżej 15 ha. Średnia wielkość gospodarstwa rolnego wynosiła 22,79 ha.

Na poniższej rycinie porównano podmioty nowo zarejestrowane i wyrejestrowanych z rejestru REGON działające na terenie Gminy Zakrzewo. Analiza przedstawia zmiany na przestrzeni lat 2018-2022. W latach 2019-2021 obserwowano tendencję spadkową liczby nowopowstałych podmiotów gospodarczych. Następnie w 2022 roku nastąpił wzrost. Najwięcej nowo zarejestrowanych przedsiębiorstw w analizowanym okresie odnotowano w 2019 roku. Natomiast największą liczbę wyrejestrowanych podmiotów odnotowano w 2021 roku. Szczegółowe wartości umieszczono na poniższym wykresie.

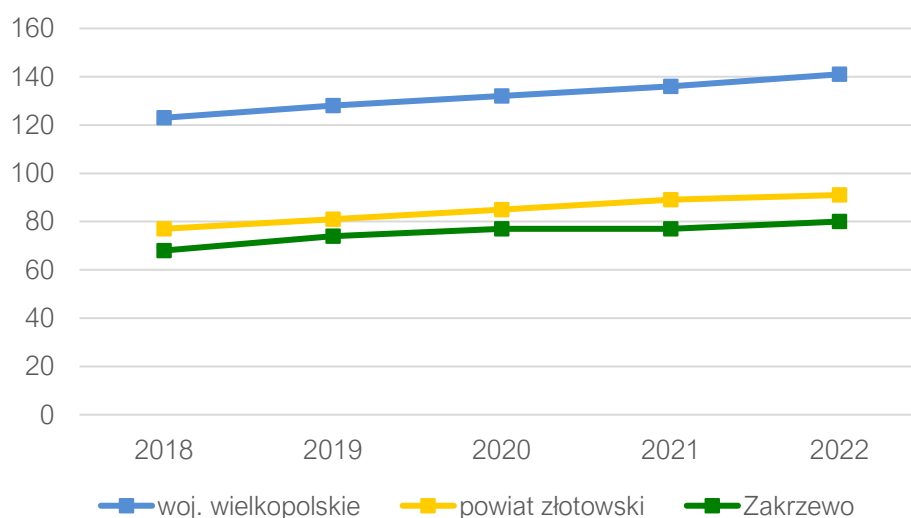
Ryc. 14. Porównanie podmiotów nowo zarejestrowanych i wyrejestrowanych z rejestru REGON w latach 2018-2022 działających na terenie Gminy Zakrzewo

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Wskaźnik kształtowania się liczby podmiotów zarejestrowanych w REGON w przeliczeniu na 1 tys. mieszkańców, umożliwia porównanie liczby przedsiębiorstw zarejestrowanych w rejestrze REGON w Gminie Zakrzewo z powiatem złotowskim oraz województwem wielkopolskim. Liczba przedsiębiorstw na 1 tys. mieszkańców w Gminie była niższa zarówno w stosunku do wskaźnika dla powiatu jak i województwa w latach 2018-2022. Największą dynamiką zmian wartości tego wskaźnika charakteryzował się powiat złotowski, jednakże Gmina Zakrzewo wykazywała wzrost na podobnym poziomie. W roku 2022 wskaźnik dla Gminy wynosił 80 podmiotów w przeliczeniu na 1 tys. mieszkańców, przy czym wartość powiatu złotowskiego to 91, a województwa wielkopolskiego 141.

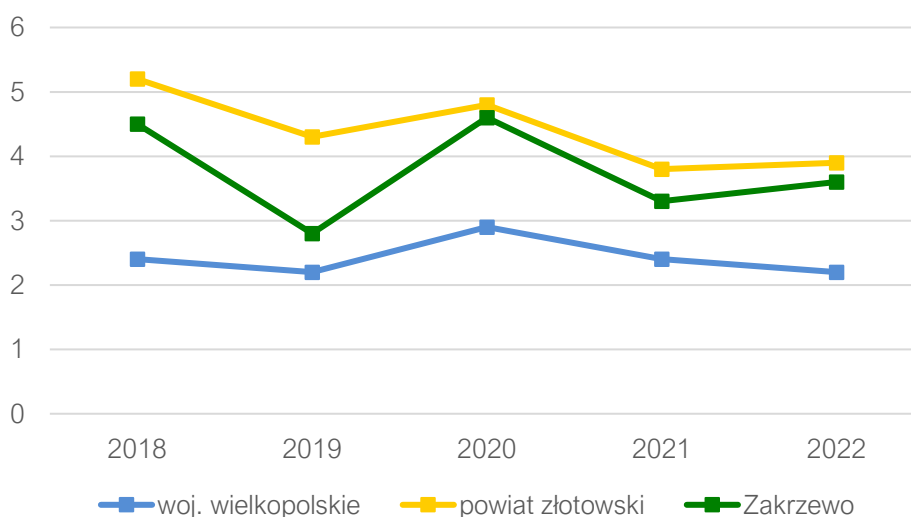
Ryc. 15. Liczba podmiotów zarejestrowanych w REGON w przeliczeniu na 1 tys. mieszkańców w Gminie Zakrzewo na tle powiatu złotowskiego i województwa wielkopolskiego w latach 2018-2022

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Rozwój gospodarczy jednostki samorządowej wykazuje ścisłą zależność z zachodzącymi zmianami na rynku pracy. Swobodny dostęp do stabilnego zatrudnienia oraz satysfakcjonujących miejsc pracy, bezpośrednio wpływa na poprawę jakości życia mieszkańców. Przedstawiona poniżej rycina ukazuje udział zarejestrowanych bezrobotnych w ogólnej liczbie ludności w wieku produkcyjnym w latach 2018-2022.

Ryc. 16. Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w Gminie Zakrzewo na tle powiatu złotowskiego i województwa wielkopolskiego w latach 2018-2022 (%)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Gmina Zakrzewo w latach 2018-2022 odznaczała się niższym wskaźnikiem bezrobocia niż powiat złotowski, jednak wyższym niż województwo wielkopolskie. Dynamika zmian do 2021 roku we wszystkich przedstawionych jednostkach była taka sama. W latach 2018-

2019 udział osób bezrobotnych spadał, po czym od 2020 roku wskaźnik rósł, a następnie ponownie zmalał. W 2022 roku natomiast, na terenie Gminy Zakrzewo oraz powiatu złotowskiego wskaźnik bezrobocia wzrósł, a w województwie jego wartość nadal stopniowo malała. Na nagły wzrost wskaźnika w 2020 r. we wszystkich jednostkach wpływ mogła mieć najprawdopodobniej globalna pandemia COVID-19. Wskaźnik bezrobocia w Gminie Zakrzewo w 2022 roku wyniósł 3,6%, w powiecie było to 3,9%, a w województwie 2,2%.

2.2. Infrastruktura i środowisko

Urządzenia sieciowe

Podmiotem odpowiedzialnym w Gminie Zakrzewo za pobór, uzdatnianie, dystrybucję wody oraz odprowadzanie ścieków komunalnych z jej terenu jest Samorządowy Zakład Komunalny w Zakrzewie z siedzibą przy ul. Kujańskiej 3.

W obrębie Gminy funkcjonują 3 stacje uzdatniania wody. Szacunki Gminy Zakrzewo na koniec 2022 roku wskazywały na dostępność do sieci wodociągowej na poziomie 98,0% mieszkańców. Natomiast analizując dane GUS, dostęp do sieci wodociągowej w 2022 roku miało 94,4% mieszkańców Gminy. Jest to więcej niż wynosi wskaźnik zwodociągowania powiatu złotowskiego – 90,9%, natomiast mniej niż województwa wielkopolskiego – 96,9%. Największy problem w zakresie dostępu do sieci wodociągowej stanowi rozproszona zabudowa. Budynki są usytuowane w dużych odległościach od głównych ośrodków mieszkaniowych. Gmina udziela dofinansowania do studni wierconych, w momencie, gdy doprowadzenie sieci wodociągowej jest nieopłacalne. Najważniejszymi zaplanowanymi działaniami w zakresie rozwoju sieci wodociągowej jest budowa zbiorników retencyjnych o pojemności 100m³ w hydroforni Zakrzewie i Starej Wiśniewce oraz budowa stacji podwyższania ciśnienia w Śmiardowie Złotowskim. Dostrzega się również potrzebę starej sieci wodociągowej, z uwagi na jej wiekowość i coraz częściej występujące awarie.

Udział mieszkańców mających dostęp do sieci kanalizacyjnej według danych Gminy na koniec 2022 roku wynosił 59,6%. Natomiast zgodnie z danymi GUS było to 66,8% mieszkańców. Wskaźnik ten dla powiatu złotowskiego oraz województwa wielkopolskiego był na wyższym poziomie, wynosił on kolejno 72,8% oraz 74,1%.

Udział mieszkańców korzystających z sieci wodociągowej był znacznie wyższy w porównaniu do udziału osób korzystających z kanalizacji. Mieszkańcy, którzy nie mieli dostępu do sieci kanalizacyjnej, użytkowali zbiorniki bezodpływowe lub przydomowe oczyszczalnie ścieków. Gmina udziela dofinansowanie na ich budowę mieszkańcom niemającym podłączenia do sieci kanalizacyjnej. Prowadzona jest inwentaryzacja szamb i przydomowych oczyszczalni ścieków oraz działania kontrolne w zakresie wywozu nieczystości płynnych.

Na terenie Gminy znajduje się dwie oczyszczalnie ścieków. Obie są oczyszczalniami o typie mechaniczno-biologicznym.

Kanalizacyjna Aglomeracja Gminy Zakrzewo wyznaczona została na podstawie uchwały nr XXVII.209.2020 Rady Gminy Zakrzewo z dnia 17 grudnia 2020 r. zmieniająca uchwałę nr XXXIX.231.2018 w sprawie wyznaczenia aglomeracji Zakrzewo. Jej obszar obejmuje

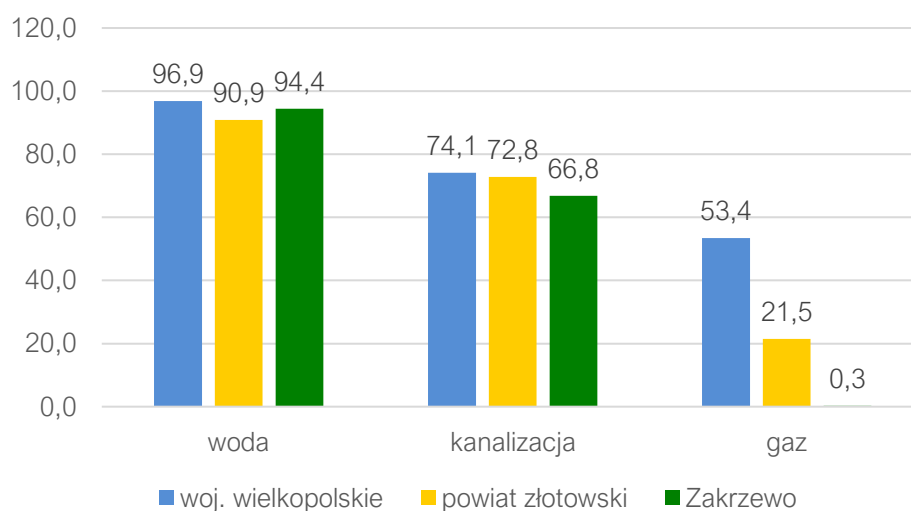
tereny następujących miejscowości: Stara Wiśniewka, Zakrzewo, Kujan, Kujanki, Drożyska Małe, Drożyska Wielkie, Śmiardowo Złotowskie. Aglomeracja obsługiwana jest przez dwa systemy kanalizacji sanitarnej. Ścieki odprowadzane są do dwóch oczyszczalni o typie mechaniczno-biologicznym. Pierwsza z nich zlokalizowana jest w Zakrzewie, a jej projektowana wydajność wynosi 2550 m³/d. Kolejna zlokalizowana jest w Starej Wiśniewce o wydajności 423 m³/d. Średnia dobowa ilość wytworzonych na terenie aglomeracji ścieków na koniec 2019 roku wynosiła 171,8 m³/d, a równoważna liczba mieszkańców była równa 3 061 RLM. Według danych na koniec 2022 roku oczyszczalnie były przepustowe, jednak w miarę wzrostu liczby mieszkańców oraz rozbudowy sieci kanalizacyjnej, ich wydajności nie będą wystarczające.

Kluczowymi działaniami w zakresie rozwoju infrastruktury kanalizacyjnej jest budowa sieci kanalizacyjnej w m.in. miejscowości Czernice, Głomsk, Nowy Głomsk oraz rozbudowa oczyszczalni ścieków w Zakrzewie i Starej Wiśniewce.

Na terenie Gminy Zakrzewo nie funkcjonuje sieć gazowa. W 2018 roku przeprowadzono ankietę dotyczącą chęci przyłączenia się do sieci gazowej w przypadku jej rozwoju na terenie jednostki. Jedynie niewielka liczba mieszkańców wyraziła zainteresowaniem jej budową.

Udział korzystających z instalacji sieciowych został przedstawiony na poniższym wykresie.

Ryc. 17. Udział korzystających z instalacji sieciowych w Gminie Zakrzewo w 2022 roku na tle powiatu i województwa

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Gospodarka odpadami

Zgodnie z Ustawą z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, gminy zapewniają czystość i porządek na swoim terenie i tworzą warunki niezbędne do ich utrzymania, a w szczególności tworzą warunki do wykonywania prac związanych z utrzymaniem czystości i porządku na terenie gminy lub zapewniają wykonanie tych prac przez tworzenie odpowiednich jednostek organizacyjnych. Gmina Zakrzewo jest członkiem Związku Gmin Krajny z siedzibą w Złotowie. Jest to związek międzygminny, którego

głównym celem jest planowanie i wykonywanie zadań przede wszystkim w zakresie gospodarki odpadami komunalnymi. Zarząd związku wybiera podmiot odpowiedzialnym za odbiór oraz wywóz odpadów komunalnych w wyniku postępowania o udzielenie zamówienia publicznego.

Na terenie Gminy zlokalizowany jest Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych (PSZOK) w Zakrzewie przy ul. Wybudowanie. Zasady przyjmowania odpadów komunalnych w punkcie określa Regulamin korzystania z punktu selektywnego zbierania odpadów komunalnych Związku Gmin Krajny w Gminie Zakrzewo. PSZOK czynny jest we wtorki i czwartki w godzinach 10:00-18:00 oraz w I i III sobotę miesiąca w godzinach 10:00-18:00.

W poniższej tabeli przedstawiono stan gospodarki odpadami w Gminie Zakrzewo w latach 2018-2022. Na przestrzeni analizowanych lat masa odpadów komunalnych wytworzonych na terenie Gminy stopniowo rosła. W 2018 roku wytworzono 1 192,04 Mg odpadów komunalnych, co w przeliczeniu na 1 mieszkańca wynosiło 320 kg. Natomiast w 2022 roku było to 3 786 Mg, a na jednego mieszkańca przypadało 360 kg odpadów. Udział odpadów segregowanych w łącznej ilości odpadów wzrastał. W 2020 roku udział odpadów segregowanych wynosił jedynie 20%, natomiast w 2022 było to już 46%. W latach 2021-2022 Gmina Zakrzewo osiągnęła wymagany poziom przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych.

Tab. 7. Stan gospodarki odpadami w Gminie Zakrzewo w latach 2018-2022

	2018	2019	2020	2021	2022
Liczba mieszkańców objętych systemem gospodarowania odpadami komunalnymi (os.)	3 707	3 665	3 690	3 754	3 786
Łączna masa zebranych odpadów komunalnych (Mg), w tym:	1 192,04	1 149,00	1 330,46	1 355,54	1 355,54
<i>zmieszane</i>	958,80	884,00	765,36	734,92	734,92
<i>segregowane</i>	233,24	265,00	565,10	620,62	620,62
Udział odpadów segregowanych w łącznej ilości odpadów	20%	23%	42%	46%	46%
Masa zebranych odpadów na mieszkańca	0,32	0,31	0,36	0,36	0,36

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań.

Ochrona środowiska

Postępujące zanieczyszczanie środowiska oraz wynikające z niego zmiany klimatyczne są rezultatem nadmiernej ekspansji człowieka na środowisko. W obliczu tego wyzwania konieczne staje się podejmowanie działań mających na celu ograniczenie degradacji środowiska oraz poprawę jego komponentów. Działania te skoncentrowane są przede wszystkim na ochronie powietrza atmosferycznego, wód powierzchniowych i podziemnych oraz gleb.

Gmina Zakrzewo priorytetowo traktuje ochronę środowiska, skupiając się na wprowadzeniu skutecznego systemu segregacji odpadów na obszarze całej jednostki. Dodatkowo, inicjuje działania mające na celu zmianę sposobu pozyskiwania energii cieplnej przez gospodarstwa domowe, zachęcając do korzystania z odnawialnych źródeł energii. Te kroki

wspierają zrównoważony rozwój i edukację mieszkańców w duchu ekologii. Na promenadzie w Zakrzewie powstała ścieżka ekologiczna, stanowiąca innowacyjne przedsięwzięcie o korzystnym wpływie na środowisko. Dzięki niej, mieszkańcy mają okazję zrozumieć jak tworzona jest czysta energia i jakie są konsekwencje korzystania z nieodnawialnych źródeł. Dodatkowo, korzystający ze ścieżki mogą zdobyć informacje na temat źródeł zanieczyszczeń powietrza oraz dowiedzieć się, jak im skutecznie zapobiegać. Dzięki zamontowanym grom, najmłodszy zwiedzający mają możliwość poznania EKOznaków, zasad segregacji odpadów, a także mogą samodzielnie prognozować pogodę. Dodatkowo, ścieżka umożliwia poznanie odgłosów leśnych ptaków, właściwości akustycznych drewna i innych aspektów związanych z przyrodą. To miejsce jest nie tylko atrakcyjne dla mieszkańców, ale także stanowi platformę edukacyjną dla nauczycieli, którzy mogą przeprowadzać lekcje w plenerze z zakresu ochrony środowiska. Projekt ten, oprócz korzyści edukacyjnych, przyczynił się także do podniesienia świadomości ekologicznej seniorów z zakrzewskiego Klubu Seniora. W efekcie, inicjatywa pozytywnie wpłynęła na wszystkich mieszkańców Gminy Zakrzewo oraz osoby odwiedzające to urokliwe miejsce.

Analizowana jednostka realizuje program priorytetowy „Czyste Powietrze” Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. Punkt konsultacyjny funkcjonuje w Urzędzie Gminy Zakrzewo.

Ochrona Środowiska realizowana jest również poprzez wdrażanie następujących dokumentów programowych:

- Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Zakrzewo (aktualizacja na lata 2021-2030) – jego głównym celem jest zmniejszenie emisji gazów cieplarnianych, zwiększenie udziału energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych oraz redukcja zużycia energii finalnej na terenie Gminy Zakrzewo w 2030 r. w taki sposób, aby w możliwie maksymalnym stopniu przyczynić się do osiągnięcia celów klimatycznych zapisanych w unijnych Ramach polityki klimatycznej i energetycznej na lata 2020- 2030;
- Program Ochrony Środowiska dla Gminy Zakrzewo na lata 2021-2024 z perspektywą na lata 2025-2029 – celem programu jest dążenie do poprawy obecnego stanu środowiska na obszarze Gminy. Zadania w nim zawarte skupiają się na ograniczeniu negatywnego wpływu zanieczyszczeń na środowisko naturalne. Priorytetem jest również ochrona i rozwój istniejących walorów środowiskowych, a także stosowanie racjonalnych praktyk gospodarowania zasobami naturalnymi. Ostatnim celem jest stworzenie harmonijnego środowiska, które sprzyja zdrowiu ludzi, zrównoważonemu rozwojowi oraz długotrwałej równowadze między człowiekiem a naturą.

2.3. Stan finansów samorządowych

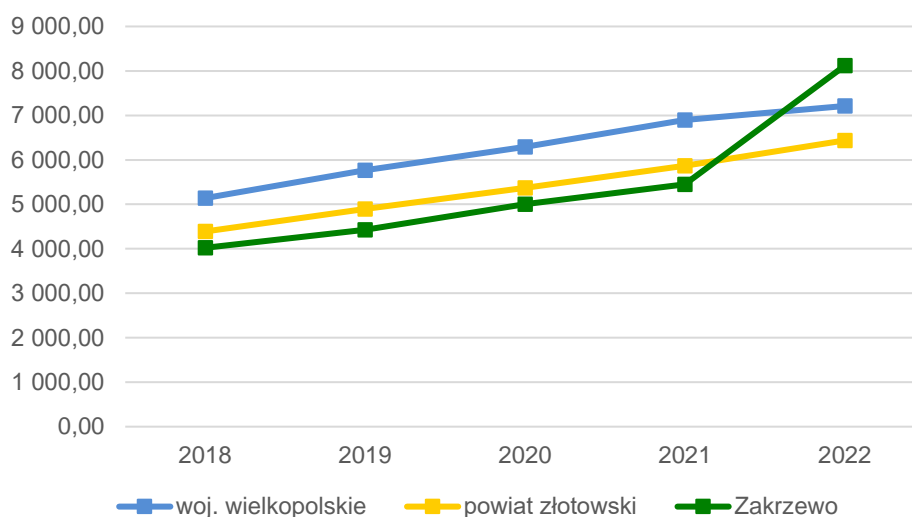
Wykonanie budżetu

Od 2018 roku dochody budżetu Gminy Zakrzewo systematycznie rosły. Najwyższy wzrost w stosunku do roku poprzedniego odnotowano w 2022 roku, wynosił on niemal 50%. Na przestrzeni analizowanych lat 2017-2022 dochody wzrosły o 19,01 mln zł z poziomu 20,4 mln zł do 39,45 mln zł. Dochody bieżące stanowiły zdecydowaną większość budżetu ogółem, w latach 2017-2021 wahały się w przedziale 94-98%, natomiast w 2022 roku spadły do 78%. Dochody te były silnie kształtowane przez dotacje i środki przeznaczone na cele bieżące oraz subwencję ogólną. W 2022 dochody majątkowe były najwyższe i stanowiły

22% dochodów ogółem. Wpływ na ten wynik miały dotacje i środki przeznaczone na inwestycje wynoszące niemal 8,5 mln zł.

Poniższy wykres przedstawia dochody ogółem w przeliczeniu na jednego mieszkańca w Gminie Zakrzewo na tle powiatu złotowskiego i województwa wielkopolskiego w latach 2018-2022. Na przestrzeni badanego okresu wskaźnik dochodów na 1 mieszkańca corocznie wzrastał we wszystkich analizowanych jednostkach. W 2018 roku na jednego mieszkańca w Gminie Zakrzewo przypadało 4 022,83 zł, natomiast w kolejnych latach kwota ta zwiększała się w granicach 9-13%, następnie w 2022 roku nastąpił nagły wzrost do poziomu 8 118,11 zł, co świadczy o wzroście o 49% w stosunku do poprzedniego roku. Dochody na mieszkańca Gminy Zakrzewo w latach 2018-2021 były niższe zarówno w stosunku do województwa, jak i powiatu. W 2022 roku nagły wzrost dochodu spowodował, że Gmina Zakrzewo osiągnęła zauważalnie wyższy wskaźnik dochodów na jednego mieszkańca niż pozostałe analizowane jednostki.

Ryc. 18. Dochody ogółem na 1 mieszkańca w Gminie Zakrzewo na tle powiatu i województwa w latach 2018-2022 (zł)

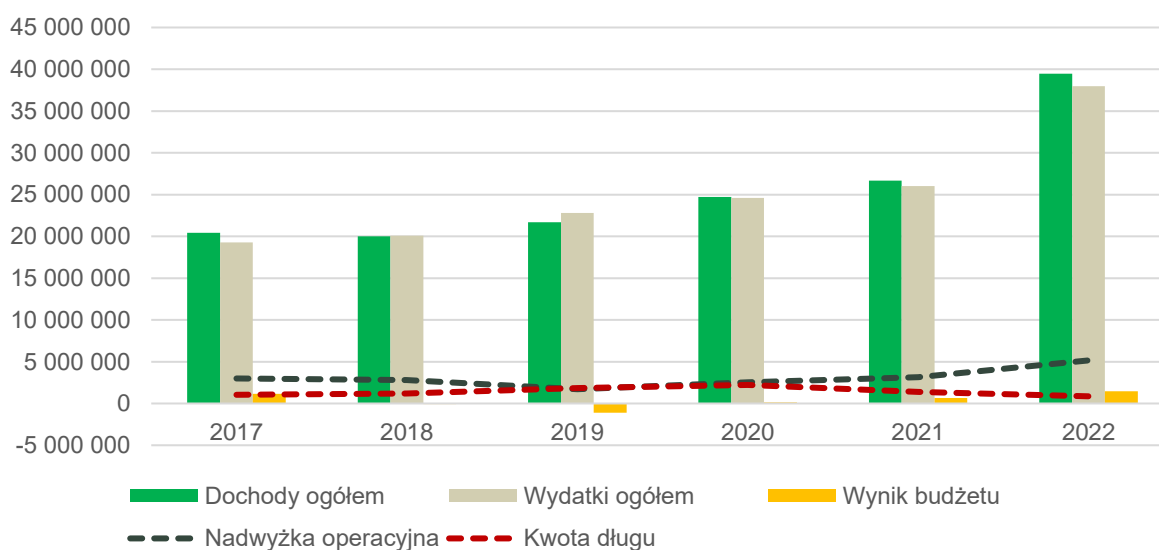
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Na przestrzeni analizowanych lat odnotowywano również coroczny wzrost wydatków. Wydatki ogółem w 2017 roku kształtowały się na poziomie 19,3 mln zł, natomiast w roku 2021 było to już 26,0 mln zł. Nastąpił zatem wzrost o około 6,7 mln zł. Wzrost co roku wynosił średnio 8%. Natomiast w 2022 r. odnotowano wzrost o 46% w stosunku do roku poprzedniego – kwota wydatków ogółem wyniosła niemal 38 mln zł. W latach 2017-2021 wydatki bieżące stanowiły średnio 84% wydatków ogółem. W 2022 roku było to 67%, a wydatki majątkowe wyniosły 33% (12,5 mln zł). Wynik ten był powiązany z następującymi inwestycjami: przebudową drogi gminnej w Poborczu (5,7 mln zł), budową kanalizacji w Śmiar-dowie Złotowskim (3,3 mln zł), a także przebudową i rozbudową terenów sportowych przy Zespole Szkolno-Przedszkolnym w Starej Wiśniewce.

Na poniższym wykresie przedstawiono wykonanie budżetu Gminy Zakrzewo w latach 2017-2022. Analizując przedstawione dane potwierdza się stopniowy wzrost dochodów Gminy w latach 2018-2021, a następnie znaczny przyrost w 2022 r. Widoczny jest także

wzrost wydatków w całym analizowanym okresie (2017-2022). Wyższa kwota środków stanowiących wydatki w stosunku do dochodów, spowodowała ujemny wynik budżetu w latach 2018-2019. Wynosił on kolejno: -77,9 tys. zł i -1,1 mln zł. W kolejnych latach odnotowywano dodatni wynik budżetu. W 2022 roku wynosił on 1,5 mln zł. Wartość nadwyżki operacyjnej Gminy Zakrzewo w latach 2017-2019 malała, a od 2020 roku była coraz wyższa. Kwota długu w analizowanych latach również była zmienna. Do 2020 roku zadłużenie rosło i wyniosło 2,2 mln zł. Natomiast w kolejnych latach zaczęło maleć i w 2022 roku spadło do poziomu 857,6 tys. zł.

Ryc. 19. Wykonanie budżetu Gminy Zakrzewo w latach 2017-2022 (zł)

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań budżetowych.

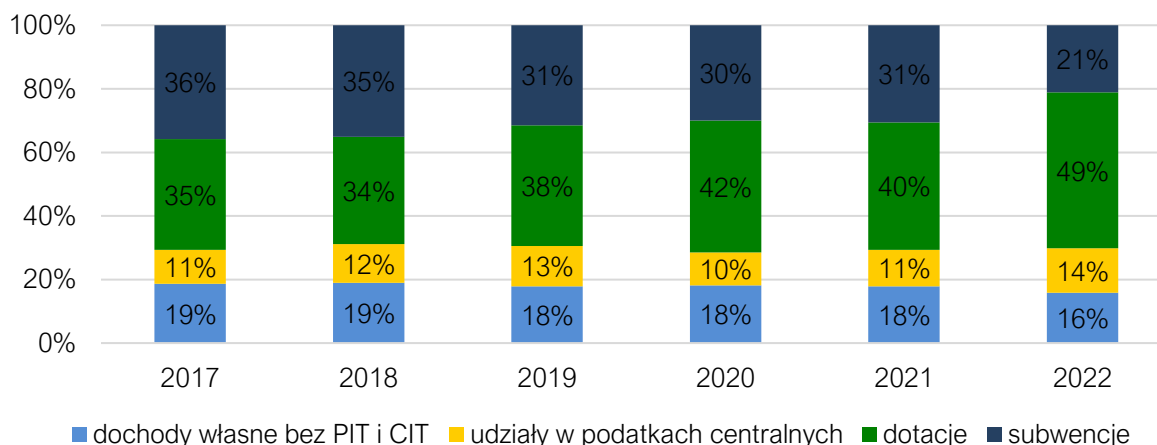
Struktura dochodów i wydatków

Budżet jednostek samorządu terytorialnego składa się z różnorodnych źródeł dochodów, obejmujących zarówno wpływy z podatków, udziały w podatkach centralnych, dotacje, jak i subwencje. Jednak kluczową rolę w kształtowaniu budżetu gminy pełnią dochody własne, z których główną część stanowią przychody z podatków i opłat lokalnych. Stanowią one istotny składnik finansowania gminy, ponieważ umożliwiają jednostce wpływanie na ich wysokość, poprzez ustalanie stawek podatkowych, wprowadzanie ulg, zwolnień oraz umarzanie zobowiązań podatkowych. Pozwala to na dostosowanie się do lokalnych potrzeb i warunków ekonomicznych. Możliwość wprowadzania ulg i zwolnień podatkowych daje gminie narzędzie do wspierania konkretnych, pożądaných sektorów czy grup społecznych. Działania te mogą mieć pozytywny wpływ na lokalne przedsiębiorstwa, mieszkańców oraz ogólny rozwój społeczno-gospodarczy jednostki samorządu terytorialnego. Ustalając korzystne warunki podatkowe, gmina zachęca do inwestycji, co przekłada się na rozwój przedsiębiorstw działających na jej terenie.

Poniższy wykres przedstawia strukturę dochodów budżetu Gminy Zakrzewo od 2017 do 2022 roku. Suma subwencji i dotacji we wszystkich latach stanowiła większość budżetu ogółem. Oscylowała w przedziale 69-71%. Dochody własne bez PIT i CIT w latach 2017-2021 utrzymywały się na poziomie 18-19%. Natomiast w 2022 roku stanowiły 16%. Udział

w podatkach centralnych wzrastał do 2019 (kiedy wynosił 13%), następnie odnotowano spadek o 3 punkty procentowe, po czym w 2022 roku zaobserwowano największy wzrost w stosunku do poprzedniego roku (o 3 punkty procentowe). Nagłe zmiany udziału w podatkach centralnych w dochodach ogółem wynikają z różnych czynników, takich jak zmiany w polityce podatkowej czy ogólne warunki ekonomiczne.

Ryc. 20. Struktura dochodów Gminy Zakrzewo w latach 2017-2022

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań budżetowych.

Na podstawie analizy przedstawionych danych, można wywnioskować, że Gmina Zakrzewo w ostatnich latach polegała głównie na dotacjach i subwencjach. Suma dochodów własnych oraz udział w podatkach centralnych stanowiła średnio 30% dochodów ogółem. Zazwyczaj przeniesienie realizacji programu "Rodzina 500+" z gmin do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (ZUS) miało wpływ na zmniejszenie dochodów gminy z tytułu dotacji, natomiast w przypadku Gminy Zakrzewo nie przyniosło to zauważalnych zmian w odniesieniu do analizy procentowej budżetu.

Pogłębiona analiza wpływów z podatków do budżetu Gminy Zakrzewo pozwala zauważyć, że w latach 2017-2022 największy wpływ w zakresie podatków stanowił udział w podatku PIT, który w 2017 roku wynosił 2,1 mln zł, natomiast w 2022 roku wynosił 5,4 mln zł. Kwota ta z roku na rok wzrastała, wyjątek stanowił 2020 rok, co było związane ze zmianami podatkowymi wprowadzonymi w lipcu 2019 roku (ulga dla młodych). Następnie w kolejnych latach wartość ta ponownie rosła. Spośród innych podatków równie istotny wpływ miał podatek od nieruchomości, jego wartość mieściła się w zakresie od około 2,3 mln zł do 3,1 mln zł. Pomimo dużej ilości gruntów rolnych, podatek rolny stanowił średnio jedynie 6,4% przedstawionych dochodów podatkowych. Szczegółowe kwoty przedstawione zostały w poniższej tabeli.

Tab. 8. Dochody podatkowe Gminy Zakrzewo w latach 2017-2022 (tys. zł)

Wyszczególnienie	2017	2018	2019	2020	2021	2022
PIT	2149,38	2409,89	2687,02	2525,07	2942,59	5438,46
CIT	28,69	31,68	54,55	31,47	112,00	54,40
podatek rolny	355,70	356,70	376,04	396,29	385,53	390,64
podatek od nieruchomości	2254,53	2263,22	2308,56	2498,31	2670,80	3132,16

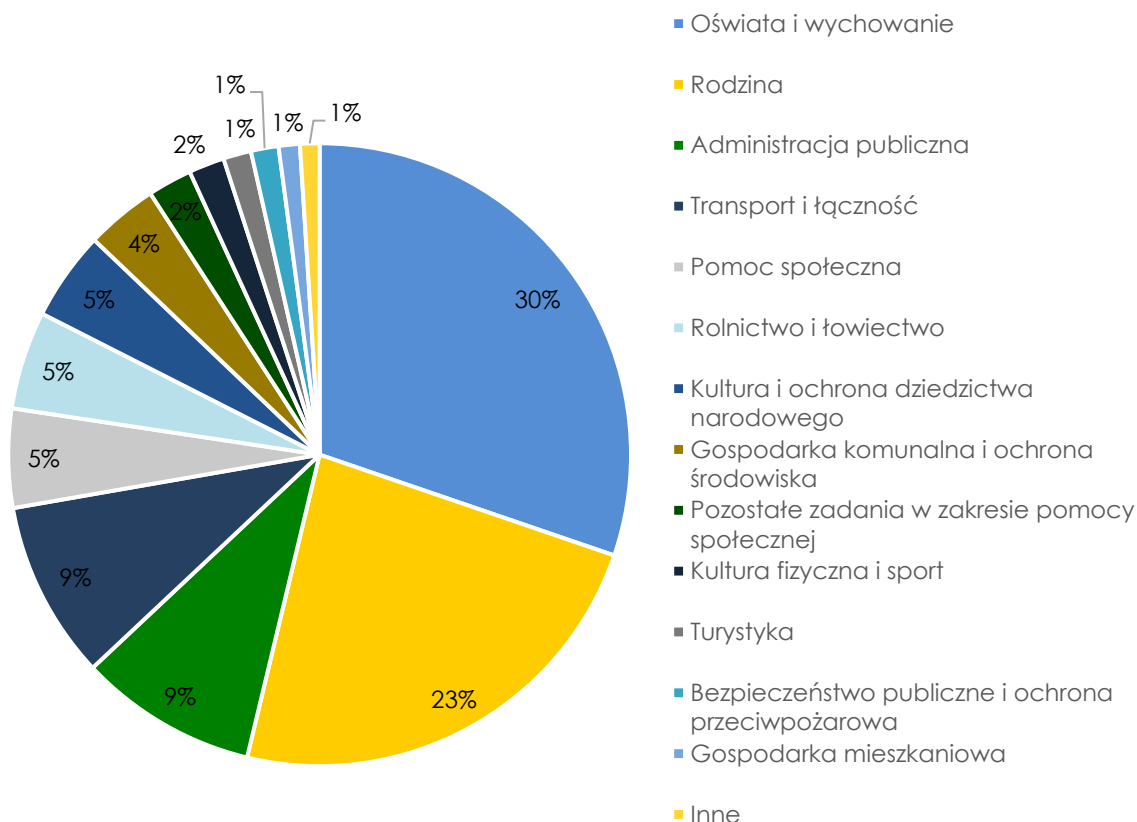
podatek leśny	248,72	255,66	251,63	253,48	257,46	278,54
podatek od środków transportowych	46,30	44,88	42,75	31,00	56,15	48,20
karta podatkowa	7,89	4,71	5,50	3,81	6,35	15,08
Podatek od czynności cywilnoprawnych	156,38	170,79	129,88	183,04	324,69	258,33
wpływy z opłaty skarbowej	18,64	18,10	18,44	21,80	30,16	21,65

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań budżetowych.

Należy mieć jednak na uwadze, że potencjał finansowy Gminy Zakrzewo w zakresie podatku od nieruchomości oraz podatku od środków transportowych jest wyższy. Wynika to z faktu, iż Gmina stosuje niższe niż maksymalne stawki podatkowe oraz udziela ulgi i zwolnienia. W efekcie w latach 2017-2022 łączna wartość zmniejszenia wpływów z tytułu podatku od nieruchomości wyniosła ponad 3,9 mln zł, a z tytułu podatku od środków transportowych ponad 0,9 mln zł.

Biorąc pod uwagę średnie wydatki w latach 2017-2022, największy udział przypadają w działach: oświata i wychowanie (30%), rodzina (23%), administracja publiczna (9%), transport i łączność (9%), pomoc społeczna (5%), rolnictwo i łowiectwo (5%), kultura i ochrona dziedzictwa narodowego (5%). Szczegóły ukazuje rycina poniżej.

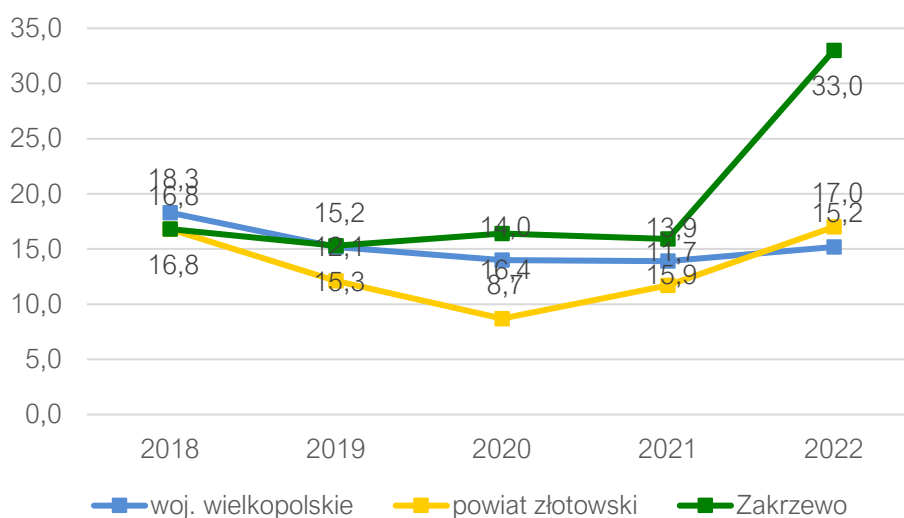
Ryc. 21. Średnia struktura wydatków Gminy Zakrzewo w latach 2017-2022

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań budżetowych.

Rycina poniżej przedstawia udział wydatków inwestycyjnych w ogólnych wydatkach Gminy Zakrzewo na tle powiatu złotowskiego i województwa wielkopolskiego w latach 2018-2022. Z analizy wynika, że największy udział nakładów inwestycyjnych Gmina osiągnęła w 2022 roku (33,0%). Była to wartość znacznie wyższa od wyniku wskaźników dla powiatu i województwa, co świadczy o dużej aktywności inwestycyjnej. Jedynie w 2018 r. Gmina Zakrzewo posiadała wynik niższy niż w województwie oraz równy z powiatem, było to 16,8%. Szczegółowy rozkład wskaźnika w analizowanych latach przedstawia poniższa rycina.

Ryc. 22. Udział wydatków inwestycyjnych w wydatkach ogółem w Gminie Zakrzewo na tle powiatu i województwa w latach 2018-2022

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Skuteczność pozyskiwania funduszy zewnętrznych

Zgodnie z listą projektów realizowanych z Funduszy Europejskich w Polsce w latach 2014-2020 – Wielkopolski Regionalny Program Operacyjny na lata 2014-2020 według stanu na 3 grudnia 2023 r., Gmina Zakrzewo pozyskała dofinansowanie na następujące projekty:

- Termomodernizacja budynku Przedszkola Publicznego w Zakrzewie
Wartość projektu: 1 653 727,57 zł
Wartość unijnego dofinansowania: 1 323 990,44 zł
Poziom unijnego dofinansowania: 85,00%
Fundusz: Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego
Data rozpoczęcia realizacji: 28.09.2021 r.
Data zakończenia realizacji: 30.06.2023 r.
- Termomodernizacja budynku użyteczności publicznej – szkoła
Wartość projektu: 787 360,00zł
Wartość unijnego dofinansowania: 663 434,65 zł
Poziom unijnego dofinansowania: 85,00%
Fundusz: Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego

Data rozpoczęcia realizacji: 22.08.2016 r.

Data zakończenia realizacji: 30.12.2016 r.

- Razem dla mieszkańców Gminy Zakrzewo - utworzenie Klubu Seniora i wsparcie dla rodzin!

Wartość projektu: 360 471,88 zł

Wartość unijnego dofinansowania: 306 401,09 zł

Poziom unijnego dofinansowania: 85,00%

Fundusz: Europejski Fundusz Społeczny

Data rozpoczęcia realizacji: 20.08.2015 r.

Data zakończenia realizacji: 30.07.2018 r.

Program Inwestycji Strategicznych „Polski Ład”

Z Programu Inwestycji Strategicznych „Polski Ład”, Gmina Zakrzewo uzyskała natomiast dofinansowanie do następujących projektów:

I edycja – data ogłoszenia wyników 25.10.2021 rok:

- Budowa kanalizacji w Śmiardowie Złotowskim
Kwota dofinansowania: 3 515 000 zł
- Przebudowa drogi gminnej w Poborczu
Kwota dofinansowania: 4 818 397,33 zł

II edycja – data ogłoszenia wyników 30.05.2022 rok:

- Rozbudowa drogi gminnej nr 104029P - ul. Złotowska w miejscowości Zakrzewo - etap I
Kwota dofinansowania: 5 000 000 zł
- Modernizacja budynku ośrodka zdrowia wraz z adaptacją budynku dla Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Zakrzewie
Kwota dofinansowania: 1 080 000 zł
- Modernizacja budynku byłego dworca PKP
Kwota dofinansowania: 1 980 000 zł

III edycja – gminy popegeerowskie – data ogłoszenia wyników 14.07.2022 rok:

- Termomodernizacja sal wiejskich w miejscowościach Głomsk i Kujan
Kwota dofinansowania: 1 666 000 zł
- Budowa oświetlenia przy ścieżce pieszo-rowerowej wraz z budową placu rekreacyjnego w Zakrzewie
Kwota dofinansowania: 882 000 zł

VI edycja – gminy popegeerowskie – data ogłoszenia wyników 15.09.2023 rok:

- Przebudowa drogi w Drożyskach Wielkich i budowa kanalizacji sanitarnej na ul. Kujańskiej w Zakrzewie

Kwota dofinansowania: 1 300 000 zł

- Zagospodarowanie terenu przy Publicznej Szkole Podstawowej w Zakrzewie oraz terenu przy jeziorze Borówno w Kujankach

Kwota dofinansowania: 1 300 000 zł

VIII edycja – data ogłoszenia wyników 07.10.2023 rok:

- Rozbudowa części drogi gminnej nr 104029P - ul. Złotowska w miejscowości Zakrzewo

Kwota dofinansowania: 4 300 000 zł

- Zagospodarowanie terenu rekreacyjnego w Prochach oraz budowa streetballu w Zakrzewie

Kwota dofinansowania: 400 000 zł

- Budowa żłobka w Zakrzewie

Kwota dofinansowania: 3 700 000 zł

Rządowy Program Odbudowy Zabytków

I edycja – data ogłoszenia wyników 14.07.2022 rok:

- Roboty budowlane przy kościele ewangelickim w Drożyskach Wielkich

Kwota dofinansowania: 266 000 zł

- Stabilizacja konstrukcji i odtworzenie kamiennego ogrodzenia wokół kościoła pw. św. Marcina Biskupa w Starej Wiśniewce

Kwota dofinansowania: 234 000 zł

- Rewaloryzacja zabytkowego parku w Kujanie

Kwota dofinansowania: 200 000 zł

- Konserwacja i restauracja polichromii ściennych autorstwa Janiny Kłopotckiej w Domu Polskim w Zakrzewie

Kwota dofinansowania: 300 000 zł

II edycja – data ogłoszenia wyników 26.09.2023 rok:

- Prace renowacyjne w kościele pw. św. Marii Magdaleny w Zakrzewie

Kwota dofinansowania: 159 740zł

- Prace konserwatorskie w kościele pw. św. Michała Anioła w Głomsku

Kwota dofinansowania: 95 000 zł

- Konserwacja i restauracja polichromii ściennych autorstwa Janiny Kłopotckiej w Domu Polskim w Zakrzewie - etap II

Kwota dofinansowania: 250 000 zł

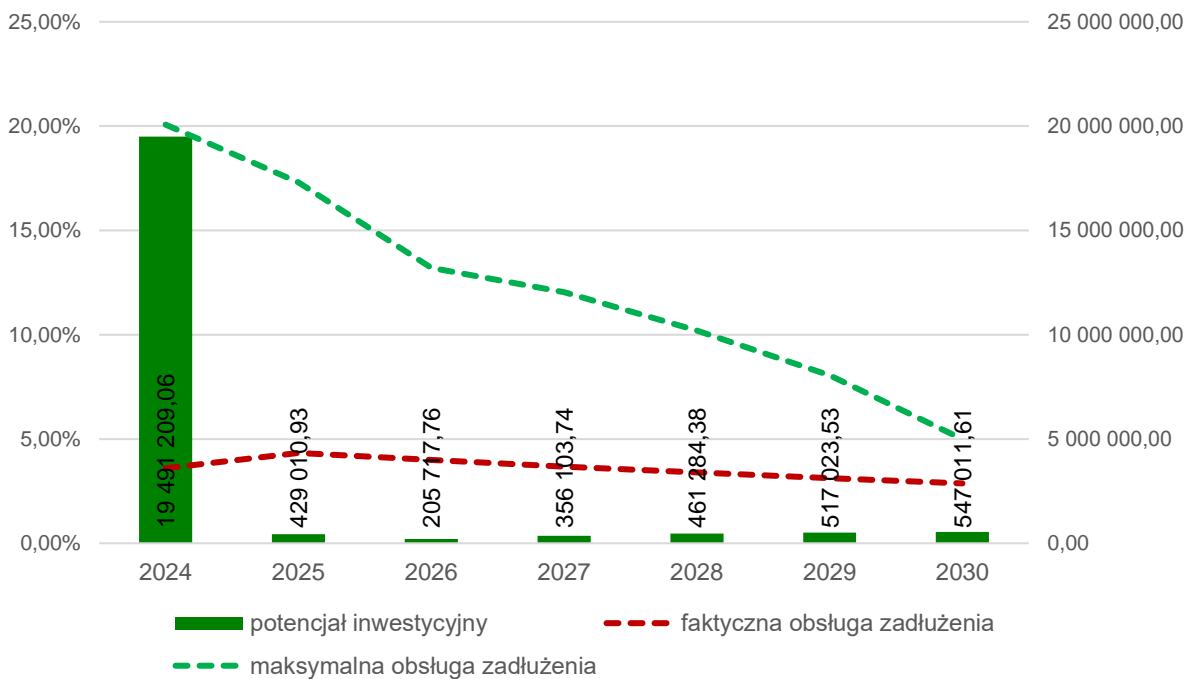
Potencjał inwestycyjny

Poniższy wykres przedstawia kształtowanie się wskaźnika obsługi zadłużenia Gminy Zakrzewo na lata 2024-2034 zgodnie z Wieloletnią Prognozą Finansową Gminy Zakrzewo (Uchwała Nr LXIV.447.2024 Rady Gminy Zakrzewo z dnia 25 stycznia 2024 r. w sprawie

zmiany Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Zakrzewo na lata 2024 - 2030). Pozwala on na ocenę możliwości inwestycyjno-kredytowych Gminy w przyszłości. Zgodnie z art. 243 ustawy o finansach publicznych, dopuszczalna wysokość spłaty zobowiązań JST w danym roku (faktyczna obsługa zadłużenia) nie może przekroczyć indywidualnie liczonego, maksymalnego wskaźnika obsługi zadłużenia. Jak wynika z wykresu, obecny kształt wskaźnika obsługi zadłużenia Gminy Zakrzewo pozwala na obsługę dodatkowych zobowiązań.

Wykres przedstawia również potencjał inwestycyjny, rozumiany jako suma środków finansowych pozostałych do dyspozycji, po pokryciu wszystkich bieżących kosztów funkcjonowania (wydatków bieżących) oraz spłacie obecnie zaplanowanych rat kapitałowych (rozchodów) w latach 2024-2030. Wynika z tego, że w okresie przedstawionym na rycinie zsumowany potencjał inwestycyjny Gminy wyniesie ponad 22,0 mln zł. Należy mieć jednak na uwadze, że WPF najbardziej precyzyjnie odnosi się do roku bieżącego i przyszłego. Prognoza na kolejne lata wyznaczana jest na podstawie trendów makroekonomicznych, które w obecnej sytuacji gospodarczej często ulegają zmianie, dlatego potencjał inwestycyjny przedstawia również szacunkowe wartości.

Ryc. 23. Kształtowanie się wskaźnika obsługi zadłużenia Gminy Zakrzewo na lata 2024-2030

Źródło: opracowanie własne na podstawie Uchwały Nr LXIV.447.2024 Rady Gminy Zakrzewo z dnia 25 stycznia 2024 r. w sprawie zmiany Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Zakrzewo na lata 2024 - 2030.

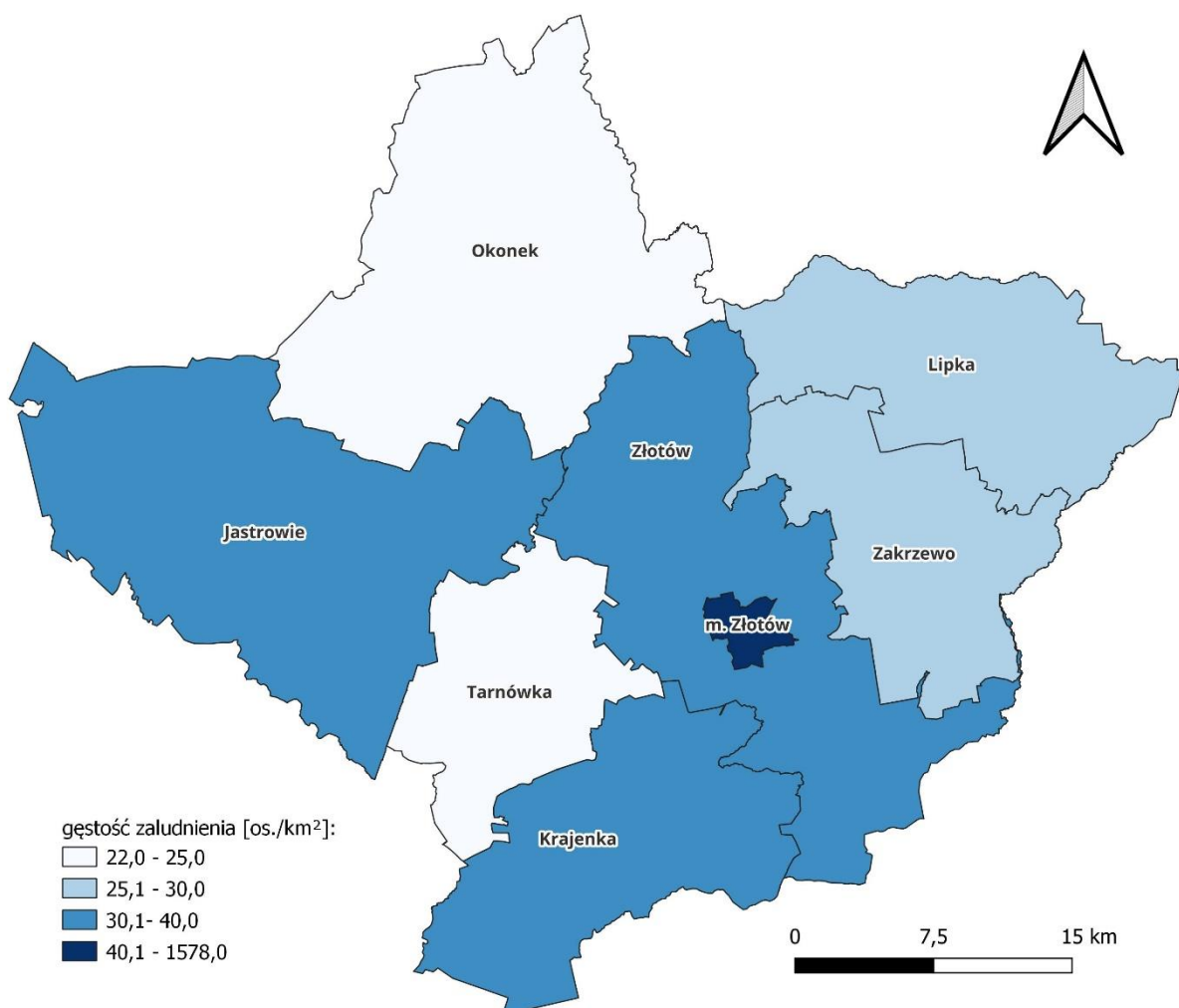
CZĘŚĆ 3: DIAGNOZA SYTUACJI SPOŁECZNEJ GMINY

3.1. Demografia

Przeprowadzona analiza demograficzna Gminy Zakrzewo opierała się na danych pozyskanych z Banku Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego. Dane te mogą różnić się od danych gminnej ewidencji ludności ze względu na stosowanie innej metodyki obliczeń. W GUS bilanse liczby i struktury ludności w gminach opracowane są w oparciu o wyniki Narodowych Spisów Powszechnych z uwzględnieniem zmian spowodowanych ruchem naturalnym (urodzeniami i zgonami), migracjami ludności (na pobyt stały i czasowy) oraz przemieszczeniami związanymi ze zmianami administracyjnymi. Dane o zarejestrowanych urodzeniach i zgonach pochodzą ze sprawozdawczości urzędów stanu cywilnego, dane o migracjach wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały z Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji, a źródłem danych o zameldowaniach na pobyt stały w gminie jest rejestr PESEL (od 2006 roku). Mimo niewielkich rozbieżności pomiędzy gminną ewidencją a danymi GUS, analiza danych pozwala na zbadanie trendów i prognozowanych zmian w strukturze demograficznej.

Według danych GUS w 2022 roku Gminę Zakrzewo zamieszkiwało 4 852 osób, co stanowiło 7% ludności powiatu złotowskiego. Gęstość zaludnienia wyniosła 30 os./km², a więc mniej niż dla powiatu złotowskiego (40,7 os./km²) oraz województwa wielkopolskiego (117,1 os./km²). Przyglądając się Gminie Zakrzewo w zestawieniu z innymi wiejskimi jednostkami samorządowymi na obszarze powiatu złotowskiego, którymi są: Lipka, Tarnówka oraz Złotów, można zauważyć, że charakteryzuje się ona wskaźnikiem powyżej średniej dla tej grupy. Wyższą gęstość zaludnienia odnotowano jedynie w gminie Złotów, która jest gminą obwarzankową, otaczającą miasto powiatowe. Natomiast analizując cały powiat, dostrzega się, że najniższy wynik należał do gminy miejsko-wiejskiej Okonek – 24,4 os./km², a najwyższy do miasta Złotów, będącego siedzibą powiatu – 1578,2 os./km².

Ryc. 24. Gęstość zaludnienia w powiecie złotowskim w 2022 r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

W tabeli poniżej zawarto informacje dotyczące zmiany liczby ludności w powiecie złotowskim w latach 2018-2022. Uwzględniono również udział mieszkańców poszczególnych gmin w całkowitej liczbie mieszkańców powiatu w 2022 roku oraz średnią dynamikę zmian na przestrzeni analizowanych lat. W przedstawionym okresie liczba ludności w całym powiecie zmalała o 2 017 osób, obserwowano stopniowy spadek liczby mieszkańców z 69,6 tys. w 2018 roku do 67,6 tys. w 2022 roku. Zatem średnia dynamika zmian w badanych latach wynosiła 99,3%. Ogólna dynamika zmian liczby ludności w gminach powiatu złotowskiego nie prezentuje się optymistycznie, jedynie na terenie gminy Złotów nie odnotowano spadku liczby mieszkańców na przestrzeni analizowanych lat. Najniższą dynamiką charakteryzowała się gmina Okonek (98,0%). Największy udział w ludności powiatu mają mieszkańcy Złotowa (27%), natomiast najmniejszą liczbę mieszkańców ma gmina Tarnówka (4%).

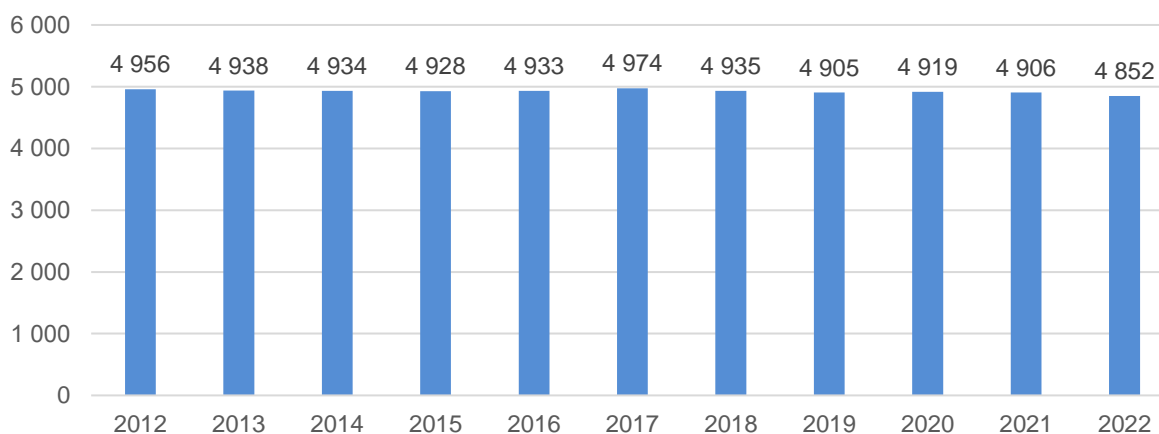
Tab. 9. Zmiany liczby ludności w powiecie złotowskim w latach 2018-2022

JST	2018	2019	2020	2021	2022	udział w 2022 r.	średnia dynamika
powiat złotowski	69 606	69 433	68 315	67 956	67 589	100%	99,3%
m. Złotów	18 446	18 532	18 789	18 525	18 275	27%	99,8%
Jastrowie	11 516	11 500	11 056	11 047	10 924	16%	98,7%
Krajenka	7 520	7 534	7 475	7 413	7 362	11%	99,5%
Lipka	5 565	5 509	5 357	5 321	5 313	8%	98,9%
Okonek	8 612	8 502	8 068	7 993	7 945	12%	98,0%
Tarnówka	3 075	3 009	2 941	2 949	2 971	4%	99,2%
Zakrzewo	4 935	4 905	4 919	4 906	4 852	7%	99,6%
Złotów	9 937	9 942	9 710	9 802	9 947	15%	100,0%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

W obrębie Gminy Zakrzewo odnotowano dynamikę wynoszącą 99,6%, co świadczy o stosunkowo niewielkim spadku liczby ludności na przestrzeni ostatnich lat. Negatywną tendencję w zakresie ubytku liczby ludności potwierdza szersza, dziesięcioletnia perspektywa. Co prawda w latach 2012-2022 rok do roku liczba ludności się zmieniała, niekiedy na plus w stosunku do lat poprzednich, to trend jest nadal malejący. Najwięcej osób analizowaną jednostkę zamieszkiwało w 2017 roku, było ich 4 974, a najmniej odnotowano w 2022 roku – 4 852. Zatem różnica pomiędzy tymi skrajnymi wartościami wynosiła 122 osoby. Szczegółowe wartości przedstawione zostały na wykresie poniżej.

Ryc. 25. Liczba ludności w Gminie Zakrzewo w latach 2012-2022

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Należy jednak mieć na uwadze, że według prognozy ludności dla gmin na lata 2023-2040 opublikowanej przez GUS, w Gminie Zakrzewo w dalszym ciągu będzie ubywać mieszkańców. Warto zatem podejmować działania mające na celu zwiększenie atrakcyjności osiedleńczej jednostki.

Procesy demograficzne zachodzące w obrębie jednostki w dużej mierze determinowane są przez przyrost naturalny oraz saldo migracji. Z danych zawartych w poniższej tabeli

wynika, że wskaźnik przyrostu naturalnego w przeliczeniu na 1000 mieszkańców województwa wielkopolskiego w 2022 roku miał wartość ujemną i wynosił -2,16. Ujemnym wynikiem charakteryzował się również powiat złotowski, wynosił on -3,10. Poza Gminą Tarnówka, wszystkie pozostałe samorządy powiatu złotowskiego rejestrowały to negatywne zjawisko. Przyrost naturalny/1 tys. mieszkańców w Gminie Zakrzewo w 2022 roku wynosił -5,35 i był jednym z najniższych w powiecie. Niższy wskaźnik zaobserwowano jedynie na terenie Gminy Okonek. Analiza średniej zmiany wskaźnika w latach 2018-2022 ukazuje negatywny trend związany z malejącym przyrostem naturalnym w większości przedstawionych jednostek, natomiast następują one w różnym tempie. Dla Gminy Zakrzewo średnia zmiana wskaźnika od 2018 roku wyniosła -1,04, co poza Złotowem (-1,06) jest najbardziej negatywną wartością w powiecie.

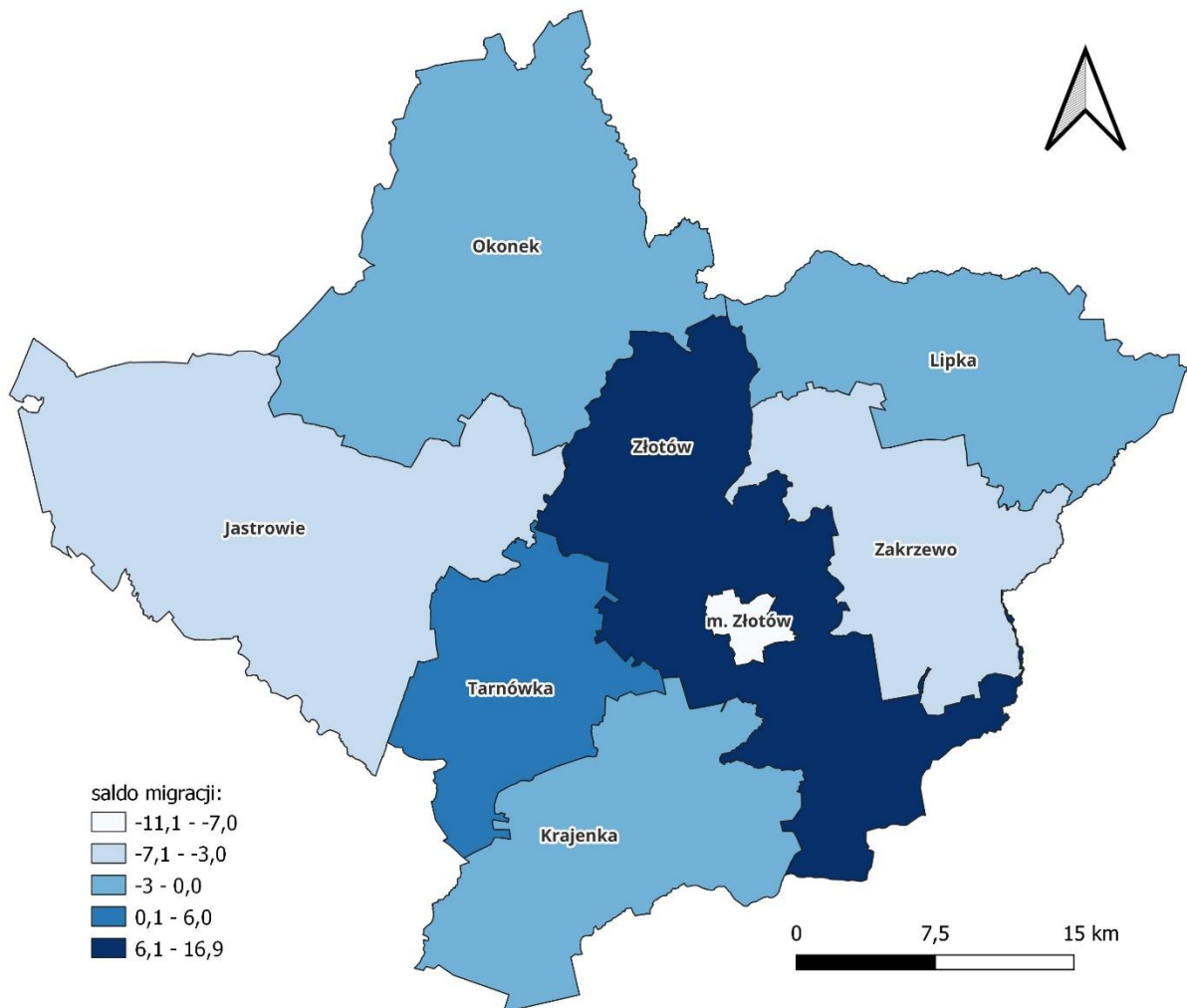
Tab. 10. Przyrost naturalny i saldo migracji na 1 tys. mieszkańców w latach 2018-2022

JST	przyrost naturalny na 1000 mieszkańców		saldo migracji na 1000 mieszkańców	
	2022 r.	średnia zmiana wskaźnika od 2018 r.	2022 r.	średnia zmiana wskaźnika od 2018 r.
woj. wielkopolskie	-2,16	-0,80	0,40	0,01
powiat złotowski	-3,10	-0,64	-2,48	-0,16
m. Złotów	-3,10	-1,06	-11,08	-2,72
Jastrowie	-4,37	-0,81	-6,19	0,08
Krajenka	-0,27	-0,14	-2,57	-1,14
Lipka	-5,10	-0,16	-2,08	0,78
Okonek	-5,40	-0,25	-2,51	0,73
Tarnówka	0,00	0,66	5,75	1,60
Zakrzewo	-5,35	-1,04	-6,17	-1,19
Złotów	-0,71	-0,93	16,91	3,73

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Na podstawie wskaźnika salda migracji w przeliczeniu na 1000 mieszkańców, zauważa się, że na terenie województwa wielkopolskiego w 2022 roku odnotowano dodatnie saldo migracji (0,40). Natomiast w obrębie powiatu złotowskiego obserwowano ujemną wartość (-2,48). Wskaźnik salda migracji dla Gminy Zakrzewo zaliczał się do trzech najniższych na terenie powiatu, wynosił on -6,17. Taki wynik wskazuje na to, że więcej osób wyprowadza się z terenu jednostki niż się wprowadza. Analizując poszczególne wartości gmin powiatu, zauważa się odpływ mieszkańców z większości jednostek. Jedynie dwie gminy: Złotów i Tarnówka, charakteryzowały się dodatnim wskaźnikiem w tym zakresie, który wynosił kolejno 16,91 i 5,75. Dodatkowo należy zauważyć, że miasto Złotów, które wykazuje się najniższym, ujemnym saldem migracji (-11,08), jest otoczone gminą wiejską o tej samej nazwie, gdzie odnotowano najwyższy, dodatni wynik. Wskazuje to na powszechnie zauważalne w skali kraju zjawisko suburbanizacji. Wiąże się ono z chęcią wyprowadzki mieszkańców z miast do pobliskich gmin wiejskich lub miejsko-wiejskich.

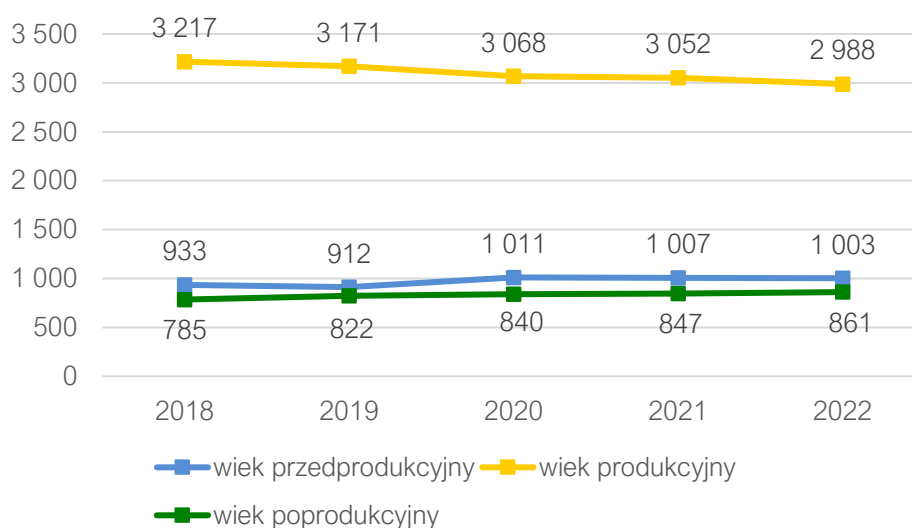
Ryc. 26. Saldo migracji/1000 mieszkańców w gminach powiatu złotowskiego

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Poniższy wykres ukazuje strukturę ludności Gminy Zakrzewo w latach 2018-2022. Na jego podstawie zauważa się ciągły, stopniowy spadek liczby mieszkańców w wieku produkcyjnym. Jest to negatywne zjawisko, zwłaszcza z uwagi na to, że ta grupa wiekowa jest kluczowa dla rozwoju gospodarczego Gminy. Istotny jest również widoczny wzrost udziału osób w wieku poprodukcyjnym. Mimo nagłego wzrostu liczby osób w wieku przedprodukcyjnym w 2020 roku, kolejne lata przyniosły niewielki spadek tego wskaźnika.

Ryc. 27. Struktura ludności w Gminie Zakrzewo w latach 2018-2022

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Udział ludności w wieku 25-34 lat w liczbie ludności ogółem jest bardzo istotny w funkcjonowaniu danej jednostki. Ta grupa stanowi główną siłę napędową rozwoju ekonomicznego. Osoby w tym wieku osiągają pewną stabilizację życiową i zawodową, osiągają coraz wyżej dochody, podejmują decyzje co do miejsca zamieszkania i w wielu przypadkach, założenia rodziny. Czym wyższa wartość tego wskaźnika tym bardziej pozytywny wpływ na rozwój Gminy. Dynamika zmian w tym zakresie jest negatywna zarówno dla Gminy Zakrzewo (82%), powiatu złotowskiego (81%), jak i województwa wielkopolskiego (88%). W obrębie powiatu negatywne zmiany postępują najszybciej. Na terenie Gminy Zakrzewo zamieszkiwało najwięcej osób w wieku kreatywnym spośród porównywanych jednostek. W 2018 roku stanowili oni 17,2% wszystkich mieszkańców, a w 2022 roku było ich 14,8%. Należy jednak zauważyć, że tak szybko postępujące zmiany, mogą świadczyć o niskiej atrakcyjności Gminy dla młodych mieszkańców.

Następnym wskaźnikiem przedstawionym w tabeli jest udział mieszkańców w wieku poprodukcyjnym w stosunku do ludności w wieku produkcyjnym. W 2018 roku dla Gminy Zakrzewo wynosił on 17,4%, a w 2022 roku wskaźnik ten wzrósł do 21,0%. Dynamika wzrostu wskaźnika na przestrzeni czterech analizowanych lat wyniosła zatem 121%, co świadczy o stosunkowo szybkim tempie zmian. Zmiany w powiecie zachodziły w podobnym tempie, natomiast w województwie wolniej. Należy jednak również zauważyć, że procent ludności w wieku poprodukcyjnym w stosunku do ludności w wieku produkcyjnym Gminy Zakrzewo w 2022 roku (21,0%) był niższy niż w powiecie (26,1%) i województwie (27,7%).

Tab. 11. Wskaźniki demograficzne dla Gminy Zakrzewo w 2018 i 2022 roku na tle województwa wielkopolskiego i powiatu złotowskiego

JST	mieszkańcy w wieku 25-34 lat w stosunku do ludności ogółem (%)			ludność w wieku poprodukcyjnym w stosunku do ludności w wieku produkcyjnym (%)		
	2018	2022	dynamika	2018	2022	dynamika
wielkopolskie	15,02	13,24	88%	24,20	27,70	114%
powiat złotowski	15,88	12,91	81%	21,40	26,10	122%
Zakrzewo	17,20	14,18	82%	17,40	21,00	121%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Analizując zatem wskaźniki demograficzne dla Gminy Zakrzewo, zaobserwować można postępujący proces starzenia się społeczeństwa. W przyszłość może to przynieść negatywne skutki dla funkcjonowania jednostki. Zwiększenie udziału seniorów w populacji Gminy powoduje niekorzystne konsekwencje dla ekonomii lokalnej. W rezultacie obserwuje się spadek dochodów z podatku dochodowego od osób fizycznych (PIT) oraz odpływ wysoko wykwalifikowanej kadry pracowniczej. To zjawisko prowadzi do braku zastępowalności pokoleń na rynku pracy, co powoduje zmniejszenie atrakcyjności Gminy dla inwestorów. Wzrasta również zapotrzebowanie na specjalistyczne usługi społeczne dostosowane do potrzeb seniorów, co dodatkowo obciąża system finansów publicznych. Niemniej jednak, nie ulega wątpliwości, że seniorzy stanowią istotną grupę społeczną, aktywnie uczestniczącą w życiu społecznym i kulturalnym Gminy. W związku z tym konieczne jest dostosowanie usług i przestrzeni publicznych do specyficznych potrzeb tej grupy wiekowej i zapewnienia im możliwości aktywnego udziału w życiu społecznym.

3.2. Kapitał społeczny

Przedszkola i żłobki

Na terenie Gminy Zakrzewo nie funkcjonuje publiczna placówka opieki nad dziećmi do lat 3. W 2023 roku pozyskano natomiast fundusze na budowę żłobka. Rozpoczęcie jego działalności planowane jest na 2025 rok. Funkcjonuje natomiast jeden żłobek prywatny.

W obrębie Gminy znajdują się 2 przedszkola. Są to placówki publiczne. Pierwszą z nich jest Przedszkole Publiczne im. Królowej Śnieżki w Zakrzewie. W 2022 roku liczyło 6 grup o średniej wielkości 24 dzieci. Całkowita liczba zajętych miejsc wynosiła 143. Otwarte jest w godzinach 6:30-16:00. Kolejną placówką jest Przedszkole Publiczne w Starej Wiśniewce, otwarte w godzinach 7:00-16:00. Funkcjonowały tam dwie grupy, a ich średnia wielkość wynosiła 22 osoby. Całkowita liczba dzieci uczęszczających do Przedszkola Publicznego w Starej Wiśniewce była równa 43.

Tab. 12. Przedszkola na terenie Gminy Zakrzewo

Lp.	Nazwa przedszkola/oddziału przedszkolnego	Liczba dzieci	Liczba grup	Średnia wielkość grupy	Godziny otwarcia
Przedszkola publiczne					
1.	Przedszkole Publiczne w Zakrzewie	143	6	24	6:30-16:00
2.	Przedszkole Publiczne w Starej Wiśniewce	43	2	22	7:00-16:00

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy.

Rozwinięta opieka przedszkolna w granicach Gminy odgrywa istotną rolę w sprzyjaniu wszechstronnemu rozwojowi dzieci. Zapewnienie dostępu do placówek o wysokim standardzie nie tylko wspomaga rozwój najmłodszych, ale także umożliwia rodzicom powrót do aktywności zawodowej. Poniższa tabela przedstawia informacje dotyczące stopnia upowszechnienia opieki przedszkolnej w Gminie Zakrzewo.

Tab. 13. Poziom upowszechniania edukacji przedszkolnej w Gminie Zakrzewo w latach 2018-2022

	2018	2019	2020	2021	2022
Udział dzieci objętych opieką przedszkolną (%)	59%	58%	55%	58%	65%
Liczba dzieci z terenu Gminy w przedszkolach na terenie innych gmin (os.)	8	9	12	15	19
Liczba dzieci z terenu innych gmin w przedszkolach na terenie Gminy (os.)	0	0	3	4	3
Miesięczny koszt utrzymania 1 dziecka w przedszkolu gminnym (zł)	665,22	716,42	767,61	977,51	1 166,52

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy.

Po 2020 roku obserwuje się stopniowy wzrost udziału dzieci objętych opieką przedszkolną, z poziomu 55% do 65% w 2022 roku. Liczba dzieci z obszaru Gminy korzystających z przedszkoli na terenie innych gmin z roku na rok rosła w trakcie analizowanego okresu. W 2018 roku było to 8 osób, natomiast w 2022 było ich już 19. Natomiast liczby dzieci z innych gmin, które korzystają z placówek na terenie Gminy Zakrzewo była znacznie mniejsza. Od 2020 roku ich liczba utrzymuje się na poziomie 3-4 osób. Miesięczny koszt utrzymania jednego dziecka w przedszkolu gminnym stale rósł, w 2018 roku wynosił 665,22 zł, a w 2022 roku było to 1 166,52 zł. Na przestrzeni 4 lat zaobserwowano zatem wzrost o 75%.

Szkoły podstawowe

Edukacja na poziomie szkół podstawowych stanowi jedno z istotniejszych zadań własnych Gminy. W dłuższej perspektywie czasowej wpływa ona na rozwój jednostki samorządowej. Po zakończeniu edukacji przede wszystkim wykształcona młodzież staje się głównym

czynnikiem napędowym lokalnej gospodarki. Gmina Zakrzewo pełni rolę organu prowadzącego dla dwóch placówek szkolnych:

- Publicznej Szkoły Podstawowej im. ks. dra B. Domańskiego w Zakrzewie,
- Publicznej Szkoły Podstawowej im. Obrońców Polskości w Starej Wiśniewce.

W roku szkolnym 2022/2023 do szkoły w Zakrzewie uczęszczało 323 uczniów w 16 oddziałach, zatem średnia wielkość oddziału wynosiła 21 osób. Liczba etatów nauczycieli wynosiła 30. W szkole w Starej Wiśniewce uczyło się 56 dzieci w 8 oddziałach, których średnia wielkość wynosiła 7 osób. Liczba etatów nauczycieli była równa 12. W obu szkołach zajęcia prowadzone są w systemie jednoczesnym.

Tab. 14. Szkoły podstawowe na terenie Gminy Zakrzewo

Lp.	Nazwa szkoły	Liczba uczniów	Liczba oddziałów	Średnia wielkość oddziału	Liczba etatów nauczycieli
1.	PSP Zakrzewo	323	16	21	30
2.	PSP Stara Wiśniewka	56	8	7	12

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy.

Szkoła w Zakrzewie posiada 22 sale dydaktyczne oraz sale gimnastyczne w dobrym stanie. Uczniowie mają dostęp do 97 komputerów oraz 17 projektorów multimedialnych. Świetlica szkolna otwarta jest w godzinach 6:45-8:00 oraz 11:50-15:45. Szkoła w Starej Wiśniewce posiada 9 sal lekcyjnych i salę gimnastyczną, która wymaga modernizacji. Szkoła jest wyposażona w 36 komputerów do użytku uczniów i 3 projektory multimedialne. Świetlica czynna jest w godzinach 12:50-14:50. W obu placówkach działa monitoring szkolny oraz prowadzony jest gabinet pielęgniarstwa. Do szkoły w Zakrzewie uczęszczało 22 stypendystów, natomiast do szkoły w Starej Wiśniewce 9.

Tab. 15. Stan bazy dydaktycznej w szkołach na terenie Gminy Zakrzewo w 2022 roku

Nazwa szkoły:	PSP Zakrzewo	PSP Stara Wiśniewka
Liczba sal lekcyjnych	22	9
Rodzaj i stan obiektów sportowych	sala gimnastyczna – stan dobry	sala gimnastyczna – do remontu
Komputery do użytku uczniów	97	36
Projektory multimedialne	17	3
Kamery - monitoring szkolny	tak	tak
Świetlice	6:45-8:00 oraz 11:50-15:45	12:50-14:50
Gabinet pielęgniarstwa / stomatologiczny	tak	tak
Liczba stypendystów	22	9

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy.

Poniższa tabela przedstawia liczbę uczniów uczęszczających do szkół na terenie Gminy Zakrzewo oraz uczących się na terenie innych jednostek w latach 2018-2022. Do 2020 roku odnotowywano coroczny spadek liczby uczniów uczęszczających do szkół na terenie Gminy z 454 osób w 2018 roku do 408 w 2020 roku. Zatem na przestrzeni 2 lat liczba ta

zmaląa o 46. Następnie wystąpił wzrost i w 2022 na terenie analizowanej jednostki uczyło się 438 osób. Z wyjątkiem 2021 roku, w badanych latach następował wzrost liczby uczniów z terenu Gminy uczących się w szkołach poza jej granicami. Z poziomu 87 uczniów w 2018 roku zaobserwowano przyrost do 129 w 2020 roku, następnie w 2021 roku nastąpił spadek do 116 osób. W 2022 roku liczba ta ponownie wzrosła i wynosiła 134. Należy zatem zauważyć, że w 2022 roku 23% dzieci z terenu Gminy uczyło się w placówce innej jednostki samorządowej. Jednym z powodów tak wysokiego udziału dzieci w szkołach innych gmin jest nieaktualność danych dotyczących meldunku, ale również decyzje rodziców, aby ich dzieci dowozić do szkół w miastach, gdzie sami pracują.

Tab. 16. Liczba uczniów zamieszkujących Gminę Zakrzewo uczęszczająca do szkół podstawowych na terenie Gminy i poza nią

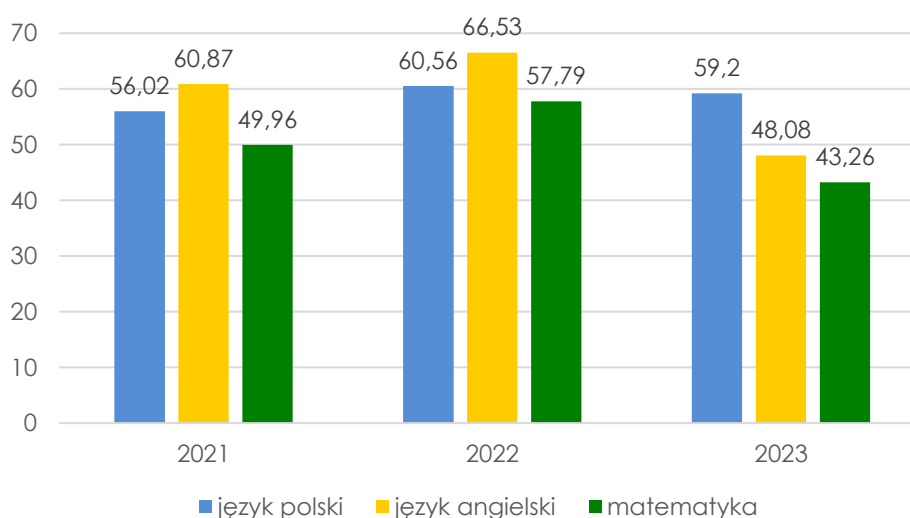
	2018	2019	2020	2021	2022
Łączna liczba uczniów uczęszczających do szkół na terenie Gminy wraz z klasami „0” (os.)	454	413	408	416	438
Liczba uczniów z terenu Gminy, uczęszczających do szkół na terenie innych gmin (os.)	87	126	129	116	134

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy.

Ocena postępów w nauce może przyjmować różne formy. Najczęściej są to testy wewnętrzne i zewnętrzne oraz konkursy przedmiotowe. W celu porównania poziomu nauczania w szkołach podstawowych na terenie Gminy, powiatu oraz województwa, wykorzystano wyniki egzaminów ósmoklasisty.

W Gminie Zakrzewo średnie wyniki egzaminów ósmoklasisty w latach 2021-2023 nie wykazywały stałej tendencji. Każdego roku średnie wyniki z matematyki były najniższe, natomiast najlepszy średni wynik w 2021 i 2022 dotyczył języka angielskiego, a w 2023 języka polskiego. Porównując wyniki z trzech ostatnich lat, można zauważyć, że najlepiej wypadł egzamin w 2022 roku.

Ryc. 28. Wyniki egzaminu ósmoklasisty w Gminie Zakrzewo w latach 2021-2023

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych OKE.

W 2021 oraz 2023 roku egzaminy z wszystkich przedmiotów zauważalnie lepiej wypadły w szkole w Starej Wiśniewce, a w 2022 roku w Zakrzewie. Natomiast należy mieć na uwadze, że są to placówki o zupełnie różnej wielkości i liczbie zdających uczniów. Dla porównania w 2022 roku w Zakrzewie zdających było 57, a w Starej Wiśniewce 8.

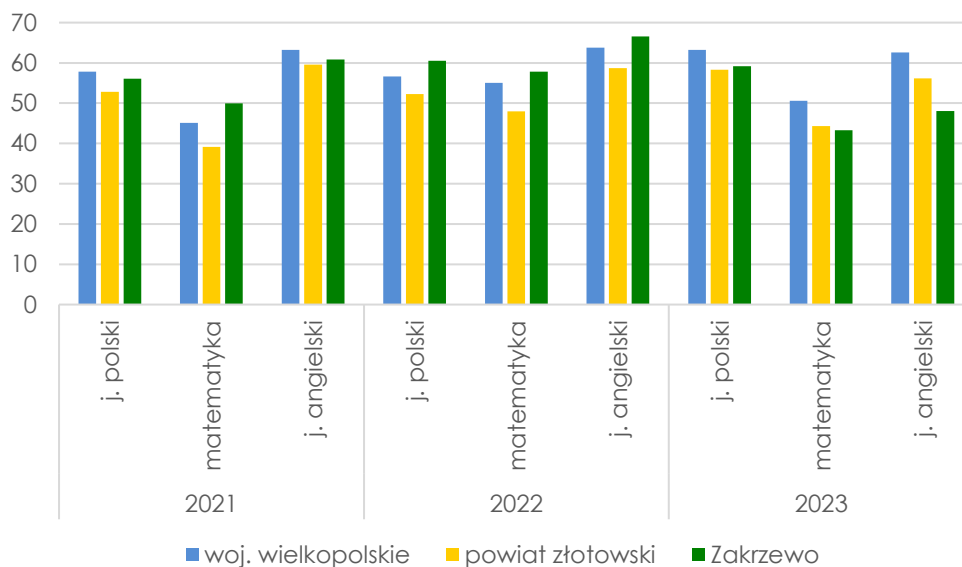
Ryc. 29. Wyniki egzaminu ósmoklasisty w szkołach w Gminie Zakrzewo w latach 2021-2023

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych OKE 2023.

Poniżej przedstawiono porównanie średnich wyników egzaminu ósmoklasistów wśród uczniów Gminy Zakrzewo, powiatu złotowskiego oraz województwa wielkopolskiego w latach 2021-2023. W 2021 roku najwyższe średnie wyniki z języka polskiego oraz angielskiego były w obrębie województwa, a z matematyki w granicach gminy. Natomiast najniższe wyniki z wszystkich przedmiotów odnotowano dla średnich z powiatu. W 2022 roku ze wszystkich przedmiotów najlepiej wypadła średnia uczniów w obrębie gminy, a najgorzej z obszaru całego powiatu. W 2023 roku najwyższe średnie wyniki z języka polskiego i angielskiego zanotowano w obrębie województwa, a z matematyki był to powiat. Najniższą średnią z matematyki i angielskiego odnotowano dla uczniów z obszaru gminy, natomiast z języka polskiego z obszaru powiatu. W latach 2021-2022 wyniki uczniów Gminy Zakrzewo wypadały bardzo wysoko na tle innych analizowanych jednostek, natomiast w 2023 roku wyniki były nieco niższe.

Ryc. 30. Wyniki egzaminu ósmoklasisty w Gminie Zakrzewo w latach 2021-2023 na tle powiatu i województwa

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych OKE 2023.

Analizując wydatki ogółem z budżetu Gminy Zakrzewo w latach 2017-2022 zauważa się tendencję wzrostową w zakresie wydatków w dziale oświata i wychowanie od 2018 roku. Jest to powiązane m.in. z rosnącymi kosztami wynagrodzeń. W 2017 roku wydatki na oświatę ogółem wynosiły około 6,6 mln zł, natomiast w 2022 roku było to niemal 9,9 mln zł, zatem na przestrzeni 5 lat odnotowano wzrost o około 49%. Natomiast od 2018 roku stopień pokrycia wydatków subwencją oświatową malał. Wynosił on 62% w 2018 roku, a w 2022 roku było to jedynie 47%. Zaistniałe zmiany wiązały się ze zwiększaniem wydatków własnych z budżetu Gminy na dział 801 oświata i wychowanie.

Tab. 17. Wydatki w dziale oświata i wychowanie w Gminie Zakrzewo w latach 2017-2022 (tys. zł)

	2017	2018	2019	2020	2021	2022
WYDATKI OGÓŁEM	6 651,01	6 272,29	7 182,75	7 400,99	8 213,34	9 878,03
Wydatki bieżące, w tym:	6 615,45	6 153,39	7 061,38	7 266,09	7 901,36	8 744,51
<i>Wynagrodzenia i pochodne</i>	4 743,04	4 453,50	4 852,80	5 575,15	5 990,33	6 456,56
<i>Pozostałe wydatki bieżące</i>	1 872,41	1 699,90	2 208,58	1 690,94	1 911,03	2 287,95
Wydatki majątkowe	35,56	118,89	121,36	134,90	311,98	1 133,52
SUBWENCJA OŚWIATOWA	4 083,03	3 907,65	3 981,47	4 008,39	4 022,01	4 603,38
Różnica między subwencją oświatową a wydatkami w dziale 801	2 567,98	2 364,64	3 201,28	3 392,61	4 191,33	5 274,64
Stopień pokrycia	61%	62%	55%	54%	49%	47%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy.

Kultura i sport

Główną instytucją kultury na terenie Gminy Zakrzewo jest Dom Polski – Centrum Idei Rodła. Jej zadaniem jest zaspokajanie potrzeb i aspiracji kulturalnych społeczeństwa poprzez

tworzenie i rozpowszechnianie różnych dziedzin kultury oraz sztuki wśród wszystkich grup wiekowych. Organizuje różnorodne wydarzenia, projekty artystyczne oraz zajęcia instruktorskie, mając na celu nie tylko dostarczenie rozrywki, ale także istotny wpływ na kształtowanie tożsamości kulturowej społeczeństwa i budowanie wspólnoty. Działania tejże jednostki obejmują rozwój amatorskiego ruchu artystycznego, edukację i animację kulturalną. Placówka angażuje się w organizację wydarzeń oraz współpracuje z lokalnym środowiskiem, innymi instytucjami kultury i edukacji na poziomie lokalnym, regionalnym, krajowym i międzynarodowym. Jednym z kluczowych działań jest promocja Domu Polskiego, Gminy Zakrzewo oraz popularyzacja idei Rodła. Istotnym celem jest także rozwijanie czytelnictwa wśród dzieci, młodzieży i dorosłych poprzez prowadzenie bibliotek wchodzących w skład jego struktury.

Wyżej opisaną gminną instytucję kultury tworzą:

- Dom Polski – Centrum Idei Rodła w Zakrzewie,
- Biblioteka Publiczna w Zakrzewie,
- Biblioteka Publiczna – filia w Starej Wiśniewce.

Przykładami prowadzonych działań i organizowanych wydarzeń są m.in.: koncerty zespołów muzycznych, wokalnych, instrumentalno-wokalnych, chórów i orkiestr, występy taneczne, imprezy masowe takie jak festiwale, festyny i pikniki oraz spektakle teatralne, a także kabarety. Gmina współpracuje z klubami, zespołami i grupami działającymi przy Domu Polskim, takimi jak:

- Młodzieżowy Zespół Pieśni i Tańca „Rodlanie”;
- Dziecięcy Zespół Pieśni i Tańca „Rodlanie”;
- Dorosły Zespół Pieśni i Tańca „Rodlanie”;
- chórek „Rodlan”;
- kapela „Rypcium-Pypcium”;
- młodzieżowa kapela ludowa;
- Chór Seniorów „Wrzos”;
- Grupa spektaklowa GS;
- klub małego czytelnika.

W Domu Polskim funkcjonuje Centrum Idei Rodła. Jej popularyzacja odbywa się na podstawie umowy zawartej z Województwem Wielkopolskim w zakresie upamiętniania, zachowywania, upowszechniania dziedzictwa i przesłania idei w społeczności regionu oraz poza nim. W 2020 roku oficjalnie Dom Polski przekształcił się w Dom Polski-Centrum Idei Rodła, zyskując tym samym rangę regionalnej instytucji kultury. Centrum służy również edukowaniu dzieci i młodzieży w zakresie budowania tożsamości obywatelskiej, tolerancji, szacunku oraz edukowaniu dzieci i młodzieży. Rodło jest znakiem przedstawiającym bieg rzeki Wisły wraz z Krakowem, używanym przez Związek Polaków w Niemczech od 3 grudnia 1932 r., a odniesienie do niego znajduje się również w herbie Gminy Zakrzewo.

Na terenie Gminy Zakrzewo odbywają się cykliczne wydarzenia, wyróżniające jednostkę na tle innych samorządów. Zaliczają się do nich m.in.:

- Blues Express Festiwal – jest to wyjątkowy festiwal, który łączy bluesa z koleją. Organizowany jest od ponad trzydziestu lat. Główną atrakcją tego wydarzenia jest przejazd specjalnego pociągu. Zapewnia on doskonałą zabawę, a także zachowuje

pamięć o bogatej tradycji związanej z dawniej ważnym szlakiem kolejowym. Równocześnie promuje muzykę bluesową.

- Ogólnopolski Festiwal Folklorystyczny "Z Przytupem" – jest dwudniowym świętem folkloru. Zapraszane są Zespoły Pieśni i Tańca oraz zespoły folklorystyczne z różnych regionów Polski. Jego celem jest nawiązanie do przedwojennych tradycji Domu Polskiego w Zakrzewie, gdzie istniał zespół tańca ludowego, a także odbywały się spotkania, koncerty i przeglądy polskich zespołów folklorystycznych działających w zaborze pruskim. Po II wojnie światowej, w murach Domu Polskiego, zorganizowano pierwszy Uniwersytet Ludowy na Ziemiach Odzyskanych. Wówczas założony zespół folklorystyczny brał udział w Dożynkach Centralnych w Warszawie (1948 r.). Należy zauważyć, że wydarzenie to, nie jest konkursem, lecz stanowi unikatowe święto folkloru o charakterze popularnonaukowym.
- Ogólnopolski Zlot Samochodów Pożarniczych i Zabytkowych – w wydarzeniu uczestniczą pojazdy różnego rodzaju, takie jak samochody, traktory, motocykle, jednoślady, wozy konne, samochody strażackie, wojskowe oraz rowery, których produkcję zakończono przed 1997 rokiem. Impreza ta corocznie przyciąga do Zakrzewa tysiące entuzjastów motoryzacji z różnych regionów Polski.
- Dni Kwitnących Wiśni – impreza organizowana jest w długi weekend majowy. Odbyło się już 26 edycji tego wydarzenia. Elementami charakterystycznymi dla tych obchodów są m.in. wspólne sadzenie drzew, rajd rowerowy, loterie z nagrodami, wystawy i występy artystyczne (w tym koncerty orkiestr dętych i lokalnych zespołów wokalnych, występy kabaretowe oraz koncerty gwiazd wieczoru).

Innymi cyklicznymi wydarzeniami organizowanymi na terenie omawianej jednostki są:

- Spotkanie z Matką Radosną,
- Hubertus w Osowcu 7,
- Olimpiada Przedszkolaka,
- Dożynki.

Ponadto Gmina Zakrzewo uczestniczy w organizacji wydarzeń, mających na celu integrację międzypokoleniową. W 2023 roku wspólnie z zakrzewskim Klubem Seniora była współorganizatorem projektu „Gotowanie na polanie”. Były to warsztaty kulinarne, które cieszyły się dużym zainteresowaniem. Kolejnym wydarzeniem skierowanym do różnych grup wiekowych jest coroczny bieg charytatywny połączony z memoriałem ks. dr Bolesława Domańskiego. Charytatywny charakter biegu przyciąga również uczestników spoza terenu Gminy.

Gmina Zakrzewo nie posiada jednostki zajmującej się prowadzeniem działalności sportowej i rekreacyjnych, dlatego realizuje zadania związane z upowszechnianiem kultury fizycznej i sportu głównie poprzez ich powierzanie organizacjom pozarządowym, które w ramach swojej działalności statutowej prowadzą treningi i zajęcia ogólnorozwojowe dla zawodników, biorą udział w rozgrywkach ligowych różnych szczebli, jak również opiekują się i utrzymują gminne obiekty sportowe. Zgodnie z ustawą z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i wolontariacie organy administracji publicznej prowadzą działalność w sferze zadań publicznych poprzez zlecenie organizacjom pozarządowym zadań, przy założeniu, że organizacje te nie mogą działać w celu osiągnięcia zysku.

W poniższej tabeli przedstawione zostały obiekty wchodzące w skład infrastruktury sportowej Gminy Zakrzewo, a także zajęcia odbywające się na ich terenie.

Tab. 18. Obiekty sportowe w Gminie Zakrzewo

Nazwa obiektu	Lokalizacja	Organizowane zajęcia
Stadion Piłkarski	Zakrzewo ul. Złotowska 12	mecze piłki nożnej (ligowe i towarzyskie)
Boisko Orlik	Zakrzewo ul. Marii Magdaleny Gąszczak	zajęcia sportowe (piłka nożna, piłka siatkowa, koszykówka zajęcia fitness)
Boisko przy Publicznej Szkole Podstawowe	Zakrzewo ul. Marii Magdaleny Gąszczak	zajęcia sportowe dla dzieci, głównie podczas zajęć szkolnych
Boisko przy Zespole Szkolno-Przedszkolnym	Stara Wiśniewka 51	zajęcia sportowe dla dzieci szkolnych, po godzinach pracy szkoły, boisko jest otwarte dla wszystkich mieszkańców (głównie piłka nożna, siatkówka, koszykówka)
Boisko Piłkarskie	Stara Wiśniewka	mecze piłki nożnej (ligowe i towarzyskie)
Boisko Piłkarskie	Czernice	mecze piłki nożnej (ligowe i towarzyskie)
Wróblak	Drożyska Wielkie	wydarzenia sportowo-kulturalne na terenie sołectwa/dożynki gminne/Dzień Pieczonogo Ziemniaka/Mikołajki
Plac sportowo-rekreacyjny	Czernice	dożynki Gminne/wydarzenia sportowo-rekreacyjne
Plac sportowo-rekreacyjny	Ługi	wydarzenia sportowo - kulturalne organizowane na terenie sołectwa (spotkania integrujące mieszkańców)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy.

Bezpieczeństwo publiczne

Zgodnie z art. 7 ust. 1 pkt 14 Ustawy o samorządzie gminnym, utrzymanie porządku publicznego i bezpieczeństwa obywateli oraz ochrona przeciwpożarowa i przeciwpowodziowa należy do zadań własnych gminy.

Za bezpieczeństwo mieszkańców Gminy Zakrzewo odpowiadał dzielnicowy z Posterunku Policji w Lipce przy ul. Kościuszki 16. Punkt przyjęć interesantów w Zakrzewie zlokalizowany był przy ul. Szczepańskiego 1. Poza godzinami urzędowania Posterunku w Lipce dyżur pełniła Komenda Powiatowa Policji w Złotowie. Natomiast 15 grudnia 2023 roku nastąpiło otwarcie i przekazanie nowego posterunku policji w Zakrzewie. Jest on zlokalizowany w wyremontowanym budynku po byłym dworcu PKP. Na terenie Gminy odnotowywane są następujące problemy w zakresie bezpieczeństwa i najczęściej popełniane przestępstwa: uchylanie się od obowiązku alimentacyjnego, nietrzeźwy kierujący, niestosowanie się do rzeczonych środków karnych, zniszczenie lub uszkodzenie cudzej rzeczy,

doprowadzenie do niekorzystnego rozporządzenia mieniem, kierowanie gróźb karalnych, kradzież z włamaniem, podrobienie dokumentu, zmuszenie do określonego zachowania.

Monitoring na terenie gmin często stanowi kluczowy element zapewniający bezpieczeństwo, efektywność i jakość życia mieszkańców. Poprzez inteligentne wykorzystanie technologii, dąży się do zwiększenia poczucia bezpieczeństwa. W granicach Gminy Zakrzewo funkcjonuje 9 punktów monitoringu. Jeden z nich w Zespole Szkolno-Przedszkolnym w Starej Wiśniewce założony i obsługiwany jest przez tę placówkę edukacyjną. Pozostałe 8 obsługiwanych jest przez firmę PRETOR Ochrona Osób i Mienia w Złotowie. Są one zlokalizowane w następujących punktach:

- Zakrzewo, budynek UG w Zakrzewie – ul. Kujańska 5;
- promenada w Zakrzewie;
- rondo w Zakrzewie (droga wojewódzka);
- centrum Wsi (przy „ryneczku”);
- plac rekreacyjno-sportowy w Drożyskach Wielkich;
- plac rekreacyjno-sportowy w Starej Wiśniewce;
- plac zabaw w Starej Wiśniewce;
- centrum wsi Stara Wiśniewka.

Ochroną przeciwpożarową i przeciwpowodziową na terenie Gminy zajmuje się 5 jednostek Ochotniczej Straży Pożarnej. Natomiast w Krajowym Systemie Ratowniczo-Gaśniczym ujęte są 2 z nich. Finansowanie OSP odbywa się ze środków budżetu Gminy. Nadzór nad gospodarką finansową OSP pełni Komendant Gminny OSP. Każdego roku istniejące jednostki aktywnie uczestniczą w pracach społeczno-użytecznych, zapewniając zabezpieczenie podczas imprez organizowanych na terenie gminy oraz organizują pokazy sprzętu medycznego czy też właściwego postępowania przy zdarzeniach losowych. W poniższej tabeli przedstawiono działające OSP z terenu analizowanej jednostki.

Tab. 19. Jednostki Ochotniczej Straży Pożarnej w Gminie Zakrzewo

Nazwa jednostki	Lokalizacja	Ujęcie w Krajowym Systemie Ratowniczo-Gaśniczym
Ochotnicza Straż Pożarna w Zakrzewie	Zakrzewo, ul. Słoneczna 1	Tak
Ochotnicza Straż Pożarna w Ługach	Ługi 16A	Nie
Ochotnicza Straż Pożarna w Głomsku	Głomsk 47	Tak
Ochotnicza Straż Pożarna w Wersku	Wersk 45	Nie
Ochotnicza Straż Pożarna w Kujanie	Kujan 23	Nie

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy.

Otoczenie wewnętrzne Gminy

Na terenie Gminy Zakrzewo działalność prowadzą różnorodne organizacje pozarządowe. Według danych gminnych na jej obszarze działa ich 25, w tym 5 jednostek Ochotniczej Straży Pożarnej oraz 8 Kół Gospodyń Wiejskich, są to:

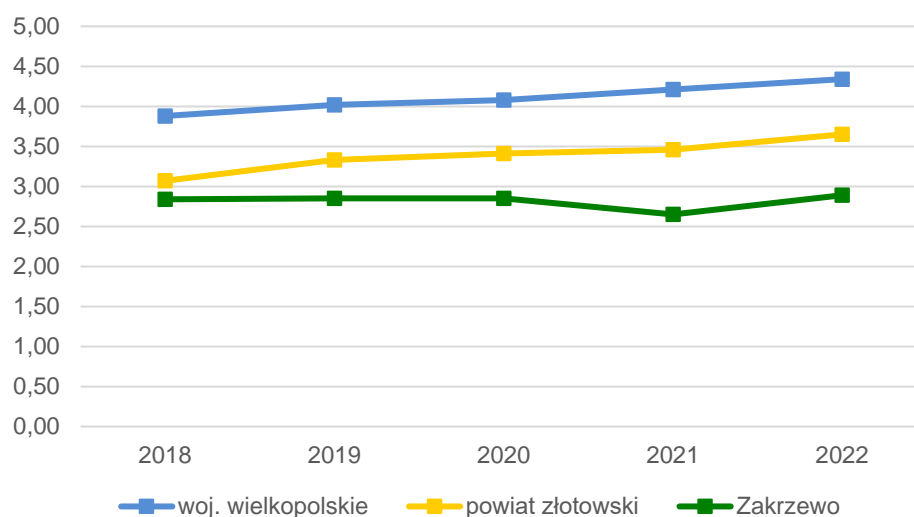
- Stowarzyszenie dla Rozwoju Starej Wiśniewki i Okolic „Gromada”,
- Stowarzyszenie „Strefa Kultury”,
- Stowarzyszenie Chór „Tęcza”,
- Ludowy Klub Sportowy „Jedność” Zakrzewo,
- K.S. „Naprzód Stara Wiśniewka”,
- Stowarzyszenie „Królewska Wieś”,
- Uczniowski Klub Sportowy „Gimzak”,
- Polski Związek Wędkarski w Zakrzewie,
- Stowarzyszenie „Nad Głomią”,
- Towarzystwo Przyjaciół Dzieci - Oddział Gminny w Zakrzewie,
- Towarzystwo Przyjaciół Dzieci - Koło Środowiskowe w Czernicach,
- OSP Zakrzewo,
- OSP Kujan,
- OSP Ługi,
- OSP Głomsk,
- OSP Wersk,
- KGW w Zakrzewie,
- KGW w Ługach,
- KGW w Głomsku,
- KGW w Osowcu,
- KGW w Czernicach,
- KGW w Drożyskach Wielkich,
- KGW w Starej Wiśniewce,
- KGW w Śmiardowie Złotowskim,
- Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów koło w Zakrzewie.

Gmina Zakrzewo zgodnie z ustawą z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz.U. z 2023 r. poz. 571) realizuje współpracę z organizacjami pozarządowymi. Corocznie Rada Gminy Zakrzewo uchwała program współpracy z organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego. Określa on obszary, zasady oraz formy współpracy, zawiera również wykaz zadań priorytetowych, stanowiących podstawę do dysponowania środkami publicznymi, przeznaczonymi na finansowanie lub dofinansowanie zadań publicznych. Współpraca ta opiera się na zasadach pomocniczości, suwerenności stron, partnerstwa, efektywności, uczciwej konkurencji i jawności oraz służy umacnianiu uprawnień obywateli i zwiększaniu zaangażowania mieszkańców w realizację idei społeczeństwa obywatelskiego. Program reguluje zakres współpracy w wymiarze finansowym oraz pozafinansowym. Realizacja zadań zleconych przez Gminę Zakrzewo odbywa się w ramach otwartych konkursów ofert. Jako zadania priorytetowe w 2023 roku określono zadania z zakresu:

- wspierania i upowszechniania kultury fizycznej,
- turystyki i krajoznawstwa,
- kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury i dziedzictwa narodowego,
- ekologii i ochrony zwierząt oraz ochrony dziedzictwa przyrodniczego,
- pomocy społecznej, w tym pomocy rodzinom i osobom w trudnej sytuacji życiowej oraz wyrównywania szans tych rodzin i osób,
- działalności na rzecz dzieci i młodzieży, w tym wypoczynku dzieci i młodzieży,
- ochrony i promocji zdrowia.

Poniższy wykres przedstawia wskaźnik obrazujący liczbę fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych w przeliczeniu na 1 tys. mieszkańców w Gminie Zakrzewo, powiecie złotowskim i województwie wielkopolskim w latach 2018-2022. Wartość wskaźnika dla wszystkich przedstawionych jednostek stopniowo wzrastała z wyjątkiem 2021 roku w przypadku Gminy Zakrzewo. Porównując ze średnim wskaźnikiem dla powiatu i województwa, Gmina Zakrzewo posiadała najniższy wskaźnik we wszystkich latach. W 2022 roku w powiecie złotowskim zarejestrowanych było 3,65 fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych w przeliczeniu na 1 tys. mieszkańców, natomiast dla województwa wartość ta była równa 4,34, a w Gminie Zakrzewo wynosiła 2,89. Należy mieć na uwadze, że wysoka wartość wskaźnika nie zawsze obrazuje aktywność społeczną w zakresie organizacji pozarządowych – wszystko zależy od realnego zaangażowania w aktywizację lokalnej społeczności.

Ryc. 31. Fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne na 1 tys. mieszkańców w Gminie Zakrzewo na tle powiatu i województwa

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Otoczenie zewnętrzne Gminy

Gmina Zakrzewo jest członkiem następujących związków i stowarzyszeń międzygminnych:

- **Stowarzyszenie „Partnerstwo dla Rozwoju Krajny”** – jest to inicjatywa obejmująca północną Wielkopolskę. Jej działania mają ułatwić rozwój gmin wchodzących w jej skład, a także wpływać na cały region. Samorządy tworzące to stowarzyszenie uczestniczą w projekcie Pilotażu Ministerstwa Funduszy i Polityki Regionalnej – Centrum Wsparcia Doradczego, dzięki czemu mają szansę pozyskać środki np. na rozwój turystyki, infrastrukturę drogową, programy profilaktyki zdrowotnej, programy edukacyjne czy też projekty społeczne.
- **Lokalna Organizacja Turystyczna „Wielkopolskie Zdroje”** – zrzesza podmioty działające na rynku turystycznym. Są to samorządy takie jak: Gmina Miasto Złotów, Gmina Złotów, Gmina i Miasto Jastrowie, Gmina Krajenka, Gmina Lipka oraz Gmina Zakrzewo, a także hotele, agroturystyki, muzea i instytucje kultury, obiekty

konferencyjne, lokalne organizacje pozarządowe, przedsiębiorców oraz osoby prywatne, które chcą turystycznego rozwój Wielkopolskich Zdrójów. Jej celem jest wielowymiarowy rozwój turystyki. Działania opierają się na popularyzacji regionu oraz budowanie sieci współpracy sprzyjającej rozwojowi północnej Wielkopolski.

- **Lokalna Grupa Działania „Krajna Złotowska”** – skupia się na wieloaspektowym rozwoju obszarów wiejskich. Jej głównym celem jest budowanie trójsektorowego partnerstwa i umacnianie potencjału społecznego. LGD opracowuje i realizuje Lokalną Strategię Rozwoju, aktywizując społeczność, poprawiając jakość życia i zapobiegając marginalizacji. Stawia także na zrównoważony rozwój społeczno-gospodarczy, ochronę środowiska, promocję obszarów wiejskich oraz wsparcie dla turystyki i produkcji lokalnej. Działa edukacyjnie, wspiera zatrudnienie i aktywizację zawodową, a także angażuje się w pomoc osobom z niepełnosprawnościami.
- **Fundacja Lokalna Grupa Działania „Naszyjnik Północy”** – jej głównym celem jest współpraca międzygminna, opierająca się na wspieraniu i aktywizowaniu lokalnych społeczności na terenach wiejskich i w małych miastach. Odbywa się to poprzez realizację projektów obywatelskich, służących pobudzaniu aspiracji rozwojowych oraz poprawie jakości życia. Fundacja przyczynia się do budowy kapitału społecznego i dóbr wspólnych.

Od 2018 roku Gminę Zakrzewo łączy oficjalne parafowane porozumienie o partnerstwie z francuską Gminą Mouroux. Relacje zapoczątkowane zostały już w latach 90 XX wieku. Porozumienie zakłada szeroko pojętą współpracę pomiędzy gminami i jej jednostkami: szkołami, organizacjami, stowarzyszeniami, klubami, związkami oraz przedsiębiorcami. Jej rezultatem mają być wymierne korzyści dla mieszkańców obu społeczności.

3.3. Opieka zdrowotna i pomoc społeczna

Opieka zdrowotna dla mieszkańców Gminy Zakrzewo realizowana jest przez Centrum Medyczne Familia, zlokalizowane przy ul. Osmańczyka 7 w Zakrzewie. Jest ono czynne od poniedziałku do piątku w godzinach 8:00-18:00. Placówka ta jest niepublicznym zakładem opieki zdrowotnej, zapewniającym opiekę lekarską. W tym samym budynku mieści się również apteka Remedium otwarta w takich samych godzinach jak ośrodek zdrowia oraz w soboty od 8:00 do 12:00. Dodatkowo na terenie Gminy zlokalizowany jest gabinet stomatologiczny „Ulga Dent”.

Najbliższa stacja pogotowia zlokalizowana jest 15 km od centrum Zakrzewa, znajduje się w mieście Złotów przy ul. Szpitalnej.

Główną jednostką odpowiedzialną za realizację zadań z zakresu pomocy społecznej oraz podejmowanie działań zmierzających do życiowego usamodzielnienia osób i rodzin oraz ich integracji ze środowiskiem w Gminie Zakrzewo jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Zakrzewie z siedzibą przy ul. Wacława Szczepańskiego 4. Głównym celem pomocy społecznej jest pomoc osobom i rodzinom w przezwyciężeniu trudnych sytuacji życiowych, których nie są w stanie pokonać, wykorzystując własne zasoby i możliwości. GOPS stara się również zapobiegać tym sytuacjom poprzez inicjowanie działań skierowanych na motywowanie do samodzielnego funkcjonowania osób i rodzin oraz ich integrację społeczną. Ponadto w ramach wsparcia dla osób starszych, niepełnosprawnych i długo-

trwale chorych na terenie Gminy Zakrzewo, świadczone są usługi opiekuńcze oraz specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi. Działania te mają na celu zapewnienie kompleksowej opieki i wsparcia, dostosowanego do indywidualnych potrzeb i sytuacji każdej z osób objętych pomocą.

W strukturach organizacyjnych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Zakrzewie funkcjonuje Klub Senior +. Stanowi on istotne wsparcie dla lokalnych seniorów, oferuje bogatą ofertę dla osób starszych oraz ich rodzin, umożliwiającą aktywne spędzanie czasu wolnego, rozwijanie zainteresowań oraz zdobywanie nowej wiedzy. Organizowane są różnorodne zajęcia tematyczne, takie jak zajęcia florystyczne, pogadanki z dietetykiem czy spotkania z pielęgniarką. Ponadto, klub organizuje zajęcia rehabilitacyjne, obejmujące m.in. masaż, sesje z fizjoterapeutą oraz inne formy usprawniania. Przy sprzyjających warunkach pogodowych, klub umożliwi również organizację spotkań na świeżym powietrzu, takich jak spacer, wycieczki rowerowe czy nordic walking. Należy zauważyć, że Klub Seniora w Zakrzewie staje się istotnym miejscem integracji społecznej, sprzyjając aktywności fizycznej, intelektualnej i społecznej osób starszych. Działa jako centrum, w którym seniorzy mogą czerpać radość z życia, utrzymywać zdrowie i rozwijać swoje zainteresowania.

Do 2022 roku w siedzibie Klubu Seniora prowadzone były zajęcia w ramach Klubu Rodziny, który był realizowany w ramach projektu "Razem dla mieszkańców Gminy Zakrzewo". Jego głównym celem było realizowanie zadań, które wspierały rodziny w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych i budowaniu silnych relacji rodzinnych. Głównym zamiarem było prezentowanie różnorodnych możliwości wspólnego spędzania czasu, a także pomoc w sytuacjach kryzysowych. Klub Rodziny stanowił bezpieczne miejsce, w którym uczestnicy mogli dzielić się doświadczeniami, zdobywać nowe umiejętności rodzicielskie i wzmacniać więzi rodzinne. Mieszkańcy uczęszczający do niego brali udział w bezpłatnych zajęciach i spotkaniach:

- spotkania w ramach grupy samopomocowej „Kawiarenka wsparcia”, prowadzone z pracownikiem socjalnym GOPS Zakrzewo;
- organizacja spotkań „Wspólne popołudnia”;
- warsztaty szkoleniowe dla rodziców;
- pomoc prawna;
- poradnictwo psychologiczne.

Na terenie Gminy, w Zakrzewie oraz Starej Wiśniewce prowadzone są świetlice opiekuńczo – wychowawcze, realizujące działania profilaktyczne oraz dożywianie dzieci uczestniczących w tych zajęciach. W ramach ich działania dzieci mają możliwość uczestniczenia w zajęciach socjoterapeutycznych oraz różnych warsztatach. Z okazji Świąt Bożego Narodzenia przygotowywane są paczki świąteczne.

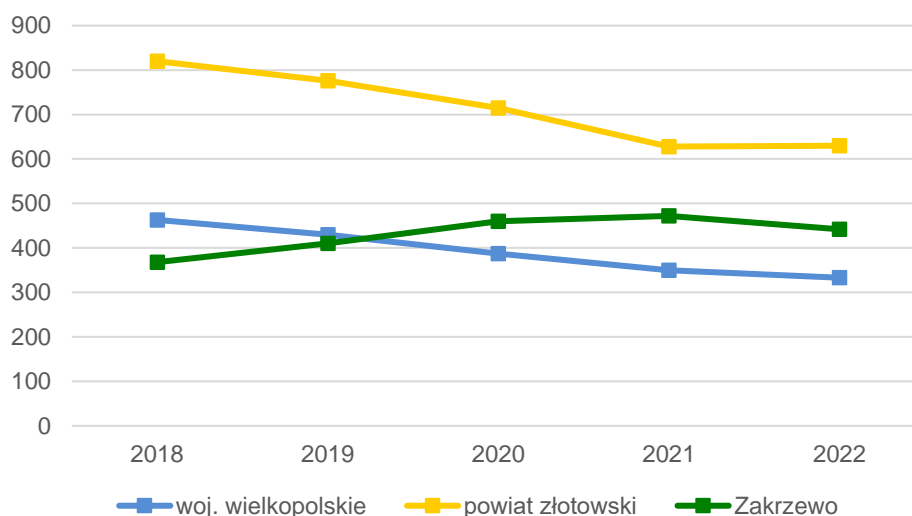
Od kilku lat na terenie Gminy Zakrzewo funkcjonuje Punkt Informacyjno –Konsultacyjny z siedzibą w Domu Seniora w Zakrzewie. Do dyspozycji mieszkańców dostępny jest nieodpłatnie terapeuta oraz psycholog.

Polityka społeczna na terenie Gminy Zakrzewo, realizowana jest poprzez realizację następujących dokumentów:

- Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Zakrzewo na lata 2021-2030 – zawiera VI celów strategicznych: Rozwój Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, Poprawa jakości życia osób starszych, Zapewnienie opieki osobom starszym, Pomoc rodzinom w prawidłowym wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej, Rynek pracy, Edukacja społeczna. Mają być one zrealizowane poprzez zaplanowane działania w ramach celów operacyjnych określonych w strategii.
- Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Gminny Program Przeciwdziałania Narkomani na lata 2022-2025 – jego celem jest skuteczne rozpoznawanie, zapobieganie i redukcja negatywnych skutków związanych z używaniem alkoholu i narkotyków. Odbywać ma się to poprzez świadczenie kompleksowej pomocy, edukację, monitorowanie problemów oraz promowanie zdrowego stylu życia w społeczności lokalnej.
- Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2021-2023 w Gminie Zakrzewo – jego głównym celem jest wsparcie rodziny w ramach prowadzenia działań i tworzenia warunków sprzyjających prawidłowe wypełnianie funkcji opiekuńczo-wychowawczej. Skupiony jest na działaniach profilaktycznych oraz skutecznej interwencji.
- Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na okres od 28 czerwca 2023 r. do 31 grudnia 2025 r. – opiera się na działaniach profilaktycznych, edukacyjnych i ochronnych. Poprzez podniesienie świadomości społeczności, skuteczną pomoc ofiarom oraz interwencje edukacyjne wobec sprawców, Gmina tworzy bezpieczne środowisko wspierające ofiary i dążące do eliminacji przemocy domowej.

Wskaźnik liczby beneficjentów środowiskowej pomocy społecznej w przeliczeniu na 10 tys. mieszkańców umożliwia porównanie udziału mieszkańców będących beneficjentami pomocy społecznej z innymi jednostkami samorządowymi. Wartość wskaźnika dla województwa wielkopolskiego wykazuje trend spadkowy. Na terenie powiatu złotowskiego liczba ta również malała w latach 2018-2021, natomiast w ostatnim roku analizy wzrosła. W Gminie Zakrzewo wartość wskaźnika rosła aż do 2021 roku. Dopiero w 2022 roku nastąpił spadek. Warto zauważyć, że wskaźnik ten dla analizowanej jednostki od 2020 roku był wyższy niż średnia dla gmin województwa, natomiast zauważalnie niższy niż dla powiatu. Wartość wskaźnika dla Gminy Zakrzewo w 2022 roku wynosiła 442 przy jednoczesnym wyniku 630 dla powiatu złotowskiego oraz 333 dla województwa wielkopolskiego.

Ryc. 32. Beneficjenci środowiskowej pomocy społecznej na 10 tys. ludności w Gminie Zakrzewo na tle powiatu i województwa

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Zaspokajanie potrzeb mieszkaniowych członków wspólnoty samorządowej jest zadaniem własnym gminy, nałożonym przez ustawę z dnia 21 czerwca 2001 roku o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego (Dz.U. 2023 poz. 725). Polityka mieszkaniowa na terenie Gminy Zakrzewo oparta jest m.in. o zapisy Wieloletniego programu gospodarowania mieszkaniowym zasobem Gminy Zakrzewo na lata 2023-2027. Z zapisów wspomnianego Programu wynika, że celem sprzedaży lokali mieszkalnych będzie:

- prywatyzacja zasobu mieszkaniowego,
- racjonalne gospodarowanie mieszkaniowym zasobem Gminy.

W latach obowiązywania programu sprzedaż mieszkań nie powinna przekroczyć 30% ogólnej powierzchni posiadanych zasobów mieszkaniowych.

W poniższej tabeli przedstawiono liczbę mieszkań socjalnych, komunalnych i chronionych będących w zasobie Gminy Zakrzewo od 2018 do 2022 roku. Zauważyć można tendencję spadkową w liczbie mieszkań komunalnych. Na przestrzeni analizowanych lat, liczba ta zmalała o 20. Dopiero od 2022 roku w Gminie funkcjonuje jedno mieszkanie socjalne. W 2019 roku w zasobie Gminy pojawiły się 2 mieszkania chronione. Na terenie Gminy nie funkcjonują mieszkania wspomagane.

Tab. 20. Liczba mieszkań socjalnych i komunalnych w zasobie Gminy Zakrzewo w latach 2018-2022

	2018	2019	2020	2021	2022
Liczba mieszkań komunalnych	65	65	63	63	57
Liczba mieszkań socjalnych	0	0	0	0	1
Liczba mieszkań chronionych	0	2	2	2	2

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy.

Załącznik 2: Wzór ankiety

ANKIETA

Strategia Rozwoju Gminy Zakrzewo na lata 2024-2034

Szanowni Państwo,

W związku z przygotowaniem Strategii Rozwoju Gminy Zakrzewo na lata 2024-2034, zwracamy się z prośbą o wypełnienie ankiety. Ankieta jest anonimowa.

Dziękujemy Państwu za udział w zbieraniu danych, Państwa opinia i uwagi pomogą zaplanować działania, niezbędne do rozwoju naszej Gminy!

Część I

Proszę o wpisanie znaku X w odpowiednie pola poniższej tabeli. W przyjętej skali 1 oznacza najniższą, natomiast 5 najwyższą ocenę.

Społeczeństwo						
Jak oceniasz:	Nie dotyczy / nie mam zdania	1	2	3	4	5
Skuteczność działania pomocy społecznej?						
Dostęp do podstawowej opieki medycznej?						
Dostęp do specjalistycznej opieki medycznej?						
Dostęp do żłobków / klubów malucha?						
Jakość opieki żłobkowej na terenie gminy?						
Jakość infrastruktury żłobkowej na terenie gminy?						
Wsparcie osób starszych oferowane przez gminę (DPS, Klub Seniora)?						
Wsparcie osób niesamodzielnych?						
Zadowolenie z usług świadczonych przez Urząd Gminy?						
Bezpieczeństwo publiczne na terenie gminy?						
Funkcjonalność budynków administracji publicznej?						
Gospodarka						
Jak oceniasz:	Nie dotyczy / nie mam zdania	1	2	3	4	5
Atrakcyjność inwestycyjną obszaru gminy?						
Możliwość uzyskania zatrudnienia na terenie gminy?						
Warunki prowadzenia i rozwijania działalności gospodarczej na terenie gminy?						
Funkcjonowanie transportu zbiorowego na terenie gminy?						
Połączenia komunikacyjne z innymi gminami i miastami?						
Dostępność usług na terenie Gminy?						
Perspektywy rozwojowe działalności rolniczej w Gminie?						
Konkurencyjność gminy jako miejsca zamieszkania i lokalizacji inwestycji?						

Konkurencyjność przedsiębiorstw na rynku lokalnym?							
Środowisko i przestrzeń							
Jak oceniasz:	<i>Nie dotyczy / nie mam zdania</i>	1	2	3	4	5	
Estetykę swojej gminy?							
Jakość powietrza w gminie?							
Ofertę gminy w działaniach wspierających ochronę środowiska?							
Czystość wód powierzchniowych i terenów przylegających?							
Infrastrukturę melioracji szczegółowej (rowy, sieć drenarska, przepusty, itp.)?							
Czystość terenów zieleni (lasów, parków)?							
Świadomość ekologiczną mieszkańców?							
System odbioru odpadów na terenie gminy?							
Walory środowiska przyrodniczego w gminie?							
Rozwój odnawialnych źródeł energii na terenie gminy?							
Infrastruktura techniczna							
Jak oceniasz:	<i>Nie dotyczy / nie mam zdania</i>	1	2	3	4	5	
Stan dróg w gminie?							
Małą infrastrukturę drogową (chodniki, oświetlenie, przystanki, itp.)?							
Bezpieczeństwo przy głównych drogach w związku z ruchem aut osobowych i ciężarowych?							
Jakość sieci wodociągowej?							
Jakość sieci kanalizacyjnej?							
Dostęp do Internetu w gminie?							
Turystyka i rekreacja							
Jak oceniasz:	<i>Nie dotyczy / nie mam zdania</i>	1	2	3	4	5	
Atrakcyjność turystyczną gminy?							
Poziom bazy sportowo-rekreacyjnej w gminie?							
Poziom bazy turystyczno-wypoczynkowej?							
Poziom bazy gastronomicznej?							
Wyposażenie placów zabaw i siłowni zewnętrznych?							
System ścieżek rowerowych?							
Ofertę spędzania wolnego czasu na terenie gminy dla dzieci?							
Ofertę spędzania wolnego czasu na terenie gminy dla młodzieży?							
Ofertę spędzania wolnego czasu na terenie gminy dla dorosłych?							
Ofertę spędzania wolnego czasu na terenie gminy dla seniorów?							
Działania promocyjne gminy, mające na celu pozyskanie potencjalnych turystów?							

Edukacja i kultura						
Jak oceniasz:	<i>Nie dotyczy / nie mam zdania</i>	1	2	3	4	5
Dostęp do edukacji przedszkolnej?						
Jakość edukacji przedszkolnej w gminie?						
Jakość infrastruktury przedszkolnej na terenie gminy?						
Dostęp do edukacji w szkołach podstawowych?						
Jakość edukacji w szkołach podstawowych w gminie?						
Jakość infrastruktury w szkołach podstawowych (sale lekcyjne, sale sportowe, wyposażenie pracowni szkolnych, szatnie, inne)?						
Dostęp do edukacji w szkołach ponadpodstawowych (w tym dojazd)?						
Jakość edukacji w szkołach ponadpodstawowych w gminie?						
Jakość infrastruktury w szkołach ponadpodstawowych (sale lekcyjne, sale sportowe, wyposażenie pracowni szkolnych, szatnie, inne)?						
Wsparcie dla uczniów zdolnych w szkołach na terenie gminy?						
Wsparcie dla uczniów z trudnościami w nauce w szkołach na terenie gminy?						
Dodatkową ofertę (kółka zainteresowań, klasy sportowe, dodatkowe zajęcia itp.) w szkołach na terenie gminy?						
Organizację dowozu dzieci do szkół?						
Jakość i różnorodność wydarzeń kulturalno-rozrywkowych w gminie?						
Dostęp do obiektów kulturalnych w gminie? (godziny i dni otwarcia, itp.)?						
Działalność domu kultury i biblioteki?						
Działalność świetlic wiejskich?						

Część II:

1. Proszę o zaznaczenie 5 aspektów, które są najistotniejsze do poprawy w gminie w ciągu najbliższych lat:

- poprawa infrastruktury drogowej (chodników, dróg)
 - poprawa funkcjonowania transportu zbiorowego / zapewnienie transportu zbiorowego
 - rozbudowa ścieżek pieszo-rowerowych
 - rozbudowa oświetlenia ulicznego
 - rozwój infrastruktury sportowej
 - budowa i modernizacja sieci wodociągowej
 - budowa sieci kanalizacji sanitarnej oraz przydomowych oczyszczalni ścieków
 - rozwój sieci gazowej
 - budowa i modernizacja świetlic wiejskich
 - rozwój przedsiębiorczości/ ułatwienie zakładania i prowadzenia działalności gospodarczej
 - poprawa poziomu czystości wód powierzchniowych i podziemnych
 - poprawa funkcjonowania gospodarki odpadami na terenie gminy
 - zwiększenie dostępu do Internetu
 - wsparcie dla budowy instalacji pozyskujących energię odnawialną ze słońca, wiatru, biomasy
 - stworzenie miejsc opieki nad dziećmi do lat 3
 - stworzenie miejsc opieki nad osobami starszymi i niepełnosprawnymi
 - poprawa dostępu do usług medycznych
 - zmniejszenie bezrobocia
 - promocja gminy
 - inwestycje w rozwój turystyki
 - podniesienie poziomu nauczania w szkołach podstawowych
 - zwiększenie dostępności przedszkoli
 - zajęcia pozalekcyjne dla dzieci i młodzieży
 - poprawa bezpieczeństwa publicznego
 - rozwój kultury
 - aktywizacja osób starszych
 - inne (*jakie?*)
-

Część III:

1. Co Pani/Pana zdaniem powinno być wizytówką gminy?

.....

Metryczka

Płeć: kobieta mężczyzna

Wiek: poniżej 18 lat 18-25 lat 26-35 lat 36-45 lat 46-55 lat 56-65 lat
 powyżej 65 lat

Zatrudnienie:

uczeń/student rolnik przedsiębiorca osoba pracująca osoba bezrobotna
 emeryt / rencista inne (jakie?)

Zamieszkanie:

jestem mieszkańcem gminy nie jestem mieszkańcem gminy

Załącznik 3: Tabela ewaluacyjna

Cel strategiczny I: Zakrzewo Gminą o zrównoważony rozwoju, zachowującą wysokie walory przyrodnicze i zapewniającą bezpieczeństwo

CEL OPERACYJNY	KIERUNKI DZIAŁAŃ	Jednostka odpowiedzialna	Planowany termin wykonania	Faktyczny termin wykonania	Realizacja (TAK / NIE)	Wskaźnik	Osiągnięta wartość wskaźnika w roku x
I.I. Planowanie przestrzenne na rzecz zrównoważonego rozwoju	Opracowanie Planu ogólnego odpowiadającego wyzwaniom rozwojowym Gminy.					Postępy prac nad Planem ogólnym (forma opisowa).	
	Regulacja polityki przestrzennej poprzez opracowanie nowych oraz zaktualizowanie istniejących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.					Pokrycie obszaru Gminy miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego (%).	
	Wyznaczenie terenów zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej i jednorodzinnej.					Powierzchnia terenów wyznaczonych pod zabudowę mieszkaniową oraz inwestycje (ha).	
	Racjonalizacja wykorzystania przestrzeni osadniczej i produkcyjnej poprzez wyznaczenie stref funkcjonalnych w dokumentach planistycznych.					Powierzchnia nieruchomości, dla których podjęto działania w sprawie regulacji stosunków prawnych (ha).	
	Regulacja stosunków prawnych gruntów na terenie Gminy, w szczególności tych o wysokim potencjale turystycznym.					Powierzchnia urządzonych terenów zieleni w Gminie (ha).	
	Wprowadzenie w istniejących terenach zieleni funkcji wypoczynkowych i rekreacyjnych, przy jednoczesnym zachowaniu istniejącej zieleni (m.in. w lasku przy ul. Osmańczyka w Zakrzewie).					Powierzchnia obszaru rewitalizacji (ha).	
	Podejmowanie działań w zakresie rewitalizacji obszarów zdegradowanych na terenie Gminy.					Liczba zrealizowanych przedsięwzięć rewitalizacyjnych (szt.).	
I.II. Infrastruktura bezpieczna i przyjazna dla otoczenia	Budowa spójnego systemu ścieżek pieszo-rowerowych, tworzącego sieć pomiędzy wszystkimi miejscowościami Gminy Zakrzewo oraz sąsiednimi jednostkami wraz z infrastrukturą towarzyszącą.					Długość wybudowanych ścieżek rowerowych (km).	
						Długość zmodernizowanych/ wybudowanych dróg gminnych (km).	
	Rozbudowa i modernizacja istniejącej infrastruktury drogowej.					Długość zmodernizowanych/ wybudowanych dróg powiatowych (km).	

	Współpraca z Powiatowym i Wojewódzkim Zarządem Dróg w zakresie budowy, modernizacji i remontów dróg.					Długość zmodernizowanych/wybudowanych dróg wojewódzkich (km).	
	Utrzymanie połączeń komunikacji zbiorowej oraz zwiększenie dostępności transportu zbiorowego ułatwiającego przemieszczanie się wewnątrz Gminy i poza jej granice.					Długość wybudowanej sieci kanalizacyjnej (km).	
	Uzbrojenie terenów pod budownictwo jedno- i wielorodzinne.					Udział mieszkańców posiadających dostęp do sieci kanalizacyjnej (%).	
	Budowa sieci kanalizacyjnej m.in. w miejscowościach: Głomsk, Nowy Głomsk, Czernice, Osiedle Śmiardowo Złotowskie.					Przepustowość oczyszczalni ścieków (m3/d).	
	Rozbudowa gminnych oczyszczalni ścieków.					Długość zmodernizowanej sieci wodociągowej (km).	
	Rozbudowa i modernizacja sieci wodociągowej wraz z budową stacji podwyższonego ciśnienia (m.in. Śmiardowo Złotowskie, Drożyska Średnie).					Udział mieszkańców mających dostęp do sieci wodociągowej (%).	
	Rozbudowa i modernizacja stacji uzdatniania wody (m.in. poprzez budowę zbiorników, wykonanie odwiertów studni, modernizację budynków).					Liczba miejscowości, których mieszkańcy mają dostęp do Internetu szerokopasmowego (szt.).	
	Dążenie do rozwoju sieci Internetu szerokopasmowego poprzez współpracę z operatorami.					Środki przeznaczone na doposażenie jednostek OSP (zł).	
	Usunięcie barier architektonicznych, dostosowanie przestrzeni publicznych dla osób z szczególnymi potrzebami.					Liczba budynków bez barier architektonicznych (szt.).	
	Rozbudowa infrastruktury i wyposażenie jednostek Ochotniczych Straży Pożarnych na terenie Gminy.					Liczba punktów monitoringu na terenie Gminy (szt.).	
Rozbudowa monitoringu i nowych systemów bezpieczeństwa.							
Współpraca z operatorami sieci elektrycznych przy budowie Głównych Punktów Zasilających na terenie Gminy.							
I.III. Ochrona środowiska	Zapewnienie terenów pod lokalizację odnawialnych źródeł energii w lokalnych dokumentach planistycznych.					Powierzchnia terenów przeznaczonych pod budowę OZE (ha).	

i adaptacja do zmian klimatu	Działania na rzecz ograniczenia niskiej emisji poprzez wykorzystywanie odnawialnych źródeł energii w obiektach gminnych oraz sektorze mieszkalnym, w tym wsparcie mieszkańców w zakresie wymiany źródeł ciepła.					Liczba zainstalowanych urządzeń OZE w sektorze publicznym (szt.).	
	Prowadzenie działań na rzecz podnoszenia świadomości ekologicznej społeczności lokalnej, w szczególności w zakresie zmian klimatu (pikniki, szkolenia, akcje informacyjne).					Liczba wymienionych źródeł ciepła przy wsparciu Gminy (szt.).	
	Zachowanie obszarów chronionych oraz miejsc posiadających szczególne walory środowiskowe.					Liczba gospodarstw domowych wykorzystujących ekologiczne źródła ciepła (szt.).	
	Retencjonowanie wód opadowych poprzez rozwój błękitno-zielonej infrastruktury oraz promowanie i wspieranie takich rozwiązań wśród mieszkańców.					Liczba przeprowadzonych akcji z zakresu edukacji ekologicznej (szt.).	
	Kontynuacja prowadzenia programu wsparcia w zakresie budowy przydomowych oczyszczalni ścieków oraz studni wierconych.					Udział pokrycia terenu formami ochrony przyrody w całkowitej powierzchni Gminy (%).	
	Zapobieganie skażeniom wód gruntowych będących efektem działalności rolniczej.					Liczba powstałych obiektów małej retencji wodnej (szt.).	
	Rozbudowa sieci kanalizacji deszczowej.					Liczba budynków oraz elementów małej architektury z zastosowaniem rozwiązań zielonej i niebieskiej infrastruktury (szt.).	
	Rozwój systemu segregacji odpadów, w tym zwiększenie dostępu do punktów selektywnej zbiórki odpadów komunalnych.						

Cel strategiczny II: Przedsiębiorcza Gmina Zakrzewo – wykorzystująca swój potencjał i rozwijająca się turystycznie

CEL OPERACYJNY	KIERUNKI DZIAŁAŃ	Jednostka odpowiedzialna	Planowany termin wykonania	Faktyczny termin wykonania	Realizacja (TAK / NIE)	Wskaźnik	Osiągnięta wartość wskaźnika w roku x
II.I. Dynamiczny rozwój gospodarczy z poszanowaniem środowiska	Uzbrojenie terenów inwestycyjnych (kanalizacja deszczowa, sieć wodno-kanalizacyjna, energia, światłowód).					Powierzchnia przygotowanych terenów inwestycyjnych (ha).	
	Wprowadzenie systemu ulg podatkowych dla przedsiębiorców.					Liczba nowych podmiotów gospodarczych na terenie Gminy (szt.).	
	Dążenie do przyciągania inwestorów propagujących działania proekologiczne m.in. poprzez uczestnictwo w konferencjach biznesowych oraz ich organizację.					Liczba zorganizowanych wydarzeń biznesowych (szt.).	
	Realizowanie współpracy z inwestorami na zasadzie Partnerstwa Publiczno-Prywatnego.					Udział osób bezrobotnych wśród mieszkańców w wieku produkcyjnym (%).	
	Współpraca z placówkami edukacyjnymi w celu dostosowania kierunków kształcenia do potrzeb lokalnego rynku pracy.					Liczba godzin lekcyjnych zorganizowanych zajęć służących rozwojowi przedsiębiorczości (h).	
	Kreowanie przedsiębiorczych postaw wśród uczniów.					Liczba członków podmiotu skupiającego przedsiębiorców (os.).	
	Utworzenie w Gminie podmiotu ułatwiającego współpracę oraz wymianę doświadczeń pomiędzy przedsiębiorcami.					Liczba szkoleń zorganizowanych dla rolników (szt.).	
	Rozwój i wsparcie innowacji oraz rolnictwa ekologicznego poprzez prowadzenie szkoleń dla rolników.						
	Wsparcie dla rolników indywidualnych w zakresie pozyskiwania środków zewnętrznych.					Liczba powstałych gospodarstw ekologicznych (szt.).	
	Wsparcie inicjatyw tworzenia i rozwoju agroturystyki. Promocja produktów lokalnych wśród turystów					Liczba nowopowstałych gospodarstw agroturystycznych (szt.).	
II.II. Rozwój turystyki oparty o	Opracowanie strategii rozwoju turystycznego Gminy Zakrzewo.						

bogactwo przyrodnicze – Odkrywanie Borów Kujawskich	Rozwój zaplecza turystycznego, w szczególności sektora usług hotelarskich i gastronomicznych.					Liczba miejsc noclegowych oraz obiektów gastronomicznych na terenie Gminy (szt.).	
	Rozwój infrastruktury turystycznej m.in. stworzenie wypożyczalni rowerów oraz sprzętu wodnego, budowa pomostów, skateparku, strefy street workout.						
	Stworzenie ścieżek i szlaków turystycznych pieszych oraz rowerowych oraz ich odpowiednie oznakowanie, z wykorzystaniem np. kodów QR.					Liczba obiektów gastronomicznych na terenie Gminy (szt.).	
	Stworzenie szlaku usług turystycznych oraz harmonogramu towarzyszących wydarzeń.						
	Uatrakcyjnienie kąpielisk, zagospodarowanie linii brzegowej zbiorników, wprowadzenie niezbędnej infrastruktury (m.in. budowa plaży nad rzeką Łuzanka i jeziorem Śmiardówka oraz modernizacja kąpieliska gminnego w Kujankach).					Liczba turystów korzystająca z bazy noclegowej (os.).	
	Poszerzenie współpracy z Wielkopolską Organizacją Turystyczną oraz z WZLOT.						
Opracowanie ogólnodostępnej gry terenowej z nagrodami wraz z wersją online (np. w formie aplikacji).						Długość utworzonych ścieżek i szlaków turystycznych na terenie Gminy (km).	
						Liczba wydanych nagród za ukończenie gry terenowej (szt.).	
II.III. Rozwój marki Gminy Zakrzewo i jej promocja	Stworzenie folderów promocyjnych w formie tradycyjnej i online – kształtowanie pozytywnego wizerunku Gminy jako miejsca, w którym warto żyć, prowadzić działalność gospodarczą oraz wypocząć.					Liczba udostępnionych materiałów promocyjnych (szt.).	
	Nagranie i rozpropagowanie filmów promocyjnych.					Liczba odsłon strony internetowej (szt.).	
	Skrupulatne prowadzenie kanałów komunikacyjnych i mediów społecznościowych.					Liczba przeprowadzonych kampanii promocyjnych Gminy (szt.).	
	Utworzenie marki turystycznej „Bory Kujawskie” i jej promocja m.in. poprzez uczestnictwo w targach turystycznych.					Liczba produktów lokalnych (szt.).	
	Stworzenie spójnego harmonogramu imprez oraz organizowanych wydarzeń w całej Gminie.					Liczba zorganizowanych wydarzeń kulturowych i sportowych na terenie Gminy (szt.).	

	Poszerzenie współpracy międzygminnych i międzynarodowych oraz nawiązywanie nowych.					Liczba produktów lokalnych (szt.).	
	Promocja lokalnych artystów oraz produktów lokalnych.						
	Stworzenie konkursu na danie regionalne oraz promocja zwycięskich propozycji.					Liczba zorganizowanych wydarzeń kulturalnych i sportowych na terenie Gminy (szt.).	
	Kontynuacja i poszerzenie oferty wydarzeń kulturalnych i sportowych wyróżniających Gminę Zakrzewo.						

Cel strategiczny III: Kompleksowe wsparcie mieszkańców Gminy Zakrzewo na wszystkich płaszczyznach życia

CEL OPERACYJNY	KIERUNKI DZIAŁAŃ	Jednostka odpowiedzialna	Planowany termin wykonania	Faktyczny termin wykonania	Realizacja (TAK / NIE)	Wskaźnik	Osiągnięta wartość wskaźnika w roku x
III.1. Wysoka jakość usług społecznych, dbałość o zdrowie i bezpieczeństwo mieszkańców	Zwiększenie dostępu i zakresu usług opiekuńczych w szczególności dla osób starszych i niepełnosprawnych.					Liczba osób korzystających z usług opiekuńczych (os.).	
	Utworzenie domu pomocy społecznej.					Liczba placówek świadczących usługi wsparcia rodziny (szt.).	
	Rozwój gminnej polityki senioralnej uwzględniającej potrzeby aktywnych osób starszych.					Liczba nowych miejsc w placówkach opiekuńczych i socjalnych (szt.).	
	Rozwój systemu świadczenia bezpłatnych usług prawnych i rozwiązywania problemów społecznych (walka z ubóstwem, alkoholizmem, narkomanią i przemocą).					Liczba przeprowadzonych kampanii edukacyjnych dotyczących zdrowia i uzależnień (szt.).	
	Dążenie do integracji społecznej i zapobieganie wykluczeniu społecznemu osób z niepełnosprawnościami i osób starszych.					Liczba realizowanych projektów aktywizacyjnych i integrujących mieszkańców (szt.).	
	Utworzenie miejsc opieki nad dziećmi do lat 3.					Liczba dostępnych miejsc w placówkach opieki nad dziećmi do lat 3.	
	Zorganizowanie systemu szkoleń pierwszej pomocy, edukacja dla bezpieczeństwa.					Liczba przeprowadzonych szkoleń z pierwszej pomocy (szt.).	
	Rozwój ratownictwa wodnego w granicach Gminy.					Liczba realizowanych programów profilaktycznych (szt.).	
	Zakup sprzętu medycznego (aparat tlenowy, defibrylator AED).					Liczba specjalizacji dostępnych w placówkach medycznych (szt.).	
	Tworzenie programów profilaktyki zdrowotnej.						
Tworzenie warunków do zwiększenia dostępu i poszerzenie oferty usług medycznych, psychologicznych i specjalistycznych m.in. poprzez utworzenie programu wynajmu lokali pod gabinety lekarskie.							

	Rozwój mieszkalnictwa komunalnego i socjalnego.					Liczba wyremontowanych i nowych mieszkań komunalnych i socjalnych (szt.).	
III.II. Inspirujące środowisko edukacyjne	Współpraca na płaszczyźnie biznes-edukacja, umożliwiająca dzieciom od najmłodszych lat poznawanie różnorodnych zawodów i kształtowanie postaw przedsiębiorczych.					Liczba przeprowadzonych działań edukacyjnych we współpracy z lokalnymi przedsiębiorcami (szt.).	
	Rozwój infrastruktury szkolnej, w tym utworzenie siłowni oraz stołówki oferującej zdrowe posiłki dla uczniów.					Liczba placówek oświatowych poddanych modernizacji (szt.).	
	Podnoszenie kompetencji kadry kierowniczej, nauczycieli m.in. poprzez szkolenia i wymianę doświadczeń z nauczycielami z miast partnerskich.					Liczba wyposażonych placówek oświatowych (szt.).	
	Rozwój bazy dydaktycznej, wyposażenie w pomoce dydaktyczne (klasy przedmiotowe, specjalistyczne i pracownie językowe).					Liczba nauczycieli/opiekunów biorących udział w szkoleniach (os.).	
	Zapewnienie efektywnego nauczania języków obcych.					Wyniki egzaminów ósmoklasisty (%).	
	Wymiana międzynarodowa dzieci i młodzieży z gminami partnerskimi.					Liczba zorganizowanych wymian międzynarodowych dla dzieci i młodzieży z gminami partnerskimi (szt.).	
	Prowadzenie zajęć rozwijających i promujących aktywność fizyczną.					Liczba usług medycznych na terenie szkół (szt.).	
	Systematyczna, obustronna współpraca z instytucjami kultury w zakresie edukacji i budowania tożsamości lokalnej wśród najmłodszych.					Liczba odbywających się zajęć pozalekcyjnych dla dzieci i młodzieży oraz zajęć dla uczniów z trudnościami w nauce (szt.).	
	Zwiększenie dostępności do usług medycznych na terenie placówek oświatowych.					Liczba budynków poddanych termomodernizacji (szt.).	
	Zbudowanie bogatej oferty zajęć pozalekcyjnych, rozwijających kompetencje społeczne i umiejętności praktyczne.					Liczba odbywających się zajęć pozalekcyjnych dla dzieci i młodzieży oraz zajęć dla uczniów z trudnościami w nauce (szt.).	
Wsparcie dla uczniów mierzących się z trudnościami w nauce.							

	Wprowadzenie systemu różnokolorowych pasków na świadectwach, mającego na celu docenienie różnorodnych kompetencji i zainteresowań uczniów.					Liczba budynków poddanych termomodernizacji (szt.).	
	Termomodernizacja budynków szkolnych.						
III.III. Wsparcie rozwoju społeczności lokalnej poprzez stworzenie nowych centrów aktywności, rozwój infrastruktury kulturalno-sportowej oraz promowanie integracji społecznej	Wsparcie działalności świetlic wiejskich w tym opracowanie oferty kulturalnej dla różnych grup wiekowych na zasadzie lokalnych centrów aktywności.					Liczba oferowanych zajęć kulturalnych (szt.).	
	Wsparcie działalności organizacji pozarządowych (m.in. organizacyjne, finansowe, zlecenie zadań publicznych).					Liczba uczestników organizowanych zajęć kulturalnych (os.).	
	Rozwój oraz modernizacja infrastruktury kulturalnej, sportowej i rekreacyjnej.					Liczba zajęć sportowych dostępnych na terenie Gminy (szt.).	
	Zacieśnienie współpracy i wymiana informacji pomiędzy wszystkimi instytucjami gminnymi przy organizacji wydarzeń kulturalnych, rozrywkowych, sportowych itp.					Liczba uczestników zajęć sportowych (szt.).	
	Promocja wolontariatu na rzecz kształtowania postaw obywatelskich.					Liczba działań wolontariatu (szt.).	
	Organizacja zajęć kulturalno-sportowych m.in. stworzenie grup tanecznych.					Liczba nowych woluminów w gminnej bibliotece (szt.).	
	Uatrakcyjnienie gminnej bazy bibliotecznej.						